

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

fıyab
FİLM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

AVRUPA ÜLKELERİNDE **TELİF HAKKI** UYGULAMALARI

AVRUPA ÜLKELERİNDE **TELİF HAKKI** UYGULAMALARI

**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI**

fıyab
FİLM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

“T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın desteği ile hazırlanan bu projenin içeriği hiçbir surette T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Film Yapımcıları Meslek Birliği’ne aittir.”

AVRUPA ÜLKELERİNDE TELİF HAKKI UYGULAMALARI

Proje Koordinatörü

Osman SUBAŞI

Proje Koordinatör Yardımcısı

Elif KILIÇ

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Kemal AVCI

Danışman

Av. M.Kaan KOÇALI

Araştırmacılar

Prof. Dr. Himmet Hülür

Doç. Dr. Sadriye Güneş

Doç. Dr. Rezal Koç

Doç. Dr. Canay Umunç

Dr. Cristiano Bedin

Dr. Büşra Sönmez

Dr. Oğuzhan Şenel

Burak Soylu

Sercan Çelikbaş

A N K A R A - 2 0 2 4

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	1
1-Araştırmanın Yöntemi	2
2-İNGİLTERE.....	3
2.1. 1911 ve 1956 Telif Hakları Yasaları	3
2.2. Telif Hakları, Tasarımlar ve Patentler Yasası 1988 (CDPA)	4
2.2.1. Yasanın Temel Amacı.....	4
2.2.2. Yasanın Kapsamı	4
2.2.3. CDPA 1988 Temel Hükümler ve Yapılan Değişiklikler	5
2.2.3.1. Telif Hakkının Tanımı.....	5
2.2.3.2. Ses Kayıtları ve Film Müziklerine Yönelik Tanımlar.....	6
2.2.3.3. Eser Sahipliğinin Tanımı.....	9
2.2.3.4. Ortak Eser Sahipliği	11
2.2.3.5. Telif Hakkının İlk Sahipliği	12
2.2.3.6. Ses Kayıtları ve Filmlerdeki Telif Hakkı Süresi	13
2.2.3.7. Telif Hakkı Sahibinin Hakları	16
2.2.3.8. Yazarın/Yönetmenin Adının Belirtilmesi Hakkı.....	18
2.2.3.9. Tanınma Hakkına İlişkin İstisnalar	20
2.2.3.10. Eserle İlgili Aşağılayıcı Muameleye İtiraz Etme Hakkı	22
2.2.3.11. Lisanslama Düzenlemelerinin Geçerli Olduğu Durumlar.....	24
2.3. Diğer Yasal Düzenlemeler.....	28
2.4. Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği 2003	28
2.5. İngiltere’de Görsel-İşitsel Sektörde Temel Göstergeler	29
3. FRANSA	32
3.1. Fransa Telif Hakları Yasası Düzenlemeleri.....	32
3.1.1. 1957 Yılında Yapılan Düzenleme.....	32
3.1.2. 1985 Yılında Yapılan Düzenleme.....	32
3.1.3. 1992 Yılında Yapılan Düzenleme.....	32
3.1.4. 2001-2021 Yılları Arasındaki Düzenlemeler.....	32
3.1.5. 2023 Yılında Yapılan Yasa Teklifi Çalışması	33
3.2. Fransa’da Meslek Birlik Örgütleri.....	33
3.3. Fransa Telif Hakkı Yasası	34
3.4. Fransa Telif Hakkı Yasasına Göre Hak Sahiplerine İlişkin Düzenlemelerle ilgili Değerlendirme	49
3.5. Fransa’da Görsel İşitsel Sektörde Temel Göstergeler	49
4. İTALYA	51
4.1. İtalya’da Telif Hakları Yasası Düzenlemeleri	51
4.1.1. 1941 Yılındaki Telif Hakkı Düzenlemesi	51
4.1.2. 2003 Yılında Yapılan Düzenleme.....	52
4.1.3. 2014 Yılında Yapılan Düzenleme.....	52
4.1.4. 2021 Yılında Yapılan Düzenleme.....	52
4.2. İtalya’da Telif Hakları ve Sinema Sektörü ile İlgili Kuruluşlar	53

4.2.1. SIAE/ La Società Italiana Autori ed Editori (İtalyan Yazarlar ve Yayıncılar Derneği)	53
4.2.2. ANICA/ Associazione Nazionale Industrie Cinematografiche Audiovive e Digitali (Ulusal Sinema, Görsel-İşitsel ve Dijital Endüstriler Birliği).....	53
4.2.3. FAPAV/ Federazione per la Tutela delle Industrie dei Contenuti Audiovisivi e Multimediali (Görsel-İşitsel ve Çoklu Medya İçeriklerinin Korunması Federasyonu)....	54
4.2.4. Agcom/ Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (İletişim Alanında Garanti Kurumu)	54
4.3.İtalya Telif Hakkı Yasası	55
4.3.1. Hak Sahipleri	55
4.3.2. Hak Sahiplerinin Hakları	56
4.3.3. İtalya Telif Hakları Yasasına Göre Genel Hükümler	59
4.3.4. İtalya’da Telif Hakkının Kullanımına Bağlı Olarak Doğan Haklar.....	59
4.3.5. İtalya’da Telif Hakları Yasasının Ortak Hükümleri	61
4.3.6. İtalya’da Telif Haklarının Korunması ve Kullanımına Yönelik İlişkin Hükümler.	64
4.3.7. Kanunun Uygulanma Biçimi	64
4.3.8. Anlaşmazlıkların Çözümü İçin Daimi Danışma Kurulu.....	65
4.3.9. Genel, Geçici ve Son Hükümler	65
4.4. İtalya’da Yıllar İtibarıyla Sinema Sektörünün Temel Göstergeleri.....	75
5- İngiltere, Fransa ve İtalya’da Görsel-İşitsel Sektördeki Mevcut Yasal Düzenlemelerle Güncel Durum Tespiti Hakkında Meslek Birlikleri Mülakatı	83
SONUÇ	89
KAYNAKÇA	91
EK-1- Görüşme Soruları	93

Grafik Listesi

Grafik 1: 1992-2021 yılları arasında Birleşik Krallık'ta üretilen uzun metrajlı film sayısı	29
Grafik 2: 1994'ten 2021'e kadar Birleşik Krallık'ta üretilen uzun metrajlı filmler için yapılan harcamalar	30
Grafik 3: Birleşik Krallık film endüstrisinin toplam cirosu (milyon sterlin)	31
Grafik 4: Birleşik Krallık'ta 1994'den 2021'e Kadar Film Endüstrisindeki İstihdam	31
Grafik 5: Fransa'da Yıllara Göre Ortalama Üretilen Film Sayıları	49
Grafik 6: Fransa'da Yıllara Göre Film Gelirleri	50
Grafik 7: Fransız Yapımı Filmlerin Ortalama Maliyeti	50
Grafik 8: Fransa'da Sinema Gelirleri	51
Grafik 9: İtalya'da Yıllara Göre Film Üretim Sayısı	75
Grafik 10: İtalya'da Film Üretim Sayıları	76
Grafik 11: İtalyan Filmlerinin Yıllık Bütçesi	78
Grafik 12: İtalyan Sinemanın Yıllık Gelirleri	80
Grafik 13: İtalya'da 2008 ile 2018 Yılları Arasında Görsel-İşitsel İşletmelerinde İstihdam Durumu	81

Tablo Listesi

Tablo 1: İtalya Telif hakları mevzuatında yapılan son değişiklikler	66
Tablo 2: İtalya'da Yıllık Üretilen Film Sayısı	75
Tablo 3: İtalyan Filmlerinin Yıllık Bütçesi	77
Tablo 4: İtalyan Sineması Yıllık Gelirleri	78
Tablo 5: İtalya'da Görsel-İşitsel Hizmetler İşletmelerinde İstihdam Durumu	80

SUNUŞ

Kültür endüstrisinde sinema sektörü çok önemli stratejik bir yere sahiptir. Bu sektörde iyi film üretmek kolektif bir kaliteyi gerektirir. Kolektif kalitenin elde edilebilmesi için; yapımcı, senaryo yazarı, yönetmen, oyuncu ve filmin yapımında görev alan herkesin başarıya odaklanması bir zorunluluktur. Dolayısıyla sektörde yer alan her bir hizmetkarın emekleri ve hakları kutsaldır. Aynı zamanda film yapımında yer alan bütün aktörlerin haklarının ve emeklerinin karşılığının paylaşımı doğal bir çatışmayı doğurmaktadır. İşte bu çatışmaların yaşanmaması için yaklaşık bir buçuk asır önce ileri toplumlarda “telif hakları” düzenlemeleri yapılmıştır. Zaman içinde değişen piyasa şartları ve teknolojik gelişmeler sinema sektöründe yeni fırsatlar yaratırken, telif hakları konusunda da girift bir alan yaratmıştır. Özellikle günümüzde baş döndüren bir hızla gelişen internet, bilişim ve yeni medya teknolojileri telif haklarının daha da karmaşıklaşmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler ışığında başta batı ülkeleri olmak üzere telif hakkı konusu zamanın ve gelişen internet, bilişim ve yeni medya uygulamalarını da kapsayacak şekilde güncellenmektedir.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Telif Hakları Genel Müdürlüğümüz tarafından desteklenen genelde Avrupa ülkelerinde özelde ise İngiltere, Fransa ve İtalya’da telif haklarının gelişimini konu edinen araştırma projemiz, ülkemizde yapılacak olan telif hakları çalışmalarına katkıda bulunması açısından önemlidir. Günümüz itibariyle varlığına daha çok ihtiyaç duyduğumuz telif hakları konusuna önemli katkıları olacağına inandığım bu çalışmayı destekleyen Kültür ve Turizm Bakanlığımız yöneticilerine ve projede yer alan ve fedakarca çalışan akademisyenlerimize ve diğer çalışma ekibimize içten teşekkürü bir borç bilirim.

Saygılarımla,

Metin Tunçtürk

FİYAB / Film Yapımcıları Meslek Birliği Başkanı

Giriş

Küreselleşme ve serbest piyasa ekonomisinin tüm dünyada baskın haline gelmesiyle eş zamanlı iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler, görsel işitsel yayın sektöründe de köklü değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Üretim, dağıtım, gösterim ve tüketim süreçleri farklılaşan, ekonomik toplumsal ve kültürel olarak hızlı bir değişim ve dönüşüm geçiren sektörde telif hakkı önemli bir konu haline gelmiştir. Yaşanan tüm bu gelişmeler telif hakları, marka, coğrafi işaretler, patent gibi gayri maddi mülkiyete olan ilgiyi artırmıştır. 19. Yüzyıldan itibaren kendine uluslararası sözleşmelerde yer bulan gayri maddi mülkiyet olarak da adlandırılan “Fikri ve Sinai Mülkiyet” alanındaki gelişmeler 20. Yüzyılda hem ulusal hem de uluslararası boyutta önem kazanmaya başlamıştır. 21. Yüzyılda fikri eserler internet ile birlikte fiziksel ortamın yanı sıra dijital ortama taşınması, birçok avantajın yanında problemleri de beraberinde getirmiştir (Kurt, 2019:5).

Telif hakları, kişinin oluşturduğu fikri eserlerin o kişiye ait olduğu düşüncesine dayanmaktadır. Eser sahiplerinin böylece eserlerinin izinsiz kullanılmasına karşı korunma ve eserlerinden elde edilen kazançlardan pay alma hakkı bulunmaktadır. (Sarmaşık, 1995:161). Fikir ve sanat eserleri, modern tekniğin gelişmesiyle artık ulusal sınırları aşan ve bütün dünyada aynı zamanda yayımlanan ve her yerde hazır bulunan mallar haline gelmiştir (Hirsch, 1950:134).Günümüzde dijitalleşmeyle birlikte üretilen fikri eserler, hızlı bir şekilde dijital ortama aktarılmaya ve eser sahiplerinin izni olmadan çoğaltılmaya başlanmış dolayısıyla eser sahiplerinin fikri haklarını korumaları zorlaşmıştır. Böyle bir ortamda üretilen eserlerin haklarının korunmasında telif hakları hayati önem taşımaktadır (Ergüney, 2023).

Kültür endüstrisinin başat lokomotiflerinden olan sinema eserleri, diğer eser türlerinin aksine oluşturulmaları son derece masraflı ve çok sayıda insanın emeğine ihtiyaç duyan eserler olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, bir edebiyat eseri olan şiirin yazımı için tek bir kişinin yaratıcı gücü yeterli olurken bir sinema eserinin oluşturulmasında yüzlerce hatta binlerce kişinin katılımı gerekmektedir. Zira bu durum görüntülerin, müziğin, öykünün, diyalogların, oyuncuların, dekorların birbirine karışıp bütünleşmesiyle meydana gelen sinema eserlerinin karmaşık yapısından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bir şiirin eser sahibinin şairi olduğu tartışmaya yer bırakmayacak ölçüde açık ve net iken sinema eserlerinin karmaşık yapısı hem eserin sahiplerinin belirlenmesi hem de eserin hukuki olarak sınıflandırılması bakımından ciddi bir sorun haline getirmektedir (Kadıgil, 2010:4). Sinema eserlerinin diğer eser kategorileri gibi müstakil bir eser kabul edilmesi ve korunması yakın tarihlerde olmuştur.

Türkiye’de sinemanın ekonomik gücünün fark edilmesiyle sinema önce bir endüstri sonra da bir sanat dalı olarak görülmeye başlanmıştır. Erken dönem Türkiye’de sinemaya ilişkin ilk yasal düzenlemeler onun korunması ve geliştirilmesinden ziyade halkın üzerinde yaratacağı etkiden çekinilerek devlet tarafından kontrol altına alınmaya yönelik yapılmıştır. Sinema eserlerine karşın sansür ve denetim ise valiler tarafından yerine getirilmiştir (İçel ve Ünver , 2007:437). Türk hukuk sisteminde telif haklarına yönelik ilk yasal düzenleme 8 Mayıs 1910 tarihli “Hakkı Telif Kanunu” ile yapılmıştır. Türkiye, 1951 yılında ilk kez Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına ilişkin Bern Sözleşmesi’nin 1948 tarihli revizyonlu Brüksel metnine katılmıştır (Ergüney, 2023:117). Bir yıl sonra sinema eserlerinin hukuki niteliği netlik kazanmıştır. Türk hukukunda sinemanın eser olarak kabul edilmesi ve korunma altına alınması 1 Ocak1952 tarihinde kabul edilen 5846 sayılı “Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun” yürürlüğe girmesiyle mümkün olmuştur (Tosun, 2009:43). Günümüzde

Türkiye’de pozitif hukuk açısından telif hakları FSEK’te düzenlenmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiğinden itibaren dünyada ve Türkiye’de telif hakları konusunda pek çok değişim ve gelişme yaşanmıştır. Her yeni gelişmede yeniden hukuki düzenleme yapma zarurietiyi doğmuştur. Özellikle uluslararası anlaşmalara taraf olma ve uyum sağlama sebebiyle FSEK’te iç hukuka uyumlaştırması amacıyla çeşitlik değişiklikler yapılmıştır. İlk olarak 1 Kasım 1983 tarihli 2936 sayılı Kanun ardından 12 Haziran 1995 tarihinde yürürlüğe giren 4110 sayılı 5846 sayılı Kanun’la FSEK’te bazı değişiklikler yapılmıştır (Ergüney, 2023:117).

Sinema filmlerine ilişkin olarak 23 Ocak 1986’da kabul edilen 3257 sayılı “Sinema Video ve Müzik Eserleri Kanunu” isimli özel bir kanun kabul edilmiştir. Bu kanunla birlikte sinema filmlerinin sadece denetlenmesi değil teşvik edilmesi ve sinema eserlerinden kaynaklanan hakların korunması bakımında önemli bir aşama kaydedilmiştir. 3257 sayılı kanun günümüze kadar birçok değişiklik geçirmiş; en son 17 Nisan 2004 tarih ve 5224 Sayılı “Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun” ile birlikte yürürlüğü girmesiyle kaldırılmıştır. Üstelik 5224 sayılı Kanun’a istinaden “Sinema Filmlerin Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik” ile Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” kabul edilmiştir (İçel 2015: 464-465’den akt. Kurt, 2019:13-14). FSEK’te günümüze kadar 16 kez değişikliğe gidilmiştir.

FSEK’te yapılan birçok değişikliklere rağmen Kanun’un fikri haklar konusunda talep edilen ihtiyaçları tam olarak karşılayamadığını söylemek mümkündür. Sinema eserleri açısından zaman zaman eserin sahipleri ve bağlantılı hak sahipleri, fikri emeklerinin karşılığını alamadıklarını dile getirmekte ve birtakım mağduriyetler yaşanmaktadırlar (Ergüney, 2023:118).

Bu çalışmada bir asra yakın geçmişiyile kültür endüstrimizin lokomotifi olan sinemada telif hakkı konusu farklı ülkelerdeki yasalar ve düzenlemeler incelenerek çok yönlü bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Çalışmada, İtalya, Fransa ve İngiltere’de çıkan telif hakkı yasaları ve sonrasında bu yasalarda gerçekleşen düzenlemeler incelenerek Türkiye’deki yapılacak muhtemel kanun ve düzenlemelere ışık tutmayı amaçlamaktadır.

1-Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma gerçekleştirilirken iki farklı yöntemden yararlanılmıştır. Bunlardan birincisi; doküman analizi yöntemidir. Doküman analizi, araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir (Sak vd, 2021:228). Dokümanlar; geçmişte yaşanan durumların izini taşıyan resim, plak, ses, her tür görüntü, resim, heykel, film, video ve fotoğraf gibi görsel malzemeler vb. olabilir. Ayrıca her türlü mektup, kitap, ansiklopedi, istatistiki kayıtlar, anılar, yasalar gibi belge niteliği taşıyan verilerde doküman analizinde kullanılabilir (Tutar ve Erdem, 2022:382).

Araştırmada kullanılan ikinci yöntem görüşmedir. Görüşme/mülakat yöntemi, bilgi kaynağı kişi ya da kişilerle planlı veya resmi olmayan bir şekilde, yüz yüze ve etkileşimli bilgi toplama; araştırma bağlamında da araştırmacının katılımcı olarak görüşülen kimseye ya da deneklere sorular sorarak bilgi toplama, karşılıklı etkileşim kurarak istenilen bilgileri elde etme; ayrıca da görüşme/etkileşim sırasında ortaya çıkan konulara yönelik bilgi, tutum ve

görüşler elde etme; toplanan verileri derinleştirme ve pekiştirme tekniğidir (Gitmez, 2020:703). Görüşme genellikle iki kişi arasında ya da odak grup görüşmelerinde olduğu gibi araştırmacı ile bir grup insan arasında gerçekleşen bir veri toplama tekniğidir (Tutar ve Erdem, 2022:313). Bu çalışmada görüşme türlerinden yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı, katılımcıya aynı cümleleri aynı kelimelerle sormaktadır (Törnükü, 2000:546). Yapılandırılmış görüşme türü esnek değildir ve bu görüşme türünde elde edilen verilerin kategorileştirilmesi diğer görüşme türlerine göre daha kolaydır. Yapılandırılmış görüşme türü, özellikleri bilinen bir kitle olduğunda tercih edilmektedir (Dömbekçi ve Erişen, 2022:145).

Bu çalışmada; İtalya, Fransa ve İngiltere’de çıkan ilk telif hakkı yasaları ve sonrasında bu yasalarda gerçekleşen düzenlemeler incelenmiş, bu kanunlar Türkçeye tercüme edilmiş ve raporda da sunulmuştur. Bu ülkelerdeki telif hakları yasalarının incelenmesindeki amaç; Türkiye’deki yapılacak muhtemel çalışmalara ışık tutmaktır. Bu aşamadan sonra araştırmanın örneklemi oluşturan Fransa, İngiltere ve İtalya’da sinema alanında faaliyet gösteren meslek birliklerine yönelik bir görüşme formu hazırlanmıştır. İngiltere’de PACT (FIAPF Üyesi), İtalya’da ANICA, Fransa’da APC adlı meslek birliklerine görüşme soruları yönetilmiş ve yapılandırılmış bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme soruları ekte sunulmuştur.

2-İNGİLTERE

2.1. 1911 ve 1956 Telif Hakları Yasaları

İngiltere’de telif haklarına yönelik yasal düzenlemeler yirminci yüzyılın başlarında iki kanunla çerçevelenmiştir. İngiltere’de 1911 Telif Hakları Yasası’nın çıkarılma amacı Bern Konvansiyonu gibi uluslararası telif hakları düzenlemelerine uyum sağlamaktır. Bu yasa yazılı eserler, müzik eserleri, dramatik eserler ve sanat eserleri gibi yaratıcı çalışmalara yönelik bir koruma sunmuştur. Aynı zamanda eser sahiplerinin eserlerini çoğaltma, kamuya sunma ve yayma gibi temel haklarını nasıl kullanacaklarını belirlemiştir. Bu yasa eser sahiplerinin yaşadığı süre boyunca ve bilinen ölüm tarihinden itibaren 50 yıl süreyle bu haklara sahip olmasını yasal bir zemine bağlamıştır.

1956 yılına gelindiğinde Telif Hakları yasası dönemin ihtiyaçlarına yönelik olarak çıkarılmıştır. Bu yasa 1911 yılındaki yasanın kapsamlı bir yeniden yazımı olarak düşünülebilir. 1956 Telif Hakları yasası performansların korunması ve eser sahiplerinin haklarına yönelik daha geniş bir çerçeve çizilmesini temsil eder. Bu yasada da eser sahipleri yaşamı boyunca ve bilinen ölüm tarihinden itibaren 50 yıl süreyle hak sahibi olmaya devam etmesi sağlanmıştır. Diğer yandan 1956 yılının teknolojik olanakları 1911 yılına göre farklıdır. Dolayısıyla 1956 Telif hakları yasası filmler, ses kayıtları ve radyo-telsiz yayınları gibi eserlere de koruma kapsamına dahil etmiştir. Bununla birlikte tüm bu eserlerin eğitim, araştırma ve eleştiri gibi alanlarda kullanımına yönelik bir adil kullanım (fair use) hakkı tanınmıştır.

Bu iki yasa İngiltere’de telif haklarının temel prensiplerini kurmuştur. Ancak 1980’lere gelindiğinde bu iki yasa yirminci yüzyılın sonlarına doğru bir sıçrama ortaya koyan teknolojik yeniliklere karşılık verememiştir. Özellikle bilgisayar yazılımlarının ve çeşitli dijital ürünlerin insan hayatına girmesi, bunların da yasal çerçeveye korunmasını gerekli kılmıştır. Ayrıca uluslararası ticaret, uydu yayıncılığı ve giderek daha fazla kullanılır hale gelen video kasetler de telif korumasına ihtiyaç duymaktadır. Fakat 1911 ve 1956 yasaları

bunlara yönelik herhangi bir koruma sağlamamaktadır. Avrupa Birliği'nin de entegre telif hakları sistemine geçmesi, İngiltere'nin mevcut yasalarının uyumsuzluğunu daha da öne çıkarmıştır.

Tüm bu olgular çerçevesinde 1988 yılında Telif Hakları, Tasarımlar ve Patentler Yasası hem uluslararası anlaşmalara, hem de yeni teknolojilerin gerekliliklerine yanıt vermeyi amaçlayarak 1911 ve 1956 yasalarını revize etmiş, modern bir çerçeve sunmuştur. Bu yasanın en önemli özellikleri arasında bilgisayar yazılımlarının telif hakkı kapsamına alınması, koruma sürelerinin 50 yıldan 70 yıla çıkarılması, eser sahibi tanımlamasının daha net bir şekilde yapılması gibi yenilikler yer almaktadır.

2.2. Telif Hakları, Tasarımlar ve Patentler Yasası 1988 (CDPA)

1988 yılında çıkarılan Telif Hakları, Tasarımlar ve Patentler Yasası (CDPA 1988), Birleşik Krallık kapsamında telif hakkı, tasarım ve patent haklarını korumayı amaçlamaktadır. CDPA 1988 15 Kasım 1988'de Birleşik Krallık Parlamentosu'nda kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu yasa, 1911 ve 1956 yılında çıkarılan yasaların yerini almış, modern fikri mülkiyet ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışmıştır. Günümüzde bu yasa Birleşik Krallık'ta telif hakları yasasının temel çerçevesini teşkil etmektedir.

2.2.1. Yasanın Temel Amacı

1988 yılında çıkan yasanın temel amacı; müzik, film, edebi eserler, sanat eserleri gibi yaratıcı eserlerin ve endüstriyel tasarımların sahiplerine yasalara dayalı bir koruma sağlamaktır. Bu yasa sayesinde fikri mülkiyet sahipleri eserlerinin kullanımı, çoğaltılması, dağıtılması ve değiştirilmesi üzerinde hak sahibi haline gelir ve bu hakların izinsiz kullanımı önlenir. CDPA'nın temel amaçları şöyle özetlenebilir:

- 1- Sektörde 1911 ve 1956 yasalarının boşluklarını doldurarak daha modern bir telif çerçevesi sunmak.
- 2- Fikri mülkiyetin korunmasını sağlamak, sanatçıların, yazarların, mucitlerin ve tasarımcıların haklarını koruyarak yaratıcılığı teşvik etmek.
- 3- Yaratıcı endüstrilerin gelişimini desteklemek, eser sahiplerinin ve icracıların eserlerinden ekonomik fayda elde etmesini sağlayarak kültürel ve ekonomik katkıyı artırmak.
- 4- Eser sahiplerinin telif hakkı ihlallerine karşı korunması, telif hakkı ihlali durumlarında yasal yollar sunmak.

2.2.2. Yasanın Kapsamı

CDPA 1988, çeşitli alanlarda fikri mülkiyet koruması sağlar. Yasa kapsamına giren alanlar şunlardır:

- 1- Edebi, dramatik, müzikal ve sanatsal eserler, ses kayıtları, film ve yayınlar gibi çeşitli eser türlerinin telif hakları
- 2- Endüstriyel tasarımlar ve özel tasarım ürünlerinin tasarım haklarının korunması
- 3- Buluşların patentlenmesi ve patent haklarının korunması.

CDPA 1988, eserlerin izinsiz çoğaltılmasını, dağıtılmasını, gösterilmesini ve türev eserlerin yaratılmasını kapsayan çeşitli ihlal türlerini belirler ve bunlara karşı koruma sağlar.

Bu sayede eser sahipleri, telif hakları kapsamında eserlerini ticari olarak kullanma hakkına sahip olur.

2.2.3. CDPA 1988 Temel Hükümler ve Yapılan Değişiklikler

2.2.3.1. Telif Hakkının Tanımı

Orijinal CDPA 1988'nin 1. maddesinde telif hakkı aşağıdaki gibi tanımlanır:

1. 1988 yılında Telif Hakkı ve Telif Hakkına Sahip Eserler Düzenlemesi

(1) Telif hakkı, bu Kısım uyarınca aşağıdaki eser türlerinde geçerli olan bir mülkiyet hakkıdır:

- (a) orijinal edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserler,
- (b) ses kayıtları, filmler, yayınlar veya **kablolu programlar**, ve
- (c) yayımlanmış baskıların tipografik düzeni.

(2) Bu Kısımda "telif hakkına sahip eser", telif hakkı bulunan yukarıdaki türlerden herhangi bir eseri ifade eder.

(3) Bir eserde telif hakkı bulunması için, bu Kısımda telif hakkı koruması için belirtilen niteliklere sahip olması gerekir (bkz. madde 153 ve burada atıfta bulunulan hükümler).

CDPA 1988'in 1(b) bendindeki "kablolu programlar" ifadesi, 2003 yılında 3.Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği ile kaldırılmış ve ilgili madde aşağıdaki şekilde son halini almıştır:

1. 2003 yılında Telif Hakkı ve Telif Hakkına Sahip Eserler Tanımında Değişiklik

(1)Telif hakkı, bu Kısım uyarınca aşağıdaki eser tanımlarında geçerli olan bir mülkiyet hakkıdır-

- (a) özgün edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserler,
- (b) ses kayıtları, filmler ve yayınlar,
- (c) yayınlanmış baskıların tipografik düzenlemesi.

(2) Bu Kısımda "telif hakkına sahip eser", telif hakkı bulunan yukarıdaki türlerden herhangi bir eseri ifade eder.

(3) Bir eserde telif hakkı bulunması için, bu Kısımda telif hakkı koruması için belirtilen niteliklere sahip olması gerekir (bkz. madde 153 ve burada atıfta bulunulan hükümler).

Bu maddeye göre Birleşik Krallık yasaları yalnızca özgün edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserleri, ses kayıtlarını, filmleri, yayınları ve yayımlanmış baskıların tipografik düzenlemelerini telif hakkı kavramı kapsamında değerlendirmektedir. Bu eserler kanunen telif hakkına sahip eserler olarak tanınabilir. Ancak eserlerin telif hakkına sahip olabilmesi için yasada belirtilen diğer niteliklere de sahip olması gerekmektedir.

2.2.3.2. Ses Kayıtları ve Film Müziklerine Yönelik Tanımlar

CDPA 1988'deki "(5) Ses Kayıtları ve Filmler" maddesinde şu hükümler bulunmaktaydı:

1988 yılında Ses Kayıtları ve Filmler Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde;

"Ses kaydı" şu anlama gelir:

Kayıt, yapıldığı ortam veya seslerin yeniden üretilme ya da üretilme yöntemi fark etmeksizin:

(a) seslerin kaydedildiği ve bu kayıttan seslerin yeniden üretilbildiği bir kayıt; veya

(b) edebi, dramatik veya müzikal bir eserin tamamının ya da herhangi bir bölümünün kaydedildiği ve bu kayıttan eserin tamamını veya bir bölümünü yeniden üreten seslerin üretilbildiği bir kayıt.

"Film" ise, herhangi bir ortamda kaydedilmiş ve herhangi bir yöntemle hareketli görüntülerin üretilbildiği bir kayıt anlamına gelir.

(2) Telif hakkı, önceki bir ses kaydının veya filmin kopyası olan ya da bu şekilde sayılan bir ses kaydına veya filme ya da bunların bir kısmına uygulanmaz.

1995 yılında çıkarılan "Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi" başlıklı düzenleme ile, CDPA 1988'in yukarıdaki (5) maddesi iptal edilmiş olup, aşağıdaki 5(A) ve 5(B) maddeleri yürürlüğe konulmuştur. Bu düzenleme uyarınca 5(A) maddesi **"Ses Kayıtları"** ile ilgili, 5(B) maddesi ise **"Filmler"** ile ilgili ayrıntılı hükümleri içermiştir.

1995 yılında "5(A) Ses kayıtları Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde "ses kaydı" şu anlama gelir:

Kayıt, yapıldığı ortam veya seslerin yeniden üretilme ya da üretilme yöntemi fark etmeksizin:

(a) seslerin kaydedildiği ve bu kayıttan seslerin yeniden üretilebildiği bir kayıt; veya

(b) edebi, dramatik veya müzikal bir eserin tamamının ya da herhangi bir bölümünün kaydedildiği ve bu kayıttan eserin tamamını veya bir bölümünü yeniden üreten seslerin üretilebildiği bir kayıt.

(2) Telif hakkı, önceki bir ses kaydının kopyası olan ya da bu şekilde sayılan bir ses kaydına veya bu kaydın bir kısmına uygulanmaz.

1995 yılında 5(B) Filmler Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde "film," herhangi bir ortamda kaydedilmiş ve herhangi bir yöntemle hareketli görüntülerin üretilebildiği bir kayıt anlamına gelir.

(2) Bir filme eşlik eden ses kaydı, bu Bölüm kapsamında filmin bir parçası olarak değerlendirilir.

(3) (2) numaralı fıkra genel geçerliliğini koruyarak aşağıdakileri kapsar:

(a) Bu Bölümde film gösterimine yapılan atıflar, filme eşlik eden ses kaydının oynatılmasını da içerir.

(b) Bu Bölümde ses kaydı oynatılması veya ses kaydının halka iletilmesine yapılan atıflar, filme eşlik eden ses kaydının oynatılmasını veya halka iletilmesini içermez.

(c) Bu Bölümde bir eserin kopyalanmasına yapılan atıflar, ses kaydı bakımından, filme eşlik eden ses kaydının kopyalanmasını içermez.

(d) Bu Bölümde bir eserin kopyalarının piyasaya sürülmesi, kiralanması veya ödünç verilmesine yapılan atıflar, ses kaydı bakımından, filme eşlik eden ses kaydının kopyalarının piyasaya sürülmesini, kiralanmasını veya ödünç verilmesini içermez.

(4) Telif hakkı, önceki bir filmin kopyası olan ya da bu şekilde sayılan bir filme veya filmin bir kısmına uygulanmaz.

(5) Bu Bölümde yer alan hiçbir hüküm, bir film ses kaydının ses kaydı olarak sahip olduğu telif hakkını etkilemez.

Bu maddeler, ses kayıtları ve filmler üzerindeki telif hakkı kurallarını belirler ve bazı önemli kavramları açıklar.

5A maddesi, "ses kaydı" kavramını tanımlar. Ses kaydı, seslerin yeniden üretilebileceği bir kayıt olarak ele alınır. Bu, kaydın yapıldığı ortam ya da çoğaltılma yöntemi ne olursa olsun geçerlidir. Ayrıca edebi, dramatik veya müzikal bir eserin tamamının veya herhangi bir bölümünün sesli olarak kaydedildiği durumlar da bu kapsamda değerlendirilir. Ancak, eğer bir ses kaydı, daha önce yapılmış bir ses kaydından tamamen ya da kısmen

kopyalanmışsa, bu kopya kayıta telif hakkı geçerli olmaz. Yani, yeni bir ses kaydında orijinal bir yaratım yoksa, bu kopyalanmış kayda telif hakkı tanınmaz.

5B maddesi ise “film” kavramının yasal tanımını sunmaktadır. Film, kaydedildiği ortam fark etmeksizin hareketli görüntülerden oluşan bir kayıttır. Filmle birlikte sunulan ses kaydı da filmin bir parçası olarak kabul edilmektedir. Diğer bir deyişle filmle birlikte kullanılan müzik, diyalog ve ses efektleri filmin bir parçası olduğu için film ile birlikte telif hakkı koruması altındadır.

Yani burada varılacak en önemli sonuç şudur: Bir filmin gösterimi esnasında eşlik eden ses kaydı, “ses kaydı oynatımı” olarak değil, “film gösterimi” olarak kabul edilmektedir. Ses kaydının kamuya sunulması veya kopyalanması hususları, filmlere eşlik eden ses kayıtları için geçerli değildir.

Yasanın bu maddesinden çıkarılabilecek bir diğer önemli sonuç da, filmin kopyası olan kayıtlar için telif hakkı korumasının geçerli olmamasıdır. Ancak filmdeki ses kaydı, ses kaydı olarak ayrı bir telif hakkına sahip olabilir. Bu düzenlemeyle birlikte filmler ve ses kayıtları arasındaki ayrım netleşmiştir. Bu düzenleme, telif haklarının yalnızca orijinal eserler için geçerli olduğunu, kopyaların telif hakkı kapsamında olmadığını vurgulamaktadır. Ayrıca filmlerde kullanılan ses parçaları ayrı bir telif hakkına sahiptir ve bu kapsamda korunmaya devam eder.

2.2.3.3. Eser Sahipliğinin Tanımı

1988 yılında (9. madde) Eser Sahipliği Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde, bir eserle ilgili olarak “eser sahibi,” eseri yaratan kişi anlamına gelir.

(2) Bu kişi aşağıdaki şekilde kabul edilir:

(a) Bir ses kaydı veya film söz konusu olduğunda, kaydın veya filmin oluşturulması için gerekli düzenlemeleri yapan kişi;

(b) Bir yayın söz konusu olduğunda, yayını yapan kişi (bkz. madde 6(3)) veya başka bir yayını alıp anında yeniden ileten bir yayın söz konusuysa, ilk yayını yapan kişi;

(c) Bir kablo programı söz konusu olduğunda, programın dahil edildiği kablo program hizmetini sağlayan kişi;

(d) Yayınlanmış bir baskının tipografik düzeni söz konusu olduğunda, yayınevi.

(3) Bir edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eser bilgisayar tarafından üretilmişse, eserin oluşturulması için gerekli düzenlemeleri yapan kişi eser sahibi olarak kabul edilir.

(4) Bu Bölüm kapsamında, bir eserin "bilinmeyen eser sahipliği" durumu, eser sahibinin kimliğinin bilinmemesi veya ortak eser sahipliği durumunda, ortak eser sahiplerinden hiçbirinin kimliğinin bilinmemesi anlamına gelir.

(5) Bu Bölüm kapsamında, bir eser sahibinin kimliği, makul bir araştırma ile kimliğinin tespit edilmesi mümkün değilse bilinmeyen olarak kabul edilir; ancak kimlik bir kez tespit edilirse, daha sonra bilinmeyen olarak kabul edilemez.

CDPA 1988’in 9. Maddesinde eser sahipliği şu şekilde tanımlanmıştır:

Bu maddenin 9(2)(a) bendine göre ses kaydı veya filmler konusunda eser sahibi sadece “kaydı veya filmi oluşturan kişi” olarak tanımlanmaktaydı. 1996 yılında Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği’nin ilk kez yürürlüğe girmesiyle birlikte 9(2)(a) bendi ikiye bölünerek güncellenmiştir. Bu güncellenmenin ardından ses kayıtlarının eser sahibi ile filmlerin eser sahibi ayrı tanımlara tabi tutulmuştur. 2003 yılında ise 9(2)(c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır. Sonuç olarak yasanın güncel hali şu şekildedir:

2003 yılında (9. Madde) Eser Sahipliği Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde “eser sahibi”, bir eserle ilgili olarak, onu yaratan kişi anlamına gelir.

(2) Bu kişi şu şekilde kabul edilecektir-

(aa)bir ses kaydı söz konusu olduğunda, yapımcı;

(ab)bir film söz konusu olduğunda, yapımcı ve baş yönetmen;

(b)bir yayın söz konusu olduğunda, yayını yapan kişi (bkz. bölüm 6(3)) veya başka bir yayını alım ve hemen yeniden iletim yoluyla aktaran bir yayının söz konusu olduğunda, bu diğer yayını yapan kişi;

(c) *Yürürlükten kaldırılmıştır.*

(d)yayınlanmış bir baskının tipografik düzenlemesi durumunda, yayıncı.

(3) Bilgisayarda yaratılan edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal bir eser söz konusu olduğunda, eser sahibi, eserin yaratılması için gerekli düzenlemeleri yapan kişi olarak kabul edilir.

(4) Bu Bölüm'ün amaçları bakımından, eser sahibinin kimliği bilinmiyorsa veya ortak eser söz konusu olduğunda, eser sahiplerinden hiçbirinin kimliği bilinmiyorsa, bir eser “yazarı bilinmeyen” eserdir.

(5) Bu Kısımın amaçları doğrultusunda, bir kişinin makul bir araştırma ile kimliğini tespit etmesi mümkün değilse, bir eser sahibinin kimliği bilinmiyor olarak kabul edilecektir; ancak kimliği bir kez biliniyorsa, daha sonra bilinmiyor olarak kabul edilmeyecektir.

Bu maddeye göre “bir eserin sahibi, onu yaratan kişidir”. Ancak eser sahipliği tanımı farklı eserler için değişmektedir. Ses kayıtlarında eser sahibi kaydın yapımcısı iken, filmler için eser sahibi “hem yapımcı, hem baş yönetmen” olarak belirlenmiştir. Maddenin devamında yayınlar, yayınlanmış baskıların tipografik düzenlemeleri ve bilgisayar tabanlı edebi, dramatik müzikal veya sanatsal eserler için de eser sahibi tanımlaması yapılmıştır. Makul yöntemlerle araştırıldığı halde bir eserin sahibinin kimliği tespit edilememiş ise, eser “yazarı bilinmeyen eser” olarak değerlendirilir. Ancak eser sahibinin kimliği daha sonra tespit edilirse bu durum geçersiz olmaktadır.

Yapılan değişiklik, eski düzenlemedeki 9(2)(a) bendinin ikiye ayrılarak ses kayıtları ve filmlerin ayrı kategorilerde ele alınmasını sağlamıştır. Eski düzenlemede, ses kayıtları ve filmler tek bir başlık altında değerlendiriliyor ve eser sahibi, kaydın veya filmin yapılması için gerekli düzenlemeleri yapan kişi olarak belirtiliyordu. Yeni düzenlemede ise ses kayıtları için eser sahibi yalnızca yapımcı olarak tanımlanmış, filmler için ise eser sahibi hem yapımcı hem de baş yönetmen olarak genişletilmiştir. Bu yeni düzenleme, bir filmin eser sahibinin kim olacağı konusunda daha adil ve net bir tanım getirir. Daha önce filmlerin eser sahibi sadece

yapımcı olarak kabul ediliyordu. Bu yeni düzenlemede ise yapımcıyla birlikte baş yönetmen de eser sahibi olarak tanımlanmıştır. Çünkü yasa baş yönetmenin de filmde en az yapımcı kadar katkısı olduğunu kabul eder. Eser sahipliğinin bu şekilde tanımlanması filmlerde baş yönetmenin temsil ettiği yaratığı emeğin daha iyi korunmasını sağlamıştır.

1988 yılında Ortak Yazarlı Eserler Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde, “ortak eser sahipliği” terimi, iki veya daha fazla eser sahibinin iş birliğiyle üretilen ve her bir eser sahibinin katkısının diğer eser sahiplerinin katkılarından ayrılamadığı bir eseri ifade eder.

(2) Bir yayın, yayını yapan kişi olarak birden fazla kişinin kabul edildiği her durumda ortak eser sahipliği eseri olarak değerlendirilir (bkz. madde 6(3)).

(3) Bu Bölümde bir eserin sahibine yapılan atıflar, aksi belirtilmedikçe, ortak eser sahipliği eseriyle ilgili olarak eserin tüm sahiplerine yapılmış sayılır.

2.2.3.4. Ortak Eser Sahipliği

CDPA 1988’in 10. Maddesinde ortak eser sahipliği şu şekilde tanımlanmıştır:

Yukarıdaki maddede görüldüğü üzere CDPA 1988’de filmlerin eser sahipliği ile ilgili özel bir hüküm bulunmuyordu. 1996 yılında Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği’nin ilk kez yürürlüğe girmesiyle birlikte 10. Maddenin 1. Fıkrasına filmlerin ortak yazarlı eser sahipliği ile ilgili bir ekleme yapılmış ve madde son halini şu şekilde almıştır:

1996 yılında Ortak Yazarlı Eserler Düzenlemesi.

(1) Bu Bölümde, “ortak eser sahipliği” terimi, iki veya daha fazla eser sahibinin iş birliğiyle üretilen ve her bir eser sahibinin katkısının diğer eser sahiplerinin katkılarından ayrılamadığı bir eseri ifade eder.

(1A) Bir film, yapımcı ile baş yönetmen aynı kişi olmadığı sürece, ortak eser sahipliği eseri olarak kabul edilir.

(2) Bir yayın, yayını yapan kişi olarak birden fazla kişinin kabul edildiği her durumda ortak eser sahipliği eseri olarak değerlendirilir (bkz. madde 6(3)).

(3) Bu Bölümde bir eserin sahibine yapılan atıflar, aksi belirtilmedikçe, ortak eser sahipliği eseriyle ilgili olarak eserin tüm sahiplerine yapılmış sayılır.

Son haliyle bu madde ortak yazarlı eserleri ve ortak yazarlı eser sahipliğini tanımlamaktadır. Ortak eser en az iki yazarın işbirliği yaparak oluşturduğu bir eserdir. Ortak eserlerde her yazarın katkısı diğerlerinden ayırt edilemeyecek şekildedir. Bu düzenlemeye

göre, eğer bir filmin yapımcı ve baş yönetmeni birbirinden farklı kişiler ise, bu film ortak yazarlı bir eser olarak kabul edilir. Eğer yapımcı ve baş yönetmen aynı kişi ise film ortak yazarlı eser olarak değerlendirilmez. Bununla birlikte bir yayın birden fazla kişi tarafından üretilmişse bu da ortak yazarlı bir eserdir. Ayrıca maddenin son bölümünde belirtildiği gibi ortak yazarlı eserlerde eserin bir yazarına yapılan atıf, eserin ortak yazarlarına da yapılmış bir eser olarak kabul edilir. Bu değişiklik, özellikle film eserlerinde yaratıcı emeğin daha iyi tanınmasını ve baş yönetmenlerin haklarının korunmasını hedeflemektedir. Ayrıca, film yapım sürecinde işbirliği yapan tarafların haklarının daha net bir şekilde tanımlanmasına katkı sağlamıştır.

2.2.3.5. Telif Hakkının İlk Sahipliği

Bir eserdeki telif haklarının ilk sahibi CDPA 1988'in 11. Maddesinde şu şekilde tanımlanmaktadır (kırmızı ile gösterilen “veya bir filmin” ifadesi 1996 yılında eklenmiştir).

1988 yılında Telif Hakkının İlk Sahibi Düzenlemesi

(1) Bir eserin sahibi, aşağıdaki hükümlere tabi olmak kaydıyla, bu eserdeki her türlü telif hakkının ilk sahibidir.

(2) Edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal bir eserin **veya bir filmin** bir çalışan tarafından istihdamı sırasında yapılması halinde, aksi yönde herhangi bir anlaşmaya tabi olmak kaydıyla, işvereni eserdeki her türlü telif hakkının ilk sahibidir.

(3) Bu bölüm, Kraliyet telif hakkı veya Parlamento telif hakkı (bkz. 163 ve 165. bölümler) veya 168. bölüm (belirli uluslararası kuruluşların telif hakkı) uyarınca var olan telif hakkı için geçerli değildir.

İlgili maddeye göre bir eseri meydana getiren kişi bu eserin tüm telif haklarının ilk sahibi olarak kabul edilir. Ancak bunun bazı istisnaları ve özel durumları vardır. Eğer bir edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eser ya da bir filmi oluşturan kişi, bu eseri belirli yerdeki istihdamı süresince oluşturmuşsa, aksi yönde bir anlaşma yapılmadığı sürece, eserin telif hakkının ilk sahibi İŞVEREN'dir (Ancak bu madde Kraliyet telif hakkı, Parlamento telif hakkı veya belirli uluslararası kuruluşların telif hakları için geçerli değildir).

CDPA 1988'in 11. Maddesinde, başlangıçta telif hakkının ilk sahibinin belirlenmesinde "film" ile ilgili bir düzenleme yer almıyordu.

1996 yılında Telif Hakkının İlk Sahibi Düzenlemesi:

1996 yılında maddede yapılan değişiklikle birlikte, çalışanların bir işverene bağlı olarak oluşturduğu eserler arasında filmler de dâhil edilmiştir. Bu yenilik, aksi üzerinde anlaşılmadığı sürece, film sektöründe çalışanların ürettiği eserlerin telif haklarının işverenlere ait olduğunu açıkça belirlemiştir. Bu durum, özellikle iş sözleşmelerinde ve telif hakkı devri anlaşmalarında netlik sağlamayı amaçlamaktadır. Böylece, işverenlerin filmler üzerindeki hakları, diğer yaratıcı eserlerle aynı çerçevede düzenlenmiştir.

2.2.3.6. Ses Kayıtları ve Filmlerdeki Telif Hakkı Süresi

Ses kayıtları ve filmlerdeki telif hakkı süresi CDPA 1988'in 13. Maddesinde düzenlenmiştir.

1988 yılında (13. Madde) Ses kayıtları ve Filmlerdeki Telif Hakkı Süresi Düzenlemesi.

(1) Bir ses kaydı veya film üzerindeki telif hakkı, aşağıdaki durumlarda sona erer:

(a) Eserin yapıldığı takvim yılının sonundan itibaren **50 yılın sonunda**, veya

(b) Bu süre bitmeden önce eser yayımlanmışsa, eserin yayımlandığı takvim yılının sonundan itibaren **50 yılın sonunda**.

(2) Bir ses kaydı veya film, aşağıdaki durumlarda “yayımlanmış” kabul edilir:

(a) İlk kez yayımlandığında, yayınlandığında veya bir kablo program hizmetine dahil edildiğinde; veya

(b) Bir film veya film ses kaydı söz konusuysa, film **kamuya ilk kez gösterildiğinde**.

Ancak, bir eserin yayımlanıp yayımlanmadığını belirlerken **izinsiz işlemler** dikkate alınmaz.

Yukarıda görüldüğü gibi 13. Maddenin ilk versiyonunda ses kayıtları ve filmler tek madde altında düzenlenmiş ve her iki eser içinde telif hakkının süresi 50 yıl olarak belirlenmiştir. Bu genel yaklaşım, telif hakkının temel süresini belirlese de eserin ticari kullanım şekilleri, halka sunulma durumları ve eser sahiplerinin kimlikleri gibi özel durumları kapsamamaktadır. 1995 yılında Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi yönetmeliğinin yürürlüğe girmesiyle birlikte bu eksiklikleri gidermek için 13. Madde yürürlükten kaldırılmış, yerine Ses kayıtları için 13A ve filmler için 13B maddeleri yürürlüğe girmiştir.

Yapılan bu değişiklikte birlikte ses kayıtları ve filmler ayrı ayrı ele alınmış, telif hakkının korunduğu süre 50 yıldan 70 yıla çıkarılmıştır. Böylece ses kayıtları ve filmler açısından yaratıcı emeğin daha iyi korunması amaçlanmıştır. Bu değişiklikler sayesinde modern telif hakkı uygulamalarına daha iyi uyum sağlanmış ve eser sahiplerinin hakları daha iyi korunmuştur.

1995 yılında (13A) Ses Kayıtlarında Telif Hakkının Süresi Düzenlemesi

(1) Ses kayıtlarında telif hakkının süresiyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler

geçerlidir:

(2) (4) ve (5). fıkralara [ve madde 191HA(4)'e] tabi olarak, ses kaydındaki telif hakkı şu sürelerin sonunda sona erer:

(a) Kayıt yapıldığı takvim yılının sonundan itibaren 50 yıl, veya

(b) Bu süre içinde kayıt yayımlanırsa, ilk kez yayımlandığı takvim yılının sonundan itibaren 70 yıl, veya

(c) Bu süre içinde kayıt yayımlanmaz ancak halka açık olarak çalınır ya da halka iletilirse, halka ilk kez sunulduğu takvim yılının sonundan itibaren 70 yıl.

Ancak, bir ses kaydının yayımlanıp yayımlanmadığını, halka açık olarak çalınıp çalınmadığını veya halka iletilip iletilmediğini belirlerken, yetkisiz işlemler dikkate alınmaz.

(3) *[Bu fıkra iptal edilmiştir.]*

(4) Ses kaydının sahibi [Birleşik Krallık] vatandaşı değilse, telif hakkı süresi, eser sahibinin vatandaşı olduğu ülkede geçerli olan süreyle sınırlıdır; ancak bu süre, (2). fıkra da belirtilen süreyi aşamaz.

(5) Eğer (4). fıkranın uygulanması, Birleşik Krallık'ın 29 Ekim 1993'ten önce taraf olduğu uluslararası bir yükümlülükle çelişiyorsa, telif hakkı süresi (2). fıkra da belirtilen şekilde uygulanır.

1995 yılında (13B)Filmlerde Telif Hakkının Süresi Düzenlemesi

(1) Filmlerde telif hakkının süresiyle ilgili olarak aşağıdaki hükümler geçerlidir:

(2) Filmlerde telif hakkı, aşağıdaki kişilerin son olarak vefat edeninin ölüm tarihinden itibaren ilgili takvim yılının sonundan itibaren 70 yılın sonunda sona erer:

(a) Baş yönetmen,

(b) Senaryo yazarı,

(c) Diyalog yazarı,

(d) Film için özel olarak bestelenmiş ve filmde kullanılmış müziğin bestecisi.

(3) (2). fıkranın (a) ile (d) bentlerinde belirtilen kişilerden bir veya birkaçının kimliği biliniyor, diğerlerinin kimliği bilinmiyorsa, “son olarak vefat eden kişi” ifadesi, kimliği bilinen son vefat eden kişi olarak yorumlanır.

(4) (2). Fıkranın a-d bentlerinde belirtilen kişilerin kimlikleri tamamen

bilinmiyorsa, telif hakkı aşağıdaki sürelerin sonunda sona erer:

(a) Filmin yapıldığı takvim yılının sonundan itibaren 70 yıl, veya

(b) Bu süre içinde film halka sunulursa, halka ilk sunulduğu takvim yılının sonundan itibaren 70 yıl.

(5) Eğer (4). Fıkranın (a) veya (b) bendinde belirtilen süre dolmadan önce bu kişilerin kimliği öğrenilirse, (2) ve (3). fıkralar uygulanır.

(6) (4). fıkra kapsamında halka sunma şu durumları içerir:

(a) Filmin halka açık olarak gösterimi, veya

(b) Filmin halka iletilmesi

Ancak, bir filmin halka sunulup sunulmadığını belirlerken, yetkisiz işlemler dikkate alınmaz.

(7) Filmin menşe ülkesi Birleşik Krallık değilse ve filmin sahibi de Birleşik Krallık vatandaşı değilse, filmin telif hakkı süresi, menşe ülkesindeki geçerli telif hakkı süresiyle sınırlıdır; ancak bu süre (2) ile (6). fıkralarda belirtilen süreyi aşamaz.

(8) Ortak eser sahipliğine dayalı bir filmde, (7). fıkradaki “eser sahibi” terimi, hiçbir yazarın Birleşik Krallık vatandaşı olmaması olarak anlaşılır.

(9) Eğer (2). fıkradaki hiçbir kişi bulunmuyorsa, film üzerindeki telif hakkı, filmin yapıldığı takvim yılının sonundan itibaren 50 yılın sonunda sona erer.

(10) (2). fıkrada belirtilen kişilerin kimliği, makul bir araştırma ile tespit edilemiyorsa, kimliği bilinmiyor kabul edilir; ancak kimlik bir kez öğrenildiğinde, daha sonra bilinmiyor olarak değerlendirilemez.

13A maddesi yalnızca ses kayıtlarına odaklanmaktadır. Eski 13. Maddeye göre yapılan en önemli değişiklik eserin yayımlanması veya halka sunulması durumunda telif hakkı süresinin 50 yıldan 70 yıla çıkmasıdır. Bununla birlikte, yayımlanmayan ses kayıtlarının telif hakkı korumasının yalnızca 50 yıl ile sınırlandırılması, özellikle kültürel ve tarihi eserlerin daha uzun süre korunmasını talep eden bazı paydaşlar tarafından eleştirilebilir. 70 yıllık uzun bir koruma süresi ise ses kayıtlarının ticarileşmesini teşvik eden ve bu durumda eser sahiplerinin ekonomik menfaatlerini koruyan daha geniş çerçeveli bir yaklaşımdır. Ayrıca, kaydı oluşturan kişi Birleşik Krallık vatandaşı değilse, telif hakkının süresi, eser sahibinin vatandaşı olduğu ülkenin yasalarınca belirlenen süredir. Ancak bu süre, yukarıdaki 13A maddesinde verilen süreleri aşamaz. Eğer bu düzenlemeler Birleşik Krallık’ın 29 Ekim 1993’ten önce taraf olduğu uluslararası bir yükümlülükle çelişirse, süreler yukarıda belirtilen hükümler doğrultusunda uyarlanır.

13B maddesi ise filmler için daha kompleks ve çok yönlü bir koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Bu maddeye göre bir filmin telif hakkı baş yönetmen, senaryo yazarı, diyalog yazarı ve müzik bestecisinin ölüm tarihlerine göre belirlenir. Filmin telif süresi, sayılan bu kişiler arasında en son ölen kişinin ölüm tarihinden itibaren 70 yıldır. Eğer bu kişilerden bir veya bir kısmının kimliği biliniyor ancak diğerlerinin kimliği bilinmiyorsa, telif hakkı süresinin belirlenmesi için kimliği bilinen kişiler arasında en son ölenin ölüm tarihi dikkate alınır. Eğer bu kişilerden hiçbirinin kimliği bilinmiyorsa telif hakkı filmin yapıldığı yılın bitiminden itibaren 50 yıl sürecektir. Bununla birlikte film kamuya sunulmuşsa telif hakkı, eserin ilk kez kamuya sunulduğu yılın bitiminden itibaren 70 yıl olacaktır.

2.2.3.7. Telif Hakkı Sahibinin Hakları

Bir eserdeki telif haklarının sahibinin hakları CDPA 1988'in 16. Maddesinde şu şekilde tanımlanmaktadır:

1988 yılında 16. Madde Eser Üzerindeki Telif Hakkı ile Sınırlanan Eylemler Düzenlemesi

(1) Bir eserin telif hakkı sahibi, bu Bölümde belirtilen hükümler uyarınca, **Birleşik Krallık sınırları içinde** aşağıdaki eylemleri **münhasıran gerçekleştirme hakkına** sahiptir:

(a) Eseri kopyalamak (**Madde 17**'ye bakınız);

(b) Eserin kopyalarını halka dağıtmak (**Madde 18**'e bakınız);

(ba) Eseri halka kiralamak veya ödünç vermek (**Madde 18A**'ya bakınız);

(c) Eseri halka açık olarak icra etmek, göstermek veya çalmak (**Madde 19**'a bakınız);

(d) Eseri halka iletmek (örneğin, yayın veya internet yoluyla) (**Madde 20**'ye bakınız);

(e) Eserin bir uyarlamasını yapmak veya yukarıdaki işlemlerden herhangi birini eserin uyarlaması ile ilgili olarak gerçekleştirmek (**Madde 21**'e bakınız).

Bu eylemler, bu Bölümde “**telif hakkı ile sınırlanan eylemler**” olarak anılmaktadır.

(2) Telif hakkı, **telif hakkı sahibinin izni olmadan** telif hakkı ile sınırlanan eylemlerden herhangi birini yapan veya başka bir kişiye bu eylemi yapma yetkisi veren kişi tarafından **ihlal edilmiş** olur.

(3) Bu Bölümde bir eserin telif hakkı ile sınırlanan bir eylemin yapılmasına yapılan atıflar, aşağıdaki durumları kapsar:

(a) Eserin **tamamı** veya **önemli bir kısmı** ile ilgili olarak, ve

(b) Doğrudan veya dolaylı olarak.

Arada gerçekleşen işlemlerin kendilerinin telif hakkını ihlal edip etmediği önemli değildir.

(4) Bu Bölüm aşağıdaki hükümler saklı kalmak kaydıyla uygulanır:

(a) Bölüm III'teki hükümler (telif hakkı eserlerine ilişkin izin verilen işlemler); ve

(b) Bölüm VII'deki hükümler (telif hakkı lisanslamasına ilişkin hükümler).

1996-2003 yıllarında Telif Hakkı Sahibinin Hakları Düzenlemesi:

Maddenin 4(1)(ba) bendi 1996 yılında Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği ile eklenmiştir. Yine maddenin 4(1)(d) maddesi'de 2003 yılında son halini almıştır (Orijinal hali "(d)eseri yayınlamak veya bir kablolu program hizmetine dahil etmek)" şeklindeydi).

Bu maddenin amacı bir eserin telif sahibinin haklarını ve bu hakkını kullanmak suretiyle sınırlandırdığı fiilleri tanımlamaktır. Birleşik Krallık sınırları içinde bir eser sahibi, taşıdığı telif haklarıyla:

- 1- Eserin kopyalanmasını
- 2- Kopyalarının kamuya sunulmasını,
- 3- Eserin kamuya kiralanmasını veya ödünç verilmesini,
- 4- Eserin kamuya açık bir şekilde gösterilmesini,
- 5- Eserin kamuya iletilmesini ve uyarlamasının yapılmasını veya bu uyarlamayla ilgili diğer fiillerin gerçekleştirilmesini sınırlama hakkına sahiptir.

Bu eylemler, "**telif hakkı tarafından kısıtlanan eylemler**" olarak adlandırılır ve telif hakkı sahibinin izni olmadan gerçekleştirilmesi halinde bu durum telif hakkı ihlali sayılır.

Telif hakkı ihlallerinin kapsamı açısından bu madde önem taşımaktadır. Bir eser üzerindeki telif hakkı eserin tamamını veya önemli bir bölümüne ilişkin eylemleri kapsar. Bu eylemler dolaylı da olsa telif hakkı ihlali sayılabilir. Bununla birlikte telif hakkının sınırlandırdığı eylemlere yönelik istisnalar ve lisanslama düzenlemeleri de bu maddeye tabidir.

Bu maddeye **4(1)(ba) bendi sonradan eklenmiştir**. Bu ekleme, telif hakkı sahibine eserin kamuya kiralanması veya ödünç verilmesi üzerinde de münhasır hak tanır. Böylece, özellikle eserlerin ticari amaçlarla kiralanması veya kamuya ödünç verilmesi gibi durumların telif hakkı sahiplerinin kontrolünde olması sağlanmıştır.

Bu ekleme, dijital çağda eserlerin kullanım biçimlerindeki değişimlere uyum sağlama ihtiyacından kaynaklanmıştır. Kitap, film ve müzik gibi eserlerin fiziksel veya dijital olarak kiralanması ve ödünç verilmesi giderek yaygınlaşmıştır. Bu nedenle, telif hakkı sahiplerinin eserlerinin bu şekilde kullanımından da gelir elde edebilmesini güvence altına almak için bu hak kapsamı genişletilmiştir. Bu düzenleme, telif hakkı sahiplerini ekonomik olarak desteklemeyi ve eserlerin yetkisiz dağıtımını önlemeyi amaçlamaktadır.

2.2.3.8. Yazarın/Yönetmenin Adının Belirtilmesi Hakkı

CDPA 1988'in Yazar veya Yönetmen Olarak Belirtilme Hakkı başlığına sahip 77. Maddesi, 30.10.2003 tarihinde (The Copyright and Related Rights Regulations 2003) yapılan değişiklikle birlikte aşağıdaki son şeklini almıştır:

1988-2003 yıllarında 77. Madde Telif Hakkı Kapsamındaki Eserlerde Eser Sahibi veya Yönetmen Olarak Tanınma Hakkı Düzenlemesi

(1) Telif hakkı kapsamında edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal bir eserin yazarı ile telif hakkı kapsamındaki bir filmin yönetmeni, bu maddede belirtilen koşullar çerçevesinde eser sahibi veya yönetmen olarak tanınma hakkına sahiptir. Ancak bu hak, Madde 78 uyarınca beyan edilmedikçe ihlal edilmiş sayılmaz.

(2) Edebi bir eserin (müzikle birlikte söylenmesi veya konuşulması amaçlanan kelimeler hariç) veya dramatik bir eserin yazarı, eser aşağıdaki durumlarda kullanıldığında eser sahibi olarak tanınma hakkına sahiptir:

(a) Eser ticari olarak yayımlandığında, halka açık bir şekilde icra edildiğinde veya halka iletilildiğinde;

(b) Eseri içeren bir film veya ses kaydının kopyaları halka dağıtıldığında.

Bu hak, eserin bir uyarlamasına ilişkin olarak yukarıdaki durumlardan herhangi biri gerçekleştiğinde, uyarlamanın temel alındığı eserin yazarı olarak tanınma hakkını da içerir.

(3) Müzikal bir eserin veya müzikle birlikte söylenmesi veya konuşulması amaçlanan kelimelerden oluşan edebi bir eserin yazarı, aşağıdaki durumlarda eser sahibi olarak tanınma hakkına sahiptir:

(a) Eser ticari olarak yayımlandığında;

(b) Eserin ses kaydının kopyaları halka dağıtıldığında;

(c) Eseri içeren bir filmin halka açık gösterimi yapıldığında veya bu filmin kopyaları halka dağıtıldığında.

Bu hak, eserin bir uyarlamasına ilişkin olarak yukarıdaki durumlardan herhangi biri gerçekleştiğinde, uyarlamanın temel alındığı eserin yazarı olarak tanınma hakkını da içerir.

(4) Sanatsal bir eserin yazarı, eser aşağıdaki şekillerde kullanıldığında eser sahibi olarak tanınma hakkına sahiptir:

(a) Eser ticari olarak yayımlandığında, halka açık bir şekilde sergilendiğinde veya eserle ilgili bir görsel imaj halka iletilildiğinde;

(b) Eseri içeren bir filmin halka açık gösterimi yapıldığında veya bu filmin

kopyaları halka dağıtıldığında;

(c) Eser, bir bina veya bina modeli şeklinde bir mimari eser, bir heykel veya sanatsal işçilik ürünü ise, bu eserin grafik tasarımını veya fotoğrafını temsil eden kopyalar halka dağıtıldığında.

(5) Bina biçiminde bir mimari eserin yazarı, binanın inşa edilmiş hali üzerinde veya tasarıma göre birden fazla bina inşa edildiyse, ilk inşa edilen bina üzerinde tanınma hakkına sahiptir.

(6) Filmin yönetmeni, film aşağıdaki durumlarda kullanıldığında yönetmen olarak tanınma hakkına sahiptir:

(a) Film halka açık bir şekilde gösterildiğinde veya halka iletilindiğinde;

(b) Filmin kopyaları halka dağıtıldığında.

(7) Bu madde kapsamında yazar veya yönetmenin tanınma hakkı:

(a) Eserin ticari olarak yayımlanması veya bir film ya da ses kaydının kopyalarının halka dağıtılması durumunda, her kopyada veya bu uygun değilse, kopyayı edinen kişilerin kimliği fark etmesini sağlayacak başka bir şekilde tanınmayı içerir.

(b) Bina üzerindeki tanınma durumunda, binaya giren veya binaya yaklaşan kişilerin görebileceği uygun bir şekilde tanınmayı içerir.

(c) Diğer durumlarda, eseri gören, duyan veya performansını izleyen kişilerin kimliğini fark etmesini sağlayacak uygun bir şekilde tanınmayı içerir.

Her durumda, tanınma açık ve makul ölçüde görünür olmalıdır.

(8) Eser sahibi veya yönetmen, tanınma hakkını beyan ederken bir takma ad, baş harfler veya başka özel bir kimlik biçimi belirlemişse, bu belirlenen biçim kullanılmalıdır. Belirli bir kimlik biçimi belirtilmemişse, makul herhangi bir kimlik biçimi kullanılabilir.

(9) Bu madde, Madde 79'daki istisnalara tabi olarak uygulanır.

Bu madde, eser sahiplerinin ve yönetmenlerin eserleri üzerinde isimlerinin belirtilmesiyle ilgili haklarını düzenler. Edebi, dramatik, müzikal ve sanatsal eserlerin yazarları, eserlerinin ticari olarak yayımlandığı, halka açık olarak gösterildiği, icra edildiği veya kopyalarının dağıtıldığı durumlarda isimlerinin belirtilmesini talep etme hakkına sahiptir. Benzer şekilde, bir filmin yönetmeni de film halka açık olarak gösterildiğinde, iletilindiğinde veya kopyaları halka sunulduğunda tanınma hakkına sahiptir.

Edebi eserlerde, eser bir uyarlamaya tabi tutulmuş olsa bile, yazar uyarlanan eser üzerinde tanınma hakkını korur. Müzikal eserlerde ve müzikle birlikte söylenen ya da

konuşulan sözlerin yazarları için de benzer durum geçerlidir. Bu eserler ticari olarak yayımlandığında, ses kaydı halka dağıtıldığında ya da filmi içeren kopyalar dağıtıldığında isimlerinin belirtilmesini talep edebilirler.

Sanatsal eserlerde, yazarlar eserin ticari olarak yayımlandığı, halka açık sergilendiği, görsel bir imgesinin kamuya iletildiği veya bir mimarlık eseri, heykel ya da sanatsal zanaat eseri olarak temsil edildiği durumlarda tanınma hakkına sahiptir. Mimari bir eserin yazarı, binanın tamamlandığı veya aynı tasarıma göre birden fazla bina inşa ediliyorsa ilk tamamlanan binada isimlerinin belirtilmesini talep edebilir.

Bu hak, ticari yayım durumunda her bir kopyada yazar veya yönetmenin kimliğinin açıkça belirtilmesini, bina gibi durumlarda ise kimliğin binaya yaklaşan kişiler tarafından görülebileceği şekilde belirtilmesini içerir. Gösterim, performans veya sergi gibi durumlarda ise yazar ya da yönetmenin kimliği açıkça duyulabilir veya görülebilir olmalıdır. Ayrıca, yazar veya yönetmen, isminin nasıl belirtilmesini istediğini (örneğin takma ad veya baş harflerle) belirleyebilir.

2.2.3.9. Tanınma Hakkına İlişkin İstisnalar

1988 yılında 79. Madde İstisnalar Düzenlemesi:

(1) 77. maddede belirtilen yazar veya yönetmen olarak tanınma hakkı aşağıdaki istisnalara tabidir.

(2) Bu hak, aşağıdaki türdeki eserler için geçerli değildir:

(a) Bir bilgisayar programı;

(b) Bir yazı tipi tasarımı;

(c) Herhangi bir bilgisayar tarafından üretilen eser.

(3) Eğer eserin telif hakkı başlangıçta Madde 11(2) (çalışma kapsamında üretilen eserler) gereğince yazarın veya yönetmenin işvereni adına doğmuşsa, bu hak, telif hakkı sahibinin izniyle veya onun yetkisiyle yapılan işlemler için geçerli değildir.

(4) Aşağıdaki hükümler uyarınca eserin telif hakkını ihlal etmeyen bir işlem, bu hakkı da ihlal etmiş sayılmaz:

(a) Madde 30 (belirli amaçlarla adil kullanım), ses kaydı, film veya yayın yoluyla güncel olayların raporlanmasıyla sınırlı olarak;

(b) Madde 31 (bir sanat eserinde, ses kaydında, filmde veya yayında eserin tesadüfen dahil edilmesi);

(c) *(Bu bent kaldırılmıştır);*

(d) Madde 45 (parlamento ve yargı işlemleri);

- (e) Madde 46(1) veya (2) (Kraliyet Komisyonları ve yasal soruşturmalar);
- (f) Madde 51 (tasarım belgelerinin ve modellerin kullanımı);
- (g) *(Bu bent kaldırılmıştır);*
- (h) Madde 57 veya 66A (telif hakkının sona erdiği varsayımıyla izin verilen işlemler, vb.).
- (4A) Ayrıca, bu hak, 1. Kısım, 3. Bölüm hükümleri gereğince telif hakkını ihlal etmeyen bir sınav amacıyla yapılan işlemlerle ihlal edilmiş sayılmaz.
- (5) Bu hak, güncel olayların raporlanması amacıyla yapılmış herhangi bir eserle ilgili olarak geçerli değildir.
- (6) Bu hak, aşağıdaki yayın türlerinde yer alan edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserlerle ilgili olarak geçerli değildir, eğer eser bu tür yayınlar için yapılmışsa veya yazarın rızasıyla bu amaçla kullanılabilir hale getirilmişse:
- (a) Bir gazete, dergi veya benzer bir süreli yayın;
- (b) Bir ansiklopedi, sözlük, yıllık veya diğer bir kolektif başvuru eseri.
- (7) Bu hak, aşağıdaki türdeki eserlerle ilgili olarak geçerli değildir, eğer yazar veya yönetmen daha önce yayımlanan kopyalarda yazar veya yönetmen olarak tanınmamışsa:
- (a) Kraliyet telif hakkı veya Parlamento telif hakkı altında bulunan bir eser;
- (b) Madde 168 uyarınca telif hakkı başlangıçta bir uluslararası organizasyona ait olan bir eser.

Bu madde, film ve dizi sektöründe çalışan yapımcı, yönetmen, senarist ve müzik bestecilerini ilgilendirebilecek belirli istisnalar içermektedir. Aşağıda, bu kişilere doğrudan etkisi olan maddelerin yorumu yer almaktadır:

Yönetmen, senarist veya film/dizi müziği bestecisinin eseri, eğer eserin telif hakkı işverene ait olarak doğmuşsa (örneğin bir sözleşme kapsamında çalışıyorsa), bu kişilerin tanınma hakkı, telif hakkı sahibinin (işverenin) izniyle sınırlandırılabilir. Yani, işverenin yetkisi dahilinde yapılan işlemlerde isimlerinin belirtilmesi zorunlu olmayabilir.

Film veya dizi eserleri, güncel olayların raporlanması amacıyla kullanılıyorsa (örneğin bir haber programında bir film den sahne gösteriliyorsa), bu kullanımda yönetmen, senarist veya bestecinin adı belirtilmek zorunda değildir. Bu durum, kamu yararını öncelikli kılmak amacıyla getirilmiştir.

Eğer bir film veya diziden alınan bir bölüm gazete, dergi veya ansiklopedi gibi kolektif yayınlarda kullanılıyorsa ve eser bu amaçla yayımlanmışsa, yönetmen, senarist veya

bestecinin tanınma hakkı bu durumlarda uygulanmamaktadır. Bu, toplu eserlerin pratik kullanımını kolaylaştırmak için getirilmiş bir istisnadır.

Eğer bir film veya dizi eseri, devlet veya uluslararası kuruluşlara ait bir eser olarak yaratılmışsa (örneğin kamuya ait bir proje kapsamında yapılmış bir belgesel), tanınma hakkı yalnızca eser sahibi daha önce eser üzerinde açıkça belirtilmişse uygulanır. Aksi takdirde, bu hak geçerli olmaz.

Bu istisnalar, film ve dizi sektöründe çalışan eser sahiplerinin isimlerinin her durumda belirtilmesinin zorunlu olmadığını, belirli durumlarda tanınma hakkının sınırlandırılabilceğini göstermektedir. Özellikle işveren-çalışan ilişkilerinde veya kamu yararını ilgilendiren durumlarda bu sınırlamalar daha sık karşımıza çıkmaktadır. Ancak, bu tür istisnalar, eser sahiplerinin haklarını tamamen ortadan kaldırmaz; diğer durumlarda tanınma hakkı geçerli olmaya devam eder.

2.2.3.10. Eserle İlgili Aşağılayıcı Muameleye İtiraz Etme Hakkı

CDPA 1988'in 80. Maddesi şu şekildedir:

1988 yılında 80. Madde Eserin Aşağılayıcı İşleme Tabi Tutulmama Hakkı Düzenlemesi

(1) Telif hakkına sahip bir edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserin yazarı ile telif hakkına sahip bir filmin yönetmeni, bu bölümde belirtilen koşullar altında eserlerinin aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmama hakkına sahiptir.

(2) Bu madde bağlamında:

(a) Bir eserin “işlenmesi”, esere herhangi bir ekleme, silme, değiştirme veya uyarlama yapılmasını ifade eder, ancak şu işlemler bu kapsamın dışındadır:

(i) Edebi veya dramatik bir eserin çevirisi,

(ii) Müzikal bir eserin yalnızca ton veya ses aralığının değiştirilmesini içeren bir düzenleme veya transkripsiyon.

(b) Bir eserin işlenmesi “aşağılayıcı” olarak kabul edilir, eğer işlem eseri çarpıtma, tahrif etme veya yazarın ya da yönetmenin onuruna veya itibarına zarar verici bir şekilde değiştiriyorsa.

Bu madde bağlamında, bir eserin aşağılayıcı işleme tabi tutulmasına yapılan atıflar bu şekilde anlaşılmalıdır.

(3) Edebi, dramatik veya müzikal eserlerde, aşağıdaki durumlarda bu hak ihlal edilmiş olur:

(a) Eserin aşağılayıcı bir işleme tabi tutularak ticari olarak yayımlanması, halka açık olarak icra edilmesi veya halka iletilmesi;

(b) Aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmuş bir film veya ses kaydının kopyalarının

halka dağıtılması.

(4) Sanatsal eserlerde, aşağıdaki durumlarda bu hak ihlal edilmiş olur:

(a) Eserin aşağılayıcı bir işleme tabi tutularak ticari olarak yayımlanması, halka açık olarak sergilenmesi veya halka iletilmesi;

(b) Aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmuş görsel bir görüntü içeren bir filmin halka açık olarak gösterilmesi veya kopyalarının halka dağıtılması;

(c) Aşağıdaki türlerde eserler için, aşağılayıcı işleme tabi tutulan bir eserin grafik tasvirlerinin veya fotoğraflarının halka dağıtılması:

(i) Bir binanın modeli olarak bir mimari eser,

(ii) Bir heykel, veya

(iii) Sanatsal işçilik ürünü bir eser.

(5) Bina biçiminde bir mimari eser, bu maddenin (4). fıkrasına tabi değildir. Ancak, eserin yazarı binada belirtilmişse ve bina aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmuşsa, yazarın ismi kaldırılmasını talep etme hakkı vardır.

(6) Filmlerle ilgili olarak, aşağıdaki durumlarda bu hak ihlal edilmiş olur:

(a) Filmin aşağılayıcı bir işleme tabi tutularak halka açık şekilde gösterilmesi veya halka iletilmesi;

(b) Filmin aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmuş kopyalarının halka dağıtılması.

(7) Bu madde kapsamında tanınan hak, bir eserin daha önce bir yazar veya yönetmen dışında bir kişi tarafından işlenmiş bölümlerine de uygulanır, eğer bu bölümler yazar veya yönetmenin eseri olarak gösteriliyorsa ya da öyle algılanma ihtimali varsa.

(8) Bu madde, Madde 81 ve Madde 82’de belirtilen istisnalara ve niteliklere tabidir.

Yukarıdaki (6)(a) maddesinde 1995 yılına kadar “veya filmle birlikte, filmin film müziğini küçük düşürücü bir şekilde kamuya açık olarak çalan, yayınlayan veya kablolu program hizmetine dahil eden veya kopyalarını halka dağıtanlar” ifadesi bulunmaktaydı. Ancak 1995 yılında çıkarılan “**Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi**” başlıklı düzenleme ile bu ifade maddeden çıkarılmıştır.

80. madde, film ve dizi sektöründe çalışan yapımcı, yönetmen, senarist ve müzik bestecilerini ilgilendiren hakları ve istisnaları tanımlar. Özellikle eserlerin aşağılayıcı bir işleme tabi tutulmasına itiraz hakkını düzenler.

Film yönetmenleri, senaristler ve müzik bestecileri, eserlerinin çarpıtılması, tahrif edilmesi veya onur ve itibarlarına zarar verecek şekilde değiştirilmesi durumunda bu değişikliklere itiraz etme hakkına sahiptir. Örneğin, bir film ya da dizide senaryonun veya müziğin değiştirilmesi, bu değişikliklerin orijinal eserin değerini düşürmesi ya da eser sahiplerinin itibarını zedelemesi durumunda hak sahibinin bu işleme karşı çıkma hakkı doğar.

Bu hak, filmlerde şu durumlarda ihlal edilmiş sayılır:

Film veya dizinin aşağılayıcı bir versiyonunun halka açık bir şekilde gösterilmesi veya kamuya iletilmesi.

Aşağılayıcı bir versiyonu içeren film kopyalarının ticari olarak piyasaya sürülmesi.

Örneğin, bir yönetmenin orijinal çalışması, izni olmadan kesilip değiştirilerek yayınlanırsa ve bu değişiklikler onun itibarını zedeleyecek nitelikteyse, yönetmen bu duruma itiraz edebilir. Benzer şekilde, bir film müziği bestecisinin eseri üzerinde yapılan değişikliklerin müziğin anlamını bozması ya da sanatçının değerini düşürmesi durumunda, bu hak devreye girmektedir.

Ayrıca, film ve dizilerde kullanılan kısımlar, eserin daha önceki bir versiyonundan kaynaklansa bile, bu kısımlar yazar ya da yönetmene ait olduğu şeklinde algılanıyorsa bu durum da hak sahibinin itiraz edebileceği bir durum olarak kabul edilmektedir.

Bu düzenleme, film ve dizi sektöründeki eser sahiplerinin eserlerinin bütünlüğünü korumayı ve eserlerinin yanlış ya da zararlı bir şekilde değiştirilmesini önlemeyi amaçlamaktadır. Ancak, bu hak 81 ve 82. maddelerde belirtilen istisnalara tabidir, yani her durumda uygulanmayabilir.

2.2.3.11. Lisanslama Düzenlemelerinin Geçerli Olduğu Durumlar

Orijinal CDPA 1988'in 117. maddesi şu şekildedir:

1988 yılında yapılan Lisanslama düzenlemelerinin geçerli olduğu durumlar Düzenlemesi:

118 ila 123. maddelerin (lisanslama düzenlemelerine ilişkin başvurular ve referanslar) uygulandığı lisanslama düzenlemeleri aşağıdaki gibidir:

(a) Telif hakkı edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserler ya da filmler (ya da filme eşlik eden film müzikleri) ile ilgili olan ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslama kuruluşları tarafından yürütülen lisanslama düzenlemeleri. Bu düzenlemeler, aşağıdaki lisans türleri ile ilgili olduğu ölçüde geçerlidir:

- (i) Eserin kopyalanması,
 - (ii) Eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, çalınması veya gösterilmesi, veya
 - (iii) Eserin yayınlanması veya bir kablolu yayın hizmetine dahil edilmesi;
- (b) Ses kayıtları (bir filme eşlik eden film müzikleri hariç), yayınlar veya kablolu programlar ya da yayımlanmış baskıların tipografik düzeni üzerindeki

telif hakkıyla ilgili tüm lisanslama düzenlemeleri;

(c) Ses kayıtları, filmler veya bilgisayar programları üzerindeki telif hakkıyla ilgili olan ve kamuya kiralanacak kopyalar için lisans sağlamak amacıyla uygulanan tüm lisanslama düzenlemeleri.

Bu maddelerde "lisanslama düzenlemesi," yukarıdaki tanımlamalardan herhangi birine uygun bir lisanslama düzenlemesi anlamına gelmektedir.

1995 yılında yapılan “Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi Değişikliği

Bu düzenleme ile CDPA 1988’in yukarıdaki 117. Maddesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

- (a) Bendinde parantez içindeki “ya da filme eşlik eden film müzikleri” ifadesi çıkarılmıştır.
- (b) Bendinde parantez içindeki “bir filme eşlik eden film müzikleri hariç” ifadesi çıkarılmıştır.

1995 düzenlemesiyle, CDPA 1988’in 117. maddesinde yapılan bu değişiklikler, filme eşlik eden film müziklerinin artık lisanslama düzenlemeleri kapsamında ayrı bir unsur olarak değerlendirilmemesi anlamına gelmemektedir.

Önceki düzenlemede, film müzikleri özel bir durum olarak parantez içinde belirtilmiş ve bazı istisnalara tabi tutulmuştu. Ancak bu ifadeler çıkarılınca, artık filme eşlik eden film müzikleri de filmin kendisi gibi lisanslama düzenlemeleri kapsamında ele alınır ve ayrı bir istisna uygulanmaz.

1995-2003 yıllarında yapılan “Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi Değişikliği

1995 ve 2003 yıllarında The Copyright and Related Rights Regulations ile yapılan değişiklikler sonucu ilgili madde şu şekilde değiştirilmiştir (iki madde arasındaki değişiklik altı çizili olarak gösterilmiştir):

01.12.1995	31.10.2003
Lisanslama düzenlemelerinin geçerli olduğu durumlar: 118 ile 123. maddeler (lisanslama düzenlemelerine ilişkin başvurular ve referanslar), lisanslama kuruluşları tarafından yürütülen ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslama düzenlemeleri için geçerlidir. Bu düzenlemeler, aşağıdaki lisans türleri içindir:	Lisanslama düzenlemelerinin geçerli olduğu durumlar: 118 ile 123. maddeler (lisanslama düzenlemelerine ilişkin başvurular ve referanslar), lisanslama kuruluşları tarafından yürütülen ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslama düzenlemeleri için geçerlidir. Bu düzenlemeler, aşağıdaki lisans türleri içindir:
(a) eserin kopyalanması,	(a) eserin kopyalanması,

(b) eserin kamuya kiralanması veya ödünç verilmesi, (c) eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, gösterilmesi veya çalınması, veya (d) <u>eserin yayınlanması veya bir kablolu program hizmetine dahil edilmesi.</u> Bu maddelerde geçen "lisanslama düzenlemesi" ifadesi buna göre yorumlanacaktır.	(b) eserin kamuya kiralanması veya ödünç verilmesi, (c) eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, gösterilmesi veya çalınması, veya (d) <u>eserin kamuya iletilmesi.</u> Bu maddelerde geçen "lisanslama düzenlemesi" ifadesi buna göre yorumlanacaktır.
--	---

İlgili maddenin 30.10.2003 tarihli değişikliği hala yürürlüktedir.

Lisanslara Kuruluşları Tarafından Verilen Lisanslar

Orijinal CDPA 1988'in 124. maddesi şu şekildedir:

1988 yılında 125-128. Maddelerin Geçerli Olduğu Lisanslar düzenlemesi 125 ile 128. maddeler (lisanslama kuruluşları tarafından lisans verilmesi ile ilgili başvurular ve referanslar), lisanslama düzenlemesi kapsamında olmayan ve bir lisanslama kuruluşu tarafından verilen aşağıdaki lisans türleri için geçerlidir: (a) Edebi, dramatik, müzikal veya sanatsal eserler ya da filmler (ya da filme eşlik eden film müzikleri) üzerindeki telif haklarıyla ilgili olan ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslar. Bu lisanslar, aşağıdaki durumlara izin verdiği ölçüde geçerlidir: (i) eserin kopyalanması, (ii) eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, çalınması veya gösterilmesi, veya (iii) eserin yayınlanması veya bir kablolu yayın hizmetine dahil edilmesi; (b) Bir ses kaydı (bir filme eşlik eden film müzikleri hariç), yayın veya kablolu program ya da yayımlanmış bir baskının tipografik düzeni üzerindeki telif hakkıyla ilgili herhangi bir lisans; (c) Ses kayıtları, filmler veya bilgisayar programları üzerindeki telif haklarıyla ilgili olan ve kopyaların kamuya kiralanmasına ilişkin tüm lisanslar. Bu maddelerde geçen "lisans" ifadesi, yukarıdaki tanımlamalardan herhangi birine uygun bir lisansı ifade eder.
--

Yasanın 124. maddesi 3 kez değişikliğe uğramıştır:

1995-2003 yıllarında Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi Düzenlemesi:

1995 yılında çıkarılan The Duration of Copyright and Rights in Performances Regulations (**Telif Hakları ve İcralar Üzerindeki Haklara İlişkin Düzenlemelerin Süresi**) başlıklı düzenleme ile CDPA 1988'in yukarıdaki 124. Maddesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

- (a) Bendinde parantez içindeki “ya da filme eşlik eden film müzikleri” ifadesi çıkarılmıştır.
- (b) Bendinde parantez içindeki “bir filme eşlik eden film müzikleri hariç” ifadesi çıkarılmıştır.

1995 düzenlemesiyle, CDPA 1988'in 124. maddesinde yapılan bu değişiklikler, filme eşlik eden müziklerinin artık lisanslama düzenlemeleri kapsamında ayrı bir unsur olarak değerlendirilmemesi anlamına gelir.

Önceki düzenlemede, film müzikleri özel bir durum olarak parantez içinde belirtilmiş ve bazı istisnalara tabi tutulmuştur. Ancak bu ifadeler çıkarılınca, artık filme eşlik eden film müzikleri de filmin kendisi gibi lisanslama düzenlemeleri kapsamında ele alınmış ve ayrı bir istisna uygulanmamaktadır.

1995 ve 2003 yıllarında The Copyright and Related Rights Regulations ile yapılan değişiklikler sonucu ilgili madde şu şekilde değiştirilmiştir (iki madde arasındaki değişiklik altı çizili olarak gösterilmiştir):

01.12.1995	31.10.2003
124. Takip eden maddelerin geçerli olduğu lisanslar 125 ile 128. maddeler (lisanslama kuruluşları tarafından lisans verilmesi ile ilgili başvurular ve referanslar), lisanslama düzenlemesi kapsamında olmayan, bir lisanslama kuruluşu tarafından verilen ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslar için geçerlidir. Bu lisanslar, aşağıdaki durumlara izin verdiği ölçüde geçerlidir: (a) eserin kopyalanması, (b) eserin kamuya kiralanması veya ödünç verilmesi, (c) eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, gösterilmesi veya çalınması, veya (d) <u>eserin yayınlanması veya bir kablolu yayın hizmetine dahil edilmesi.</u> Bu maddelerde geçen "lisans" ifadesi buna göre yorumlanacaktır.	124. Takip eden maddelerin geçerli olduğu lisanslar 125 ile 128. maddeler (lisanslama kuruluşları tarafından lisans verilmesi ile ilgili başvurular ve referanslar), lisanslama düzenlemesi kapsamında olmayan, bir lisanslama kuruluşu tarafından verilen ve birden fazla yazara ait eserleri kapsayan lisanslar için geçerlidir. Bu lisanslar, aşağıdaki durumlara izin verdiği ölçüde geçerlidir: (a) eserin kopyalanması, (b) eserin kamuya kiralanması veya ödünç verilmesi, (c) eserin halka açık bir ortamda icra edilmesi, gösterilmesi veya çalınması, veya (d) <u>eserin kamuya iletilmesi.</u> Bu maddelerde geçen "lisans" ifadesi buna göre yorumlanacaktır.

2.3. Diğer Yasal Düzenlemeler

CDPA 1988 çıkarıldıktan sonra, dijital teknolojilerin gelişimi ve Avrupa Birliği yönergeleri nedeniyle yasada önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerin bazıları şunlardır:

- Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği 2003: Bu düzenleme, Avrupa Birliği'nin Dijital Tek Pazar Yönergesi (2001/29/EC) doğrultusunda yapılmış ve dijital içeriklerin korunması için yasaya dijital hak yönetimi, çevrimiçi dağıtım gibi eklemeler yapılmıştır.
- Kurumsal ve Düzenleyici Reform Yasası 2013: Bu değişiklik, anonim eserler (sahibi bilinmeyen veya izine ulaşamayan eserler) için kullanım izinleri getirmiştir. Ayrıca, adil kullanım hakkına yeni yorumlar eklenmiştir.
- Performanslara Yönelik Telif Hakkı ve Haklar (Araştırma, Eğitim, Kütüphaneler ve Arşivler) Yönetmelikleri 2014: Eğitim, araştırma, kütüphaneler ve arşivler gibi alanlarda telif hakkı ihlali olmaksızın daha geniş kullanım izinleri tanınmıştır. Bu düzenleme, özellikle kamu yararı gözetilerek yapılan kullanımlar için esneklik sağlamıştır.
- Telif Hakkı (Kamuya Açık Ücretsiz Gösterim veya Oynatma) (Değişiklik) Yönetmelikleri 2014: Kamuya açık alanlarda bazı yayınların (örneğin televizyon ve radyo yayınlarının) telif hakkı ihlali olmaksızın gösterimi için ek izinler getirilmiştir.

2.4. Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği 2003

Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği 2003, Birleşik Krallık'ta telif hakkıyla ilgili hakların dijital çağın gereksinimlerine uymasını sağlamak amacıyla çıkarılmıştır. Bu düzenleme, Avrupa Birliği'nin Dijital Tek Pazar Yönergesi (2001/29/EC) doğrultusunda hazırlanmış ve CDPA 1988'e ek olarak getirilmiştir. Bu sayede, dijital ortamlar ve ürünler açısından da telif haklarının korunması ve özellikle internet üzerinden yapılan dağıtımın düzenlenmesi hedeflenmiştir.

31 Ekim 2003 tarihinde yürürlüğe giren Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği 2003, gittikçe artan dijital içerik dağıtımı ve dijital hak yönetimi gereksinimlerine yanıt vermek için CDPA 1988'e yapılan önemli bir ekleme olarak değerlendirilebilir.

Düzenlemenin temel amacı, dijital ortamda telif hakkı sahiplerinin eserlerinin korunmasını sağlamak ve dijital içeriklerin yetkisiz çoğaltılması veya dağıtılmasını önlemektir. Bu düzenleme özellikle çevrimiçi içeriklerin korunması ve dijital hak yönetimi gibi yeni kavramları kapsar. Bu yasanın temel çerçevesi şu şekilde özetlenebilir:

Dijital Hak Yönetimi (Digital Rights Management - DRM): Düzenleme, dijital içeriklerin yetkisiz kullanımını engellemek için dijital hak yönetim sistemlerini tanıır. Eser sahipleri, dijital ortamlarda içeriklerinin izinsiz çoğaltılmasını veya paylaşılmasını önlemek için DRM teknolojilerini kullanabilir.

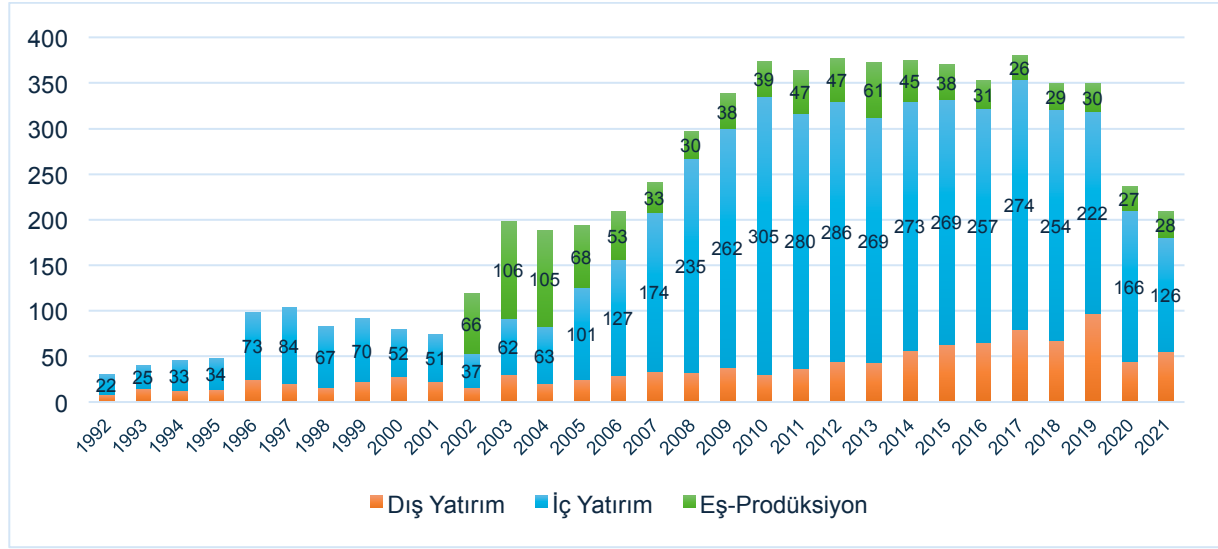
Çevrimiçi Dağıtım ve Paylaşım: İnternet üzerinden yapılan dijital içerik paylaşımını ve dağıtımını düzenler. Örneğin, bir eserin izinsiz olarak dijital ortamda paylaşılması veya internet üzerinden erişilebilir hale getirilmesi telif hakkı ihlali sayılabilir.

Dijital Eser Koruması: CDPA 1988'e ek olarak, dijital eserlerin çevrimiçi ortamda korunması için daha spesifik kurallar getirir. Bu, müzik, film, yazılım, e-kitap ve diğer dijital içeriklerin korunmasını kapsar.

Adil Kullanım ve İstisnalar: Dijital içeriklerin bazı durumlarda adil kullanım kapsamında kullanılması için istisnalar tanımlanmaktadır.. Örneğin, eğitim ve araştırma amacıyla belirli içeriklerin kullanımı, belirli şartlar altında ihlal sayılmayabilir.

2.5. İngiltere'de Görsel-İşitsel Sektörde Temel Göstergeler

Grafik 1: 1992-2021 yılları arasında Birleşik Krallık'ta üretilen uzun metrajlı film sayısı

Yukarıdaki grafik 1992 ile 2021 yılları arasında Birleşik Krallık'ta çekilen uzun metrajlı film sayılarını ve bu filmlerin finansman kaynaklarını bir arada göstermektedir. Filmler dış yatırım, iç yatırım ve eş-produksiyon olarak üç şekilde finanse edilmektedir.

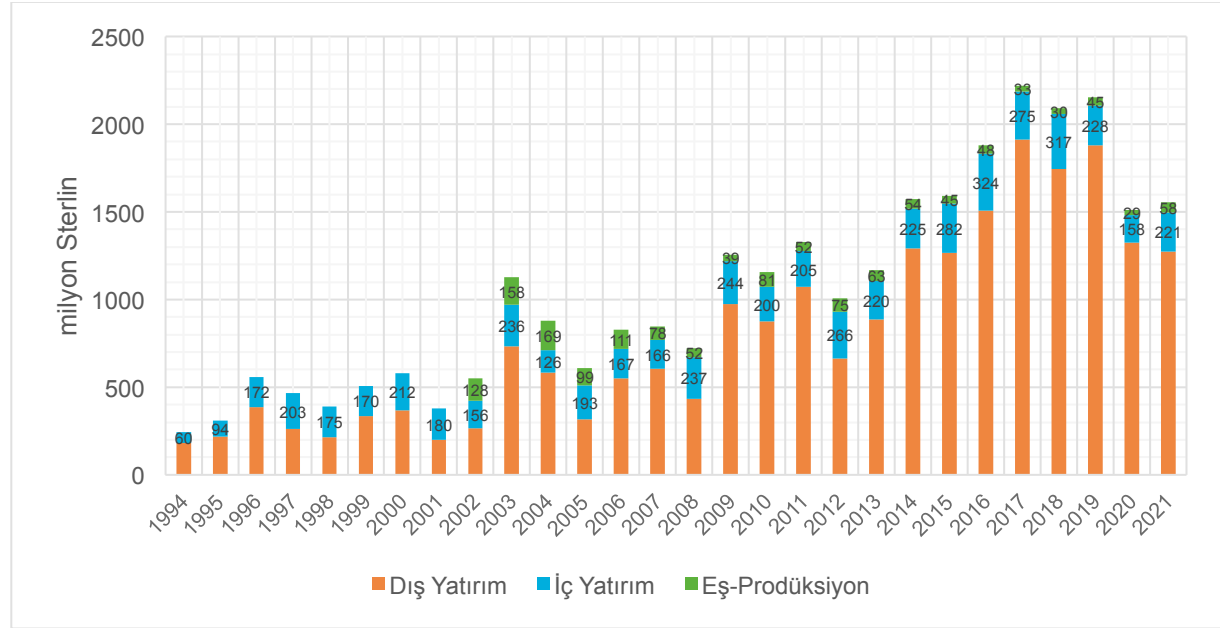
1992 yılında uzun metrajlı film sayısı toplam 30'dur. Film sayısının 2000'li yıllardan itibaren hızla artması dikkat çekicidir. 2003 yılında film sayısı 198'dir. 2007 yılında ise 241'den 297'ye yükselmiştir. Sektördeki güncel gelişmelerle birlikte özellikle internet ve uzantıları olan yeni medya ile yapay zeka alanındaki açılımlar ve teknolojik altyapıdaki kökten değişiklikler, İngiltere otoriteleri tarafından yerinde ve zamanında yasal düzenlemelerle desteklenmiş olduğu görülmektedir. Bu durumun sektöre olumlu bir yükseliş sağladığı düşünülmektedir. Elde edilen bilgiler ve bulgular çerçevesinde İngiltere'de yapılan telif hakları düzenlemeleri görsel-işitsel sektörünü olumlu yönde etkilediği ve gelişmesine katkıda bulunduğu söylenebilir. Diğer bir ifadeyle değerlendirildiğinde; İngiltere'de yapılan 2003 yılında yürürlüğe giren Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği'nin bu artışta etkisi olduğunu söylemek mümkündür. Zira bu düzenleme, dijital içerikler açısından telif hakkı korumasını güçlendirmiş, böylece hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar Birleşik Krallık'ta film endüstrisine yatırım yapmaya teşvik edilmiştir. Bu dönemde eş-produksiyon oranındaki dikkat çekici artış, uluslararası iş birliklerinin de bu dönemde hız kazandığını göstermektedir.

Toplam film sayılarındaki artış 2012 yılına kadar artmaya devam etmiştir. 2012-2017 yılları arasında toplam film sayısı istikrarlı bir seyir göstermektedir. Bununla beraber bu istikrarlı seyrin içinde eş-produksiyonların payının arttığını söylemek mümkündür. İç

yatırımların payının azalmış olması, yerel yatırımların uluslararası yatırımlar karşısında geride kaldığının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Grafikteki dikkat çeken düşüşün (2020) küresel pandeminin etkisiyle gerçekleştiği görülmektedir. Bu dönemde prodüksiyonların durması ve film çekimlerine ara verilmesi düşüşe neden olmuştur. Grafiğin geneline bakıldığında; film sayısındaki artışın 2003 yılından itibaren pandeminin yaşandığı 2020 yılına kadar sürdüğü görülmektedir.

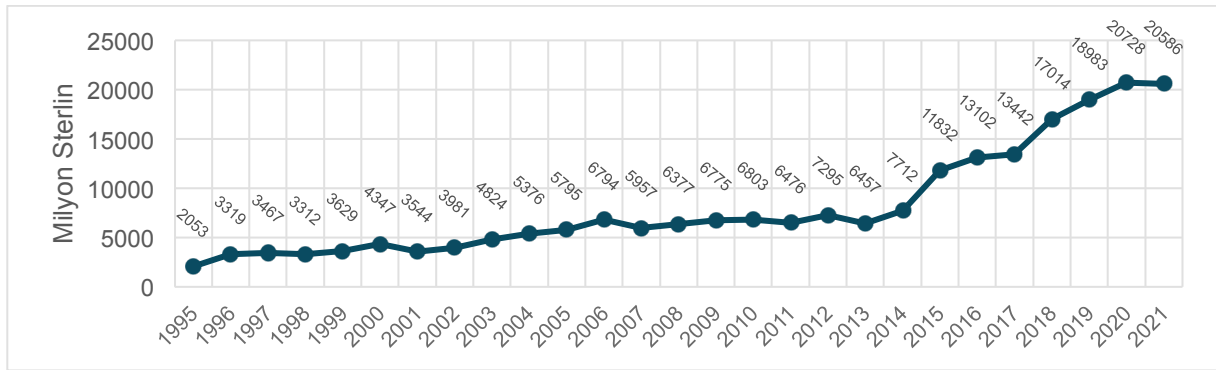
Grafik 2: 1994'ten 2021'e kadar Birleşik Krallık'ta üretilen uzun metrajlı filmler için yapılan harcamalar

1994 yılında yapılan harcama 243 milyon sterlin seviyesindeyken 2017 yılına kadar geçen 23 yıllık dönemde bu harcamalar 2.221 milyon sterlin ile zirveye ulaşmıştır. 2018 yılında küçük bir düşüş görülmüş, pandemi döneminin başlangıcıyla birlikte harcamalar azalmıştır. Bu sayılar Grafik 3'teki film sayılarıyla birlikte değerlendirildiğinde yapılan harcamaların üretim hacmiyle doğrudan ilişkisi olduğu söylenebilir.

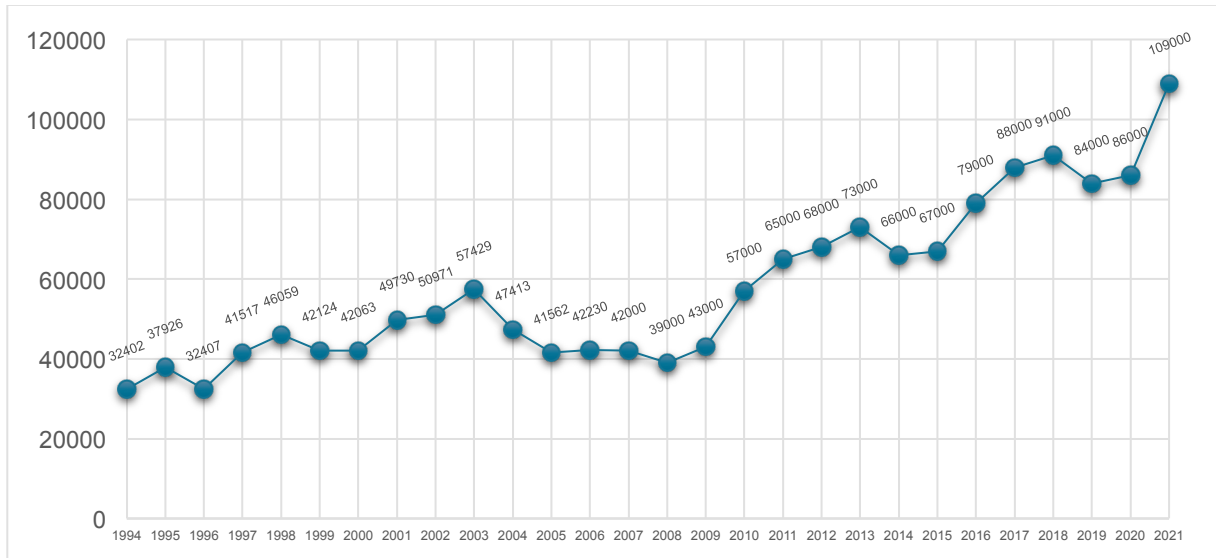
2002 yılından itibaren film sektöründe yapılan harcamalar içinde eş-prodüksiyonlar gittikçe önem kazanmıştır. 1988 CDPA'nın sektöre getirdiği modern yasal çerçevenin ardından 2003 yılında Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesi sektöre güven vermiş, bu da Birleşik Krallık'ı yabancı yatırımcı için daha cazip bir yer haline getirdiği düşünülmektedir.

Grafik 3: Birleşik Krallık film endüstrisinin toplam cirosu (milyon sterlin)

Grafik 2'te görüldüğü üzere, Birleşik Krallık film endüstrisinin cirosu 1995'ten itibaren sürekli bir artış göstermiş ve 2021 yılında 20,586 milyon sterline ulaşmıştır. Bu artış, sektördeki toplam ekonomik faaliyetlerin büyüdüğünü, prodüksiyon sayısının ve gelen yatırımların da büyük bir hızla arttığını göstermektedir.

Grafik 4: Birleşik Krallık'ta 1994'den 2021'e Kadar Film Endüstrisindeki İstihdam

Yukarıdaki grafik 1994 ile 2021 yılları arasında film endüstrisindeki istihdam sayılarını göstermektedir. Belirtilen dönemde istihdam sayısı dalgalı bir seyir izlese de tablonun genelinde ciddi bir artış söz konusudur. Gözlemlenen dalgalanmaları ekonomik krizler, teknolojik yenilikler ve Birleşik Krallık yasal düzenlemelerindeki değişikliklerle açıklamak mümkündür.

British Film Endüstrisinin görsel-işitsel sektördeki istihdam oranlarını 1994 yılından itibaren raporladığı görülmüştür. Buna göre; 1994 yılındaki istihdam 32.402 kişidir. 2002 yılında bu sayı 57.429 kişiye yükselmiştir. Ayrıca Birleşik Krallık'taki altyapı yatırımlarının da dış yatırımları cezbediği söylenebilir.

2003 yılında başlayan düşüş eğilimi 2008 küresel krizinin de etkisiyle istihdamı 39 binlere kadar düşürmüştür. 2009 yılından itibaren istihdam yeniden yükselmeye başlamış, 2013 yılında 73 bin kişi film sektöründe istihdam edildiği görülmüştür.

3. FRANSA

3.1. Fransa Telif Hakları Yasası Düzenlemeleri

3.1.1. 1957 Yılında Yapılan Düzenleme

11 Mart 1957 tarihli yasa, Fransız hukukundaki ilk telif hakkı yasasıdır. 11 Mart 1957 tarihli Edebi ve Sanatsal Mülkiyetle ilgili yasa, telif hakkını bugün bildiğimiz şekliyle yapılandıran kapsamlı bir yasadır. Bu karara dayanılarak eser sahiplerinin hakları, ekonomik haklarından yararlanma şartları, temsilcilik ve yayın sözleşmelerinin şartları ve başvuru usulleri belirlenir. Bu yasa çıktıktan yaklaşık yirmi yıl sonra, görsel-ışitsel eserler mevzuata dâhil edilmiş ve sinematografik eserler rejiminden yararlanabilmiştir.

3.1.2. 1985 Yılında Yapılan Düzenleme

3 Temmuz 1985 tarihli Telif Hakları ve İcracı Sanatçılar, Fonogram ve Videogram Yapımcıları ve Görsel-İşitsel İletişim Şirketlerinin Hakları Kanunu kapsamında aile bağlamında izlemek için halkın eserleri tüm özel medyalarında kopyalamasına izin vermek için özel kopyalamayı kuran yasa Fransa'da kabul edilmiştir.

3.1.3. 1992 Yılında Yapılan Düzenleme

1 Temmuz 1992 tarihinde, Edebi ve Sanatsal Mülkiyet ile Sınai Mülkiyeti bir araya getiren Fikri Mülkiyet Kanunu (CPI) oluşturulmuştur. Bu Kanun, başta 11 Mart 1957 tarihli Edebi ve Sanatsal Mülkiyet Kanunu ve 3 Temmuz 1985 tarihli Telif Hakları ve İcracı Sanatçılar, Fonogram ve Videogram Yapımcıları ve Görsel-İşitsel İletişim Şirketlerinin Hakları Kanunu olmak üzere fikri mülkiyetle ilgili tüm kanunları bir araya getirmektedir. Bu dönem, kısmen yazarların ücretlendirilmesine ve sanatçılar için yaratma, dağıtım ve eğitim eylemlerini desteklemeye yönelik eylemlerin finansmanına izin veren özel kopyalama ücretinin doğuşunu içermektedir. 1990'lı yıllarda, GATT müzakerelerinin son turu da dahil olmak üzere, Avrupa ve uluslararası düzeyde önemli müzakereler gerçekleştirilmiştir. Görsel-ışitsel sektörün bu anlaşmalardan çıkarılması, "kültürel bir istisnanın" korunmasına izin verir. Telif hakkının uluslararası uygulaması, Aralık 1996'da Cenevre Diplomatik Konferansı'nda onaylanan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü Antlaşması ile belirlenecektir. CPI de daha sonra Avrupa Birliği mevzuatını aktaran, birbirini izleyen kanun ve yönetmeliklerle değiştirilmiştir.

3.1.4. 2001-2021 Yılları Arasındaki Düzenlemeler

Yeni teknolojilerin gelişmesi, telif haklarının dijital çağa göre düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Mevzuatı uyarlama ihtiyacı, özel kopyalama ücretinin önce 2001 yılında çıkarılabilir medyaya (CD'ler, DVD'ler), daha sonra entegre dijital kayıt ortamına sahip cihazlara (walkmen, kod çözücüler, vb.) genişletilmesine yol açmıştır. 2002 yılında bir sabit disk ile donatılmıştır.

Televizyon yayıncılığı faaliyetlerini düzenlemek için TVSF (Sınır Tanımayan Televizyon) direktifi tarafından tanımlanan düzenleyici çerçeve, isteğe bağlı video gibi yeni hizmet türlerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. 2005 yılında UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi önemli bir adımı temsil etmektedir. Devletlere, ulusal yaratımları korumak ve teşvik etmek ve herkesin çok sayıda

kültürel teklife erişmesini sağlamak için kültürel politikaları tanımlama, benimseme ve uygulama konusunda meşru hakkı garanti etmektedir. 2001 yılında yayınlanan ve bu çeşitliliği insanlığın ortak bir mirası olarak gören UNESCO Kültürel Çeşitlilik Evrensel Bildirgesi ve savunmasını insan onuruna saygıdan ayrılmaz bir zorunluluk olarak gören Kültürel Çeşitlilik Evrensel Bildirgesi ile uyumludur.

Bilgi toplumunda telif hakları ve bağlantılı hakların belirli yönlerinin uyumlaştırılmasına ilişkin 22 Mayıs 2001 tarihli ve 2001/29/EC sayılı Direktifi iç hukuka aktaran 1 Ağustos 2006 tarihli DADVSI yasası; HADOPI 1 ve HADOPI 2 kanunları (12 Haziran ve 28 Ekim 2009 tarihli kanunlar), özellikle Eserlerin Dağıtımı ve İnternet Üzerindeki Hakların Korunması için Yüksek Otorite'nin (HADOPI) oluşturulmasıyla, öncelikle eşler arası dosya paylaşımına son vermeyi amaçlamıştır; 20. yüzyıldan kalma mevcut olmayan kitapların dijital olarak kullanılmasına ilişkin 1 Mart 2012 tarihli Kanun; 7 Temmuz 2016 tarihli Yaratım, Mimari ve Miras Özgürlüğü Kanunu olarak bilinir); 2016 yılında yapılan düzenleme, özellikle dijital ortamda eserlerin korunmasına yönelik yenilikler getirmiştir. 2021 yılında ise, Avrupa Birliği'nin dijital tek pazar stratejisi çerçevesinde, telif haklarıyla ilgili daha kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Buna göre iki düzenleme arasındaki farklar 2016 yılındaki düzenlemede dijital platformlarda eserlerin kullanımı ile ilgili kurallar sıkılaştırılmış, dijital platformun sakıncalarından yazarlar ve sanatçılar korunmaya çalışılmış, eserlerin yeniden kullanımı ve dağıtımı ile ilgili haklar netleştirilmiştir. Dijital tek pazarda telif hakları ve bağlantılı haklara ilişkin 17 Nisan 2019 tarihli ve 2019/790 sayılı Direktifi (AB) iç hukuka aktaran 12 Mayıs 2021 ve 24 Kasım 2021 tarihli yönetmeliklerdir. Bu nedenle telif hakkı büyük ölçüde doğrudan temel uluslararası (Bern Sözleşmesi, WIPO Antlaşması, Marakeş Anlaşması, vb.) ve Avrupa metinlerinden türetilmiştir. 2021 yılı düzenlemesinde Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde dijital platformların içerik sağlayıcıları ve hak sahipleri arasında adil bir gelir paylaşımı sağlanması amaçlanmıştır. Sosyal medya ve youtube gibi video paylaşım sitelerine yeni yükümlülükler getirilmiştir. AB nin direktiflerinde AB tarafından alınan karar direkt geçmemekte, ülkeler kendi hukuk sistemlerini yeni karara uygun hale getirerek o kararı bir yasayla (loi de transposition) uygulamaya geçirmektedir. Bu yüzden Fransa'da diğer ülkelerle benzer uygulamalar vardır.

3.1.5. 2023 Yılında Yapılan Yasa Teklifi Çalışması

Fransa'da son gelişme olarak, Film meslek birlikleri yapay zeka gelişmelerini ve bu gelişmelerin eser sahiplerinin haklarını nasıl etkilediğini tartışmaktadır. Fransa'da birçok yazar ve yönetmen özellikle senaryo yazımında, özel efekt, görüntü ve ses üzerindeki çalışmalarında yapay zeka araçlarını kullanmaktadır. Yapay zekanın görsel-ışitsel ve sinematografik yaratımda kullanılması, yazarlar için çok somut ve temel sorunları gündeme getirmektedir: eserlerinin kullanımı için ücret, ahlaki haklarına saygı, sanatsal istihdam üzerindeki etki, insan yaratımının geleceği vb. Bu nedenle 2023 yılı Eylül ayında bununla ilgili bir yasa tasarısı meclise sunulmuştur.

3.2. Fransa'da Meslek Birlik Örgütleri

Fransa'da telif hakları ile ilgili birçok meslek birliği bulunmaktadır. Bunlar arasında:

- **SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques):** Tiyatro, sinema ve televizyon eserlerinin haklarını korur.

SACD, yazarlar tarafından, yazarlar için kurulmuş, kar amacı gütmeyen bir sivil topluluktur. Genel müdür Pascal Rogard ve başkan Brigitte Buc tarafından ortaklaşa yönetilmektedir. Yazarları telif hakları, statüleri, sosyal güvenlikleri konusunda bilgilendirir. SACD, 2024 yılında özellikle yapay zeka ile ilgili gelişmeler doğrultusunda eser sahiplerinin haklarını koruma konusunda çalışmalar yapmaktadır. Örneğin 2 Aralık 2024 tarihinde sitesinde, ARTE kanalının yapay zeka araçları ile geliştirilmiş mini kurguları yayınladığını açıklamasına ilişkin diğer meslek gruplarıyla ortak bir basın açıklaması yayınlamıştır. İlgili açıklama için siteyi ziyaret edebilirsiniz: <https://sacd.fr/fr/ia-et-creation-que-fait-arte>

- **SCAM (Société Civile des Auteurs Multimédia)**

SCAM, üyelerini kamu yetkililerine, yayıncılara, dağıtıcılara, web platformlarına, yapımcılara ve yayıncılara karşı temsil eden bir yazarlar topluluğudur. Üyelerinin telif haklarını müzakere eder, toplar ve dağıtır, çıkarlarını savunur ve kültürel ve sosyal eylemler yürütür.

Görevlerini tüzüklerinin 3. maddesinde tanımlamıştır. SCAM'ın amacı:

- Herhangi bir ülkede, repertuarında yer alan üyelerinin eserlerinin herhangi bir şekilde çoğaltılması veya temsil edilmesiyle ilgili hakların kullanılması ve idaresi ve özellikle bu hakların kullanılmasından doğan telif ücretlerinin veya tazminatların, temsil ettiği hak sahiplerine dağıtılması amacıyla tahsil edilmesi,
- Sosyal ve dayanışma eylemi, üyelerinin ekonomik ve sosyal çıkarlarının savunulması ve teşvik edilmesi,
- Üyelerine sosyo-kültürel hizmetler sunulması, çıkarlarına uygun mesleki anlaşmalar yapılması ve sosyal koruma, refah ve eğitim alanındaki yetkili organlarda aktif olarak temsil edilmesi,
- Kültürel çeşitliliğe saygı duyarken, Fransa'da ve yurtdışında toplumun repertuarının geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için kültürel bir eylemin uygulanması ve genel olarak, üyelerinin maddi ve manevi çıkarlarının savunulması.

3.3. Fransa Telif Hakkı Yasası

Telif Hakları Mevzuatında Yapılan Son Değişiklikler

Fikri Mülkiyet Kanunu

- Yasama bölümü (Madde L111-1 ila L811-6)
 - Birinci Bölüm: Edebi ve sanatsal mülkiyet (Madde L111-1 ila L343-7)
 - Kitap I: Telif Hakkı (Madde L111-1 ila L139-1)

Başlık I: Telif hakkının amacı (Madde L111-1 ila L113-10)

Bölüm I: Telif hakkının niteliği (Madde L111-1 ila L111-5)

Madde L111-1

Bu Kanun 2020-1674 ile 24 Aralık 2020 tarihinde değiştirilmiştir - Madde 35 (V)

Fikri bir eserin sahibi, sadece eserin yaratılması olgusuyla, bu eser üzerinde tüm taraflara karşı uygulanabilir münhasır bir gayri maddi mülkiyet hakkına sahiptir.

Bu hak, bu Kod'un I. ve III. Kitaplarında belirlenen ekonomik nitelikteki niteliklerin yanı sıra entelektüel ve ahlaki nitelikteki nitelikleri de içerir.

Bir fikir eserinin sahibi tarafından eser veya hizmet kiralanmasına ilişkin bir sözleşmenin varlığı veya akdedilmesi, bu Kanunda öngörülen istisnalara tabi olmak kaydıyla,

birinci fıkrada tanınan haktan yararlanmaya engel teşkil etmez. Aynı çekincelere tabi olmak kaydıyla, fikir eseri sahibinin Devletin, bir yerel makamın, bir kamu idari kuruluşunun, tüzel kişiliğe sahip bağımsız bir idari makamın, Banque de France'ın, Institut de France'ın, Académie française'in, Académie des inscriptions et belles-lettres'in, Académie des sciences'in, Académie des beaux-arts'ın veya Académie des sciences morales et politiques'in bir temsilcisi olması halinde de aynı haktan yararlanmada herhangi bir istisna söz konusu değildir.

L. 121-7-1 ve L. 131-3-1 ila L. 131-3-3 maddelerinin hükümleri, statüleri veya görevlerini düzenleyen kurallar nedeniyle ifşa edilmeleri hiyerarşik makam tarafından önceden herhangi bir kontrole tabi olmayan eserlerin yazarı olan çalışanlar için geçerli değildir.

Madde L-111-2

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser, kamuya açıklanmasından bağımsız olarak, sadece eser sahibinin tasavvurunun tamamlanmamış olsa bile gerçekleştirilmesi olgusuyla yaratılmış sayılır.

Madde L-111-3

2019-964 sayılı ve 18 Eylül 2019 tarihli Kararname ile değiştirilmiştir - Madde 35 (VD)

Madde L. 111-1'de tanımlandığı şekliyle maddi olmayan mülk, maddi nesnenin mülkiyetinden bağımsızdır.

Bu edinimin bir sonucu olarak, bu nesneyi satın alan kişi, L. 123-4 maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında öngörülen durumlar haricinde, bu Kanunda öngörülen haklardan herhangi birine sahip değildir. Bu haklar eser sahibinin veya onun haleflerinin şahsına aittir; ancak bu kişiler, söz konusu hakların kullanılması için maddi nesnenin sahibinden bu nesneyi kendilerine sunmasını talep edemezler. Bununla birlikte, eser sahibinin ifşa hakkının kullanılmasını engellediğinin bilinmesi halinde, mahkeme L. 121-3 maddesi hükümleri uyarınca uygun herhangi bir tedbir alabilir.

Madde L-111-4

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Fransa'nın taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin hükümlerine tabi olarak, Dışişleri Bakanı ile istişare edildikten sonra, bir Devletin Fransa'da herhangi bir şekilde ilk kez ifşa edilen eserlere yeterli ve etkili koruma sağlamadığının tespit edilmesi halinde, bu Devletin topraklarında ilk kez ifşa edilen eserler Fransız mevzuatı tarafından sağlanan telif hakkı korumasından yararlanamaz.

Ancak bu eserlerin bütünlüğü ve yazarlığı ihlal edilemez.

Yukarıdaki 1. paragrafta öngörülen durumda, telif ücretleri kararname ile belirlenen genel çıkar amaçlı kuruluşlara ödenir.

Bölüm II: Korunan eserler (Madde L-112-1 ila L-112-4)

Madde L-112-1

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Bu Kanunun hükümleri, türü, ifade biçimi, değeri veya amacı ne olursa olsun, eser sahiplerinin tüm zihin eserleri üzerindeki haklarını korur.

Madde L-112-2

10 Mayıs 1994 tarih ve 94-361 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - Madde 1 11 Mayıs 1994

Bu Kanunun amaçları doğrultusunda, özellikle aşağıdakiler fikri eser olarak kabul edilecektir:

- 1- Kitaplar, broşürler ve diğer edebi, sanatsal ve bilimsel yazılar ;
- 2- Dersler, konuşmalar, vaazlar, savunmalar ve benzer nitelikteki diğer çalışmalar;
- 3- Dramatik veya dramatik-müzikal eserler;
- 4- Koreografik eserler, sirk numaraları ve hileleri, sahnelenmesi yazılı olarak veya başka bir şekilde belirlenmiş pandomimler;
- 5- Sözlü ya da sözsüz müzikal kompozisyonlar;
- 6- Sinematografik eserler ve toplu olarak görsel-işitsel eserler olarak bilinen sesli veya sessiz hareketli görüntü dizilerinden oluşan diğer eserler;
- 7- Çizim, resim, mimari, heykel, gravür ve litografi çalışmaları;
- 8- Grafik ve tipografik çalışmalar;
- 9- Fotoğrafik eserler ve fotoğrafa benzer teknikler kullanılarak üretilen eserler;
- 10- Uygulamalı sanat eserleri;
- 11- Çizimler ve haritalar;
- 12- Coğrafya, topografya, mimari ve bilimle ilgili planlar, krokiler ve plastik eserler;
- 13- Hazırlayıcı tasarım malzemesi de dahil olmak üzere yazılım ;
- 14- Mevsimlik giyim ve süs endüstrilerinden kreasyonlar. Mevsimlik giyim ve süs sanayileri, moda gereksinimleri nedeniyle ürünlerinin formunu sık sık yenileyen sanayilerdir ve özellikle dikiş, kürk, iç çamaşırı, nakış, moda, ayakkabı, eldiven yapımı, deri ürünleri, haute couture için yüksek yenilik kumaşları veya özel kumaşların imalatı, parure yapımcılarının ve çizme yapımcılarının ürünleri ve döşemelik kumaş fabrikalarıdır.

Madde L-112-4

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Fikri bir eserin başlığı, orijinal olması koşuluyla, eserin kendisiyle aynı şekilde korunur.

Hiç kimse, eser artık L. 123-1 ila L. 123-3 maddeleri kapsamında korunmasa bile, karışıklığa neden olabilecek koşullar altında, aynı türdeki bir eseri tanımlamak için bu başlığı kullanamaz.

Bölüm III: Telif hakkı sahipleri (Madde L-113-1 ila L-113-10)

Madde L-113-1

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser sahibi statüsü, aksi kanıtlanmadığı sürece, eserin adı altında ifşa edildiği kişi veya kişilere aittir.

Madde L-113-7

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Bir görsel-işitsel eserin sahibi, bu eserin fikri yaratımını gerçekleştiren gerçek kişi veya kişilerdir.

Aksine bir kanıt bulunmaması halinde, aşağıdakilerin ortak bir görsel-işitsel çalışmanın ortak yazarları olduğu varsayılır:

- 1- Senarist ;
- 2- Uyarılmanın yazarı ;
- 3- Sözlü metnin yazarı ;
- 4- Eser için özel olarak yaratılmış sözlü veya sözsüz müzik bestelerinin yazarı;

5- Yönetmen.

Görsel-işitsel eserin halen koruma altında olan önceden mevcut bir esere veya senaryoya dayandığı durumlarda, orijinal eserin yazarları yeni eserin yazarları ile aynı şekilde muamele görür.

Madde L-113-10

Yaratılış Kanunu 2012-287 sayılı ve 1 Mart 2012- Madde 2

Yetim eser, özenli, kanıtlanmış ve ciddi araştırmalara rağmen hak sahibi tespit edilemeyen veya bulunamayan, korunan ve ifşa edilen eserdir. Bir eserin birden fazla hak sahibi varsa ve bu hak sahiplerinden biri tespit edilip bulunmuşsa, eser yetim olarak kabul edilmez.

Madde L-121-2

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser sahibi tek başına eserini ifşa etme hakkına sahiptir. Madde L. 132-24 hükümlerine tabi olarak, eser sahibi ifşa sürecini belirler ve ifşa koşullarını belirler.

Ölümünden sonra, ölümünden sonra eserlerinin açıklanması hakkı, eser sahibi tarafından atanan vasisi veya vasileri tarafından yaşamı boyunca kullanılır. Bunlar yoksa veya ölümünden sonra ve eser sahibi aksini istemedikçe, bu hak şu sırayla kullanılır: altsoy, aleyhine kesinleşmiş bir ayrılık kararı bulunmayan veya yeni bir evlilik akdi yapmamış olan eş, terekenin tamamını veya bir kısmını alan altsoy dışındaki mirasçılar ve külli halefler veya külli haleflerin külli halefleri.

Bu hak, Madde L. 123-1'de belirlenen münhasır kullanım hakkının sona ermesinden sonra bile kullanılabilir.

Madde L-121-3

2019-964 sayılı ve 18 Eylül 2019 tarihli Kararname ile değiştirilmiştir - madde 35 (VD)

Madde L. 121-2'de atıfta bulunulan müteveffa eser sahibinin temsilcilerinin ifşa hakkını kullanırken veya kullanmazken kötüye kullandıklarının bilinmesi halinde, mahkeme uygun herhangi bir tedbire hükmedebilir. Aynı durum, söz konusu temsilciler arasında bir anlaşmazlık olması, bilinen bir halefin bulunmaması veya boşanma ya da mirastan mahrum bırakılma durumunda da geçerlidir.

Davalar, Kültür Bakanı tarafından Mahkeme'ye havale edilebilir.

Madde L-121-4

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Yararlanma hakkının devrine bakılmaksızın, eser sahibi, eserinin yayınlanmasından sonra bile, devredene karşı pişmanlık veya geri çekilme hakkına sahiptir. Ancak, bu pişmanlık ya da geri çekilmenin kendisine verebileceği zararları devralana tazmin etmedikçe bu hakkını kullanamaz. Eser sahibi, pişmanlık veya vazgeçme hakkını kullandıktan sonra eserini yayınlamaya karar verirse, eserden yararlanma haklarını öncelikli olarak başlangıçta seçmiş olduğu devralana ve başlangıçta belirlenen koşullarda sunmakla yükümlüdür.

Madde L-121-5

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Görsel-işitsel çalışma, bir yandan yönetmen veya uygun olduğu hallerde yardımcı yazarlar, diğer yandan yapımcı arasında karşılıklı mutabakatla son halini aldığı anda tamamlanmış sayılır.

Bu versiyonun matrisini yok etmek yasaktır.

Bu versiyonda herhangi bir unsurun eklenmesi, çıkarılması veya değiştirilmesi yoluyla yapılacak her türlü değişiklik, birinci paragrafta belirtilen kişilerin onayını gerektirir.

Görsel-işitsel eserin başka bir kullanım amacıyla başka bir ortama aktarılmasından önce yönetmenle istişarede bulunulmalıdır.

Madde L. 121-1'de tanımlandığı üzere, eser sahiplerinin kendi hakları yalnızca tamamlanmış görsel-işitsel eserle ilgili olarak kendileri tarafından kullanılabilir.

Madde L-121-6

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser sahiplerinden biri görsel-işitsel esere katkısını tamamlamayı reddederse veya mücbir sebeplerden dolayı bu katkıyı tamamlaması imkansız hale gelirse, eserin tamamlanması amacıyla bu katkının halihazırda tamamlanmış olan kısmının kullanılmasına karşı çıkamaz. Bu katkı için eser sahibi statüsüne sahip olacak ve bundan doğan haklardan yararlanacaktır.

Bölüm II: Ekonomik haklar (Madde L-122-1 ila L-122-12)

Madde L-122-1

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser sahibine ait olan yararlanma hakkı, temsil hakkı ve çoğaltma hakkını içerir.

Madde L-122-2

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Performans, eserin herhangi bir süreçle kamuya iletilmesinden oluşur ve özellikle:

1- Halka açık okuma, operatik performans, dramatik temsil, halka açık sunum, halka açık gösterim ve eserin halka açık bir yerde iletilmesi yoluyla yayın;

2- Televizyon yayını yoluyla.

Televizyon yayını, seslerin, görüntülerin, belgelerin, verilerin ve her türlü mesajın herhangi bir telekomünikasyon süreciyle yayılması anlamına gelir.

Bir eserin bir uyduya iletilmesi bir performans olarak kabul edilir.

Madde L-122-2-1

27 Mart 1997 tarih ve 97-283 sayılı Yaratılış Kanunu - Madde 1 28 Mart 1997

Uydu aracılığıyla yayınlanan bir eserdeki icra hakkı, eserin ulusal topraklardan uyduya iletilmesi halinde bu Kanun hükümlerine tabidir.

Madde L-122-2-2

23 Haziran 2021 tarihli ve 2021-798 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir - Madde

1

Bu Kod'un hükümleri, bu Kod tarafından garanti edilene eşdeğer bir telif hakkı koruması düzeyi sağlamayan Avrupa Birliği üyesi olmayan bir Devletin topraklarından uydu aracılığıyla yayınlanan bir eserin icra hakkı için de geçerlidir:

1° Uyduya uplink ulusal topraklarda bulunan bir istasyondan yapıldığında. Bu durumda, bu kanunda öngörülen haklar istasyonun işletmecisine karşı kullanılabilir;

2° Uyduya bağlantı Avrupa Birliği Üye Devletlerinden birinde bulunan bir istasyondan yapılmadığında ve yayın, ana iş yeri ulusal topraklarda bulunan bir yayın kuruluşunun talebi üzerine, onun adına veya onun kontrolü altında yapıldığında. Bu durumda, bu kanunda öngörülen haklar yayıncıya karşı kullanılabilir.

Madde L-122-2-3

I.-Bu kodun hükümleri, II'de belirtilen bir programa dahil edilen bir eserin, ana iş yeri ulusal topraklarda olan veya kontrolü ve sorumluluğu altında olan bir yayın kuruluşu tarafından sınır ötesinde yayınlanan bir yardımcı çevrimiçi hizmette icra hakkı ve bu icra için gerekli çoğaltma hakkı için de geçerlidir. Bu icra ve çoğaltma eylemlerinin yalnızca ulusal topraklarda gerçekleştiği kabul edilir.

II-I'de belirtilen kural, hak sahiplerinin ve yayın kuruluşlarının hakların kullanımına ilişkin coğrafi sınırlamalar da dahil olmak üzere sınırlamalar üzerinde anlaşmaya varma özgürlüğünü etkilemez ve yalnızca eserin yayın kuruluşu tarafından dahil edilmesi halinde uygulanır:

a) Doğrusal olarak yayınladığı bir radyo programında;

b) Doğrusal bir şekilde yayınladığı bir spor etkinliği dışındaki bir haber ve güncel olaylar televizyon programında;

c) Bir spor etkinliği dışında, kendi doğrusal televizyon programında.

III-Bu maddenin amaçları doğrultusunda, yardımcı çevrimiçi hizmet, bir yayın kuruluşunun II'de belirtilen televizyon veya radyo programlarını doğrusal yayınlarıyla eşzamanlı olarak veya yayınlarından sonra belirli bir süre için kamunun kullanımına sunduğu çevrimiçi kamusal iletişim hizmetinin yanı sıra bu programları geliştiren veya iyileştiren herhangi bir unsur anlamına gelir.

IV-Bu maddenin amaçları doğrultusunda, "kendi televizyon programı", 30 Eylül 1986 tarih ve 86-1067 sayılı İletişim Özgürlüğü ve Ortak Yapımlar Yasası'nın 71 ve 71-1 maddeleri anlamında bağımsız yapımlar hariç olmak üzere, tamamen bir yayın kuruluşu tarafından finanse edilen bir program anlamına gelir.

V.-I. maddede belirtilen temsil ve çoğaltma fiilleri için eser sahibine ödenmesi gereken ücret, eserden ne ölçüde yararlanıldığını dikkate alır.

Madde L-122-2-4

Tek bir temsil eylemi, kamuya temsil amacıyla, bir yayın kuruluşunun ulusal topraklarından veya Avrupa Birliği'nin başka bir Üye Devletinin topraklarından, program taşıyan sinyallerini, bu iletim sırasında kamunun erişimine açık olmayacak şekilde, bu program taşıyan sinyalleri kamuya ileten bir sinyal dağıtıcısına ilettiği süreçtir.

Bu tek temsil eylemi için, sinyal dağıtıcısı ve yayın kuruluşunun her ikisi de, aralarında müşterek ve müteselsil sorumluluk olmaksızın, bu iki kuruluşun her birinin gerçekleştirdiği eylemin bir kısmı için hak sahipleri tarafından yetkilendirilmelidir.

Madde L-122-3

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Çoğaltma, eserin dolaylı olarak kamuya iletilmesini sağlayan herhangi bir işlemle fiziksel olarak sabitlenmesinden oluşur.

Özellikle baskı, çizim, gravür, fotoğraf, kalıplama ve grafik ve plastik sanatların herhangi bir işlemi veya mekanik, sinematografik veya manyetik kayıt yoluyla üretilebilir.

Mimari eserler söz konusu olduğunda, yeniden üretim aynı zamanda bir planın veya standart tasarımın tekrar tekrar uygulanmasını da içerir.

Madde L-122-3-1

2006-961 sayılı ve 1 Ağustos 2006 tarihli Yaratılış Kanunu - Madde 4 3 Ağustos 2006

Bir eserin bir veya daha fazla fiziksel kopyasının ilk satışına eser sahibi veya onun halefleri tarafından Avrupa Topluluğu'na Üye bir Devletin veya Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması'na taraf başka bir Devletin topraklarında izin verildikten sonra, bu kopyaların Avrupa Topluluğu'na Üye Devletlerde ve Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması'na taraf Devletlerde satışı artık yasaklanamamaktadır.

Madde L-122-4

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Yazarın veya onun haleflerinin veya vekillerinin izni olmaksızın tamamen veya kısmen herhangi bir temsil veya çoğaltma yasalara aykırıdır. Aynı durum çeviri, uyarlama veya dönüştürme, düzenleme veya herhangi bir sanat veya işlemle çoğaltma için de geçerlidir.

Madde L-122-5-5

2021-1518 sayılı ve 24 Kasım 2021 tarihli Yaratılış Yönetmeliği - Madde 1

I.-L. 122-5 maddesinin 13°sinin uygulanmasında ve bu maddenin II'sine tabi olarak, halka açık kütüphaneler, müzeler, arşiv hizmetleri veya film, görsel-işitsel veya ses mirasını elinde bulunduran kurumlar, bu temsil ve çoğaltmanın amacının eseri ticari olmayan bir çevrimiçi kamusal iletişim hizmetinde erişilebilir kılmak olması ve eser sahibinin adının açıkça belirtilmesi şartıyla, eser sahibinin izni olmaksızın, koleksiyonlarında kalıcı olarak tutulan L. 138-1 maddesi anlamında mevcut olmayan bir eseri temsil edebilir ve çoğaltabilir. Bir önceki alt paragrafta atıfta bulunulan kurumlar, gecikmeksizin ve eserin kamuya sunulmasından en az altı ay önce, ilgili eserin tanımlanması amacıyla bilgileri, itiraz prosedürlerine ilişkin bilgileri ve ayrıca kapsanan bölgelere ve öngörülen kullanımlara ilişkin bilgileri Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi'ne iletir. Bu bilgiler ilgili kurum tarafından söz konusu ofis tarafından bu amaçla kurulan portala girilir.

Avrupa Birliği içinde, bu I'in birinci paragrafında belirtilen koşulları karşılayan sınır ötesi icra ve çoğaltma eylemleri, yalnızca kültürel miras kurumunun kurulu olduğu Devletin topraklarında gerçekleşmiş sayılır.

Kullanılamayan bir eserin sahibi, eserin bu I'in birinci paragrafında belirtilen koşullar altında kullanılmasına itiraz edebilir. Bu itiraz ilgili kurumlara her zaman bildirilebilir. İtirazın yararlanma eylemleri gerçekleştirildikten sonra dile getirilmesi halinde, yararlanma mümkün olan en kısa sürede ve en geç bu bildirimden itibaren üç ay içinde eser sahibi açısından sona erdirilmelidir.

II-I'in hükümleri, Kültür Bakanı tarafından onaylanan bir kolektif yönetim örgütünün, bu maddede belirtilen sözleşmenin koşulları üzerinde anlaşmaya varılamaması durumu da dahil olmak üzere, L. 138-2 maddesinde belirtilen koşullar altında birinci fıkrada belirtilen yararlanma eylemlerine izin verebileceği mevcut olmayan eser türlerine uygulanmaz.

Madde L-122-7

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Temsil hakkı ve çoğaltma hakkı bedelsiz veya ödeme karşılığında devredilebilir.

Temsil hakkının devri, çoğaltma hakkının devri anlamına gelmez.

Çoğaltma hakkının devri, temsil hakkının devri anlamına gelmez.

Bir sözleşmenin bu maddede atıfta bulunulan iki haktan birinin tamamen devrini içermesi halinde, devrin kapsamı sözleşmede öngörülen kullanım şekilleriyle sınırlıdır.

Madde L-122-7-1

2006-961 1 Ağustos 2006 - madde 1 (V) 3 Ağustos 2006

Eser sahibi, ortak yazarların ve üçüncü şahısların haklarına tabi olmak ve yaptığı anlaşmalara uymak kaydıyla, eserlerini ücretsiz olarak kamuya sunmakta serbesttir.

Bölüm III: Koruma süresi (Madde L123-1 ila L123-12)

Madde L-123-1

27 Mart 1997 tarih ve 97-283 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - madde 5 28 Mart 1997 1 Temmuz 1995 tarihinden beri yürürlüktedir.

Eser sahibi, eserinden her ne şekilde olursa olsun yararlanma ve bundan maddi kazanç elde etme hakkına ömür boyu münhasıran sahiptir.

Eser sahibinin ölümü halinde bu hak, içinde bulunulan takvim yılı ve takip eden yetmiş yıl boyunca mirasçılarının yararına devam eder.

Madde L-123-2

27 Mart 1997 tarih ve 97-283 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - madde 6 28 Mart 1997 1 Temmuz 1995 tarihinden beri yürürlüktedir.

Ortak çalışmalar için dikkate alınan takvim yılı, hayatta kalan son ortak çalışmacının ölüm tarihidir.

Görsel-işitsel eserler için dikkate alınan takvim yılı, aşağıdaki ortak çalışanlardan en son hayatta olanın ölüm tarihidir: senaryonun yazarı, sözlü metnin yazarı, eser için özel olarak yaratılan sözlü veya sözsüz müzik bestelerinin yazarı, baş yönetmen.

Madde L-123-3

27 Mart 1997 tarih ve 97-283 sayılı Kanunla değiştirilmiştir - Madde 7 28 Mart 1997 1 Temmuz 1995'ten beri yürürlüktedir.

Takma isimli, anonim veya kolektif eserler için münhasır hakkın süresi, eserin yayımlandığı yılı takip eden takvim yılının 1 Ocak tarihinden itibaren yetmiş yıldır. Yayımlanma tarihi, örf ve adet hukukuna göre herhangi bir ispat yöntemiyle ve özellikle de yasal depozitoyla belirlenir.

Takma isimli, anonim veya kolektif bir eserin taksitler halinde yayınlanması halinde, süre her bir unsurun yayınlandığı tarihi takip eden takvim yılının 1 Ocak tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Anonim veya takma isimli eserlerin yazarının veya yazarlarının kendilerini tanıttığı durumlarda, münhasır hakkın süresi L. 123-1 veya L. 123-2 maddelerinde öngörülen süredir.

Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, sadece yaratıldıkları yılı takip eden yetmiş yıl içinde yayımlanan takma isimli, anonim veya müşterek eserlere uygulanır.

Ancak, takma isimli, anonim veya kolektif bir eserin önceki paragrafta belirtilen sürenin sona ermesinden sonra ifşa edilmesi halinde, bunu yayımlayan veya yayımlanmasına neden olan eser sahibi, veraset yoluyla veya başka bir şekilde, yayımlandığı tarihi takip eden takvim yılının 1 Ocak tarihinden itibaren yirmi beş yıllık münhasır bir hakka sahiptir.

Madde L-123-4

27 Mart 1997 tarih ve 97-283 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - Madde 8 28 Mart 1997 1 Temmuz 1995 tarihinden beri yürürlüktedir.

Ölümünden sonra ortaya çıkan eserler için, münhasır hakkın süresi Madde L. 123-1'de öngörülen süredir. Bu sürenin bitiminden sonra ifşa edilen ölüm sonrası eserler için, münhasır hakkın süresi, yayın tarihini takip eden takvim yılının 1 Ocak tarihinden itibaren yirmi beş yıldır.

Ölümünden sonra ortaya çıkan eserlerden yararlanma hakkı, eserin L. 123-1 maddesinde öngörülen süre içinde ifşa edilmesi halinde eser sahibinin haleflerine aittir.

İfşaat bu sürenin bitiminden sonra yapılırsa, veraset yoluyla veya başka bir şekilde, yayını yapan veya yaptıran eser sahiplerine aittir.

Ölümünden sonra yayınlanan eserler, daha önce yayınlanmış bir eserin sadece bir parçasını oluşturdukları durumlar hariç, ayrı olarak yayınlanmalıdır. Ölümünden sonra yayınlanan eserler, ancak yazarın halefleri hala kullanım hakkına sahipse, aynı yazarın daha önce yayınlanmış eserlerine dâhil edilebilir.

Başlık III: Hakların istismarı (Madde L-131-1 ila L-139-1)

Bölüm I: Genel hükümler (Madde L-131-1 ila L-131-9)

Madde L-131-1

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Gelecekteki işlerin küresel tahsisi geçersiz ve hükümsüzdür.

Madde L-131-2

Bu kanun 2016-925, 7 Temmuz 2016-Madde 7 ile değiştirilmiştir. Bu yönetmelik 2016-131, 10 Şubat 2016 - Madde 6 ile değiştirilmiştir.

Bu Başlıkta tanımlanan performans, yayıncılık ve görsel-işitsel yapım sözleşmeleri yazılı olarak kanıtlanmalıdır. Aynı durum ücretsiz performans izinleri için de geçerlidir.

Telif hakkını devreden sözleşmeler yazılı olmalıdır.

Diğer tüm durumlarda, Medeni Kanun'un 1359 ila 1362. maddeleri hükümleri uygulanır.

Madde L-131-3-2

Bu kanun 2020-1674 ile 24 Aralık 2020 tarihinde değiştirilmiştir - Madde 35 (V)

L. 131-3-1 maddesi hükümleri, yerel makamlar, kamu idari kuruluşları, tüzel kişiliğe sahip bağımsız idari makamlar, Banque de France, Institut de France, Académie française, Académie des inscriptions et belles-lettres, Académie des sciences, Académie des beaux-arts ve Académie des sciences morales et politiques için çalışanlarının görevlerini yerine getirirken veya aldıkları talimatlara uygun olarak yarattıkları eserler bakımından geçerlidir.

Madde L-131-8

15 Eylül 2021 tarihli ve 2021-1192 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir - Madde 34

Yazarlar, besteciler ve sanatçılar, bu Kanunun L. 112-2 maddesinde tanımlandığı üzere, eserlerinin devredilmesi, kullanılması veya işletilmesiyle ilgili olarak son üç yıl için kendilerine ödenmesi gereken telif ve ücretlerin ödenmesi amacıyla, Medeni Kanunun 2331, 3° ve 2377. maddelerinde öngörülen ayrıcalıktan yararlanırlar.

Madde L-131-9

Bu kanun 2009-669 ile 12 Haziran 2009 tarihinde değiştirilmiştir - Madde 3

Sözleşme, yapımcının L. 331-5 maddesinde öngörülen teknolojik önlemleri ve L. 331-11 maddesinde öngörülen elektronik formdaki bilgileri kullanma seçeneğinden bahseder ve her bir kullanım şekli için izlenen hedeflerin yanı sıra eser sahibinin, yapımcının eserden yararlanılmasını sağlamak için fiilen kullandığı söz konusu teknolojik önlemlerin veya elektronik formdaki bilgilerin temel özelliklerine hangi koşullar altında erişebileceğini belirtir.

Bölüm 3: Görsel-işitsel yapım sözleşmesi (Madde L-132-23 ila L-132-30)

Madde L-132-23

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Bir görsel-işitsel eserin yapımcısı, eserin yapımında inisiyatif ve sorumluluk alan gerçek veya tüzel kişidir.

Madde L-132-24

12 Mayıs 2021 tarihli ve 2021-580 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir - Madde 7

Yapımcı ile sözlü veya sözsüz müzik bestesi sahibi dışındaki görsel-işitsel eser sahipleri arasındaki sözleşme, aksi belirtilmedikçe ve L. 111-3, L. 121-4, L. 121-5, L. 122-1 ila L. 122-7, L. 123-7, L. 131-2 ila L. 131-7, L. 132-4 ve L. 132-7 maddelerinin hükümleri tarafından eser sahibine tanınan haklara hâle getirmeksizin, görsel-işitsel eserden yararlanma konusunda münhasır hakların yapımcıya devredilmesini gerektirmektedir.

Bir görsel-işitsel eserin sözlü veya sözsüz müzik bestesi sahibinin, eserden yararlanma haklarının tamamını veya bir kısmını eserin yapımcısına devrettiği sözleşme, taraflarca seçilen kanuna bakılmaksızın, eser sahibini, Fransa topraklarında eserden yararlanma konusunda, bu kanunun L. 131-4, L. 131-5 ve L. 132-28 maddelerinde belirtilen koruyucu hükümlerden mahrum bırakma etkisine sahip olamaz. Eser sahibi, önceki paragrafın uygulanmasıyla ilgili her türlü anlaşmazlığı, kendisinin veya vekilinin yerleşik olduğu yere bakılmaksızın ve aksine yargı yetkisi veren herhangi bir hükme bakılmaksızın Fransız mahkemelerine götürebilmektedir.

Görsel-işitsel yapım sözleşmesi, eser üzerindeki grafik ve teatral hakları yapımcıya devretmemektedir.

Bu sözleşme, eserin üretiminde kullanılan ve konservasyonu yapılacak unsurların listesini ve bu konservasyonun şart ve koşullarını belirlemektedir.

Madde L-132-25

7 Temmuz 2016 tarihli ve 2016-925 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - Madde 24

Her bir kullanım şekli için yazarlara ücret ödenmesi gerekmektedir.

Madde L. 131-4 hükümlerine tabi olarak, halk belirli ve kişiselleştirilebilir bir görsel-işitsel eserin iletişimini almak için bir bedel ödediğinde, ücret, dağıtımçı tarafından sergileyiciye verilen herhangi bir eşel mobil tarifesi dikkate alınarak bu bedelle orantılıdır; yapımcı tarafından eser sahiplerine ödenir.

Madde L-132-25-1

12 Mayıs 2021 tarihli ve 2021-580 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir - Madde 8

Eser sahipleri ve yapımcılar arasındaki sözleşme uygulamaları veya mesleki geleneklerle ilgili olan ve bu Bölümün III. Kitabının II. Başlığında belirtilen eser sahipleri meslek örgütleri veya kolektif yönetim örgütleri, yapımcıları temsil eden meslek örgütleri ve uygun olduğu hallerde diğer faaliyet sektörlerini temsil eden örgütler arasında akdedilen anlaşmalar, kültürden sorumlu Bakanın emriyle ilgili tüm tarafları kapsayacak şekilde genişletilebilir.

Madde L132-25-2

12 Mayıs 2021 tarihli ve 2021-580 sayılı Yaratılış Yönetmeliği - Madde 9

I.-Eser sahibi meslek örgütleri, bu Kısımın III. Kitabının II. Başlığında belirtilen kolektif yönetim örgütleri, yapımcıları temsil eden meslek örgütleri ve uygun olduğu hallerde, diğer faaliyet sektörlerini temsil eden örgütler arasında akdedilen eser sahiplerinin ücretlerine

ilişkin bir veya daha fazla anlaşma, eserden yararlanma şekline göre orantılı ücretin belirlenmesi ve ödenmesine ilişkin koşulları ve uygun olduğu hallerde, eser sahiplerinin eserin maliyetinin amortismanından sonra ek ücretten yararlanabileceği koşulları ve bu amortismanın hesaplanmasına ilişkin koşulları ve buna katkıda bulunan net gelirin tanımını belirler.

Bu anlaşmaların süresi bir ila beş yıl arasındadır. Bu anlaşmalar Kültür Bakanı'nın emriyle tüm ilgili taraflara genişletilir.

II-Önceki mesleki anlaşmalar dikkate alınarak, 12 Mayıs 2021 tarihli ve 2021-580 sayılı kararnamenin yayımlanmasından itibaren on iki ay içinde anlaşma(lar)da I. maddede belirtilen eser sahiplerine ödenecek ücretin hüküm ve koşullarının tamamının veya bir kısmının belirtilmemesi durumunda, bu hüküm ve koşullar Danıştay kararnamesiyle belirlenebilir.

Bu kararnamenin yayınlanmasından sonra bir anlaşma yapılması halinde, anlaşmada belirtilen ücret hüküm ve koşullarına ilişkin kararname hükümleri, bu anlaşmayı genişleten kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte geçerliliğini yitirir.

Madde L132-26

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Eser sahibi, yapımcının kendisine tanınan hakları barışçıl bir şekilde kullanmasını garanti eder.

Madde L-132-27

22 Aralık 2016 tarihli ve 2016-1823 sayılı Kararname ile değiştirilmiştir - Madde 2

Yapımcı, mesleğin uygulamalarına uygun olarak görsel-işitsel eserin sürekli kullanımını aramakla yükümlüdür.

Bu yükümlülüğün kapsamı ve uygulama koşulları ve uygulanabilir olduğu hallerde, yapımcı ile vekilleri veya temsilcileri arasında mutabık kalınan hükümler, bir yandan bu Bölümün III. Kitabının II. Başlığında belirtilen eser sahipleri meslek örgütleri veya kolektif yönetim örgütleri, diğer yandan da yapımcı ile vekilleri veya temsilcileri arasında akdedilen bir mesleki anlaşma vasıtasıyla tanımlanır, görsel-işitsel eser yapımcılarının temsilci kuruluşları, görsel-işitsel iletişim hizmetleri yayıncılarının temsilci kuruluşları veya görsel-işitsel iletişim hizmetlerinin temsilci yayıncılarından oluşan bir grubun yanı sıra, uygun olduğu hallerde, çevrimiçi kamusal iletişim hizmetlerinin temsilci yayıncılarından oluşan bir grup ve diğer faaliyet sektörlerinin temsilci kuruluşları. Anlaşma, Kültür Bakanı'nın emriyle ilgili faaliyet sektörlerindeki tüm ilgili taraflar için bağlayıcı hale getirilebilir. Yaratım, mimari ve miras özgürlüğüne ilişkin 7 Temmuz 2016 tarihli ve 2016-925 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde zorunlu hale getirilen bir mesleki anlaşmanın bulunmaması halinde, bu yükümlülüğün kapsamı ve uygulama koşulları Danıştay kararnamesiyle belirlenir.

Madde L-132-28

7 Temmuz 2016 tarihli ve 2016-925 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir - Madde 25

Yapımcı, eser sahibine ve ortak yazarlara yılda en az bir kez, her bir kullanım şekline göre eserin kullanımından elde edilen gelirin bir beyanını sunar.

Talepleri üzerine, hesapların doğruluğunu tespit etmek için gereken tüm kanıtları, özellikle de sahip olduğu hakların tamamını veya bir kısmını üçüncü taraflara devrettiği sözleşmelerin kopyalarını onlara sağlayacaktır.

Bir görsel-işitsel yapım sözleşmesinin üçüncü bir tarafa devri, ancak devrin yürürlüğe gireceği tarihten en az bir ay önce devreden tarafından ortak eser sahiplerine önceden bildirimde bulunulduktan sonra gerçekleşebilir. Tüm görsel-işitsel yapım sözleşmelerinde bu paragrafta belirtilen yükümlülüğe yer verilir.

Madde L-132-28-1

12 Mayıs 2021 tarihli ve 2021-580 sayılı Yaratılış Yönetmeliği - Madde 10

Bir eserin 30 Eylül 1986 tarihli ve 86-1067 sayılı yasanın 2. maddesi anlamında isteğe bağlı bir görsel-işitsel medya hizmetinde kamuya iletilmesine izin veren sözleşme, eserin yayımına uygun bir frekansta ve yılda en az bir kez bu eserin indirilmesi, danışılması veya görüntülenmesi eylemlerinin sayısına ilişkin bilgilerin devredene iletilmesini öngörür.

Madde L132-29

Yaratılış Kanunu 92-597 1992-07-01 ek 3 Temmuz 1992

Aksi kararlaştırılmadıkça, görsel-işitsel eser sahiplerinden her biri, eserin kendi kişisel katkısını oluşturan kısmını, farklı bir türde ve Madde L. 113-3'te belirlenen sınırlar dahilinde kullanılması amacıyla serbestçe elden çıkarabilir.

Madde L-132-30

26 Temmuz 2005 tarih ve 2005-845 sayılı Kanunla değiştirilmiştir - Madde 165 (V) 27 Temmuz 2005 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren yürürlüktedir.

Yapımcının tedbir veya kayyımlik işlemleri görsel-işitsel yapım sözleşmesinin feshi sonucunu doğurmaz.

Fransız Ticaret Kanunu'nun L. 621-22. Maddeleri uyarınca eserin üretiminin veya kullanımının devam ettiği durumlarda, yönetici, özellikle ortak yazarlarla ilgili olarak yapımcının tüm yükümlülükleriyle bağlıdır.

Şirketin tamamının veya bir kısmının devri veya tasfiyesi durumunda, duruma göre yönetici, borçlu veya tasfiye memuru, devir veya müzayede konusu olabilecek her bir görsel-işitsel eser için ayrı bir lot oluşturmak zorundadır. Tasfiye memuru, eser sahiplerinin ve ortak yapımcıların her birine, devirle ilgili herhangi bir karardan veya herhangi bir açık artırma prosedüründen bir ay önce taahhütlü mektupla bildirimde bulunmalıdır; aksi takdirde eser hükümsüz ve geçersiz sayılacaktır. Alıcı da aynı şekilde devredenın yükümlülükleriyle bağlıdır.

Yazar ve ortak yazarlar, ortak yapımcılardan biri alıcı olduğunu beyan etmedikçe, eser üzerinde ilk ret hakkına sahiptir. Anlaşma sağlanamazsa, satın alma fiyatı bir uzman tarafından belirlenir.

Şirketin üç aydan daha uzun bir süre ticareti durdurması veya tasfiye edilmesi halinde, yazar ve ortak yazarlar görsel-işitsel yapım sözleşmesinin feshedilmesini talep edebilir.

Bölüm VII: Çevrimiçi içerik paylaşım hizmetlerinin belirli sağlayıcılarına uygulanacak hükümler (Madde L-137-1 ila L-137-4)

Bölüm 1: Kapsam (Madde L-137-1)

Madde L-137-1

L. 137-2 ila L. 137-4 sayılı Maddelerin amaçları doğrultusunda, çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı, temel amacı veya temel amaçlarından biri, kullanıcıları

tarafından yüklenen büyük miktarda eser veya diğer korunan nesneleri depolamak ve kamunun erişimine sunmak olan ve hizmet sağlayıcının doğrudan veya dolaylı kar elde etmek amacıyla düzenlediği ve teşvik ettiği çevrimiçi bir kamusal iletişim hizmeti sağlayan kişi olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanım, kâr amacı gütmeyen çevrimiçi ansiklopedileri, kâr amacı gütmeyen eğitim ve bilim dizinlerini, özgür yazılım geliştirme ve paylaşma platformlarını, Avrupa Elektronik İletişim Kanunu'nu oluşturan 11 Aralık 2018 tarihli ve 2018/1972 sayılı Direktif (AB) kapsamında elektronik iletişim hizmetleri sağlayıcılarını, çevrimiçi pazar yeri sağlayıcılarını, işletmeler arası bulut hizmetlerini ve kullanıcıların tamamen kişisel kullanımları için içerik yüklemelerine izin veren bulut hizmetlerini kapsamaktadır.

Madde L. 137-2'nin III hükümleri, amacı telif hakkı ve ilgili hakları ihlal etmek olan çevrimiçi kamuya açık iletişim hizmetleri için geçerli değildir.

Birinci paragrafta atıfta bulunulan korunan eserlerin ve nesnelerin önemli miktarının değerlendirilmesinde, özellikle hizmet kullanıcıları tarafından yüklenen korunan içerik dosyalarının sayısı, yüklenen eserlerin türü ve hizmetin hedef kitlesi dikkate alınır. Bu fıkranın uygulama şartları Danıştay kararname ile belirlenir.

Bölüm 2: Çevrimiçi içerik paylaşım hizmetleri sağlayıcıları tarafından eserlerin istismarı (Madde L-137-2 ila L-137-2-1)

Madde L-137-2

Kanun 2024-449 ile 21 Mayıs 2024 tarihinde değiştirilmiştir - Madde 62

I.-Çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı, kullanıcıları tarafından yüklenen telif hakkı korumalı eserlere erişim sağlayarak, söz konusu eserlerin çoğaltılması için çoğaltma hakkı kapsamında alması gereken yetkiler saklı kalmak kaydıyla, hak sahiplerinden izin alması gereken bir temsil eylemi gerçekleştirir.

II.-2000/31/EC sayılı Direktifi (Dijital Hizmetler Yönetmeliği) tadil eden ve dijital hizmetler için tek bir pazara ilişkin 19 Ekim 2022 tarihli ve 2022/2065 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Yönetmeliğinin (AB) 6(1) maddesi, kendisi tarafından gerçekleştirilen istismar eylemleri bakımından çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısına uygulanmayacaktır.

III.-1- Hak sahiplerinden izin alınmaması durumunda, çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı, aşağıdaki koşulların tümünü yerine getiremediği sürece, telif hakkı ile korunan eserlerin izinsiz kullanımından sorumludur:

a) Bu tür bir izin vermek isteyen hak sahiplerinden izin almak için elinden gelen çabayı göstermiştir;

b) Sektörün yüksek mesleki özen standartlarına uygun olarak, hak sahiplerinin kendisine doğrudan veya kendileri tarafından belirlenen üçüncü bir taraf aracılığıyla dolaylı olarak ilgili ve gerekli bilgileri sağladığı belirli eserlerin mevcut olmadığından emin olmak için elinden gelen çabayı göstermiştir;

c) her halükarda, hak sahiplerinden yeterince gerekçeli bir bildirim aldıktan sonra, bildirim konu olan eserlere erişimi engellemek veya bunları hizmetinden kaldırmak için derhal harekete geçmiş ve (b) uyarınca bu tür eserlerin gelecekte yüklenmesini önlemek için elinden gelen çabayı göstermiştir;

2- Çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısının 1. madde kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini belirlemek için, özellikle aşağıdaki faktörler dikkate alınacaktır:

a) Hizmetin türü, kitlesi ve büyüklüğünün yanı sıra hizmet kullanıcıları tarafından yüklenen eserlerin türü;

b) Uygun ve etkili kaynakların mevcudiyeti ve bunların hizmet sağlayıcıya maliyeti;

3- 1. maddede belirtilen koşullara istisna olarak, hizmetin Avrupa Birliği içerisinde kamuya sunulmasından itibaren üç yıl süreyle ve mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin tanımına ilişkin 6 Mayıs 2003 tarihli ve 2003/361/EC sayılı Avrupa Komisyonu Tavsiye Kararı uyarınca hesaplanan yıllık cirosunun on milyon Euro'dan az olması koşuluyla, küçük ve orta ölçekli işletmeler, hak sahiplerinden izin alınmaması durumunda, çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı, aşağıdaki koşulları yerine getirdiğini kanıtlamadığı sürece, telif hakkı ile korunan eserlerin izinsiz kullanımından sorumludur:

a) Hak sahiplerinden izin almak için elinden gelen çabayı göstermiş ve 1'in c bendinde belirtilen şekilde bir bildirim aldığı anda, bildirim konu olan eserlere erişimi engellemek veya bunları hizmetinden kaldırmak için derhal harekete geçmiştir;

(b) Avrupa Birliği'ndeki tekil ziyaretçilerinin aylık ortalama sayısının bir önceki takvim yılında beş milyonu aştığı durumlarda, hak sahiplerinin doğrudan veya kendileri tarafından belirlenen üçüncü bir taraf aracılığıyla dolaylı olarak ilgili ve gerekli bilgileri sağladığı bildirim konu eserlerin yeni yüklenmesini önlemek için de elinden gelen çabayı göstermiştir.

Bu 3. maddenin kendi hizmetine uygulanmasını talep eden çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı, gerekli izleyici ve ciro eşiklerine ilişkin belgesel kanıt sunacaktır;

4- Çevrimiçi içerik paylaşım hizmetinin sağlayıcısı, yalnızca hak sahipleri tarafından belirlenen üçüncü bir taraf aracılığıyla doğrudan veya dolaylı olarak sağlanan ilgili ve gerekli bilgilere veya bildirimlere dayanarak hareket eder.

IV.- I'de atıfta bulunulan yetkilerin verildiği sözleşmeler, amaçlarının sınırları dahilinde, ticari amaçlarla hareket etmemesi veya bu kullanıcı tarafından yüklenen içerikten elde edilen gelirin önemli olmaması koşuluyla, bu hizmetin kullanıcısı tarafından gerçekleştirilen temsil eylemlerini de yetkilendirmiş sayılır.

V.- Bu madde kapsamında alınan tedbirler, 6 Ocak 1978 tarihli ve 78-17 sayılı Veri İşleme, Veri Dosyaları ve Bireysel Özgürlükler Yasası ve kişisel verilerin işlenmesi ve bu verilerin serbest dolaşımı ile ilgili olarak bireylerin korunmasına ilişkin 27 Nisan 2016 tarihli ve 2016/679 sayılı (AB) Tüzüğü ve 95/46/EC sayılı Direktifin yürürlükten kaldırılması ile uyumlu olduğu durumlar haricinde, bireysel kullanıcıların tanımlanmasına veya kişisel verilerin işlenmesine yol açmaz.

Madde L-137-2-1

2021-1518 sayılı ve 24 Kasım 2021 tarihli Yaratılış Yönetmeliği - Madde 4

L. 324-8-1 ila L. 324-8-6 maddelerinde belirtilen koşullar altında, onaylı bir kolektif yönetim kuruluşunun bir çevrimiçi içerik paylaşım hizmet sağlayıcısına grafik ve plastik sanat eser sahiplerinin eserlerinden yararlanma yetkisi verdiği sözleşme, kültürden sorumlu bakanın emriyle bu kuruluşun üyesi olmayan hak sahiplerine de teşmil edilebilir.

Bölüm 3: Şeffaflık (Madde L137-3)

Madde L-137-3

I.-Çevrimiçi içerik paylaşım hizmetinin sağlayıcısı, telif hakkı sahiplerinin talebi üzerine, L. 137-2 maddesinin III. fıkrasının uygulanması için aldığı önlemlerin türü ve işleyişi hakkında ilgili ve kesin bilgileri sağlayacaktır. Bu yükümlülük, hizmet sağlayıcı tarafından usulüne uygun olarak gerekçelendirilen ticari gizliliğe uygun olarak uygulanır ve hizmet sağlayıcı ile hak sahibi arasında bir sözleşme kapsamında yapılan daha ayrıntılı yükümlülöklere hâlel getirmez.

II.- Eserlerin bir çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı tarafından kullanılmasına izin veren sözleşmeler, L. 324-8 maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hizmet sağlayıcısının bu eserlerin kullanımına ilişkin bilgileri telif hakkı sahiplerine iletmesini öngörmelidir.

Bölüm 4: Kullanıcıların hakları (Madde L-137-4)

Madde L-137-4

25 Ekim 2021 tarihli LOI n°2021-1382 ile değiştirilmiştir - Madde 1

I.- Bu bölümün hükümleri, bu kanunda öngörölen ve hak sahipleri tarafından verilen hakların sınırları dahilinde eserin serbest kullanımını engelleyemez. Özellikle, çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcılarının kullanıcılarını bu Kanunda öngörölen telif hakkı istisnalarından etkin bir şekilde yararlanmaktan mahrum bırakma etkisine sahip olmamalıdır.

II.- Çevrimiçi içerik paylaşım hizmetinin sağlayıcısı, hizmetinin kullanıcılarına, bu kullanıcılar tarafından yüklenen eserlerin Madde L. 137-2'nin III'ünde belirtilen eylemlerin bir sonucu olarak engellendiği veya geri çekildiği durumlarla ilgili şikayetleri ele almak ve itiraz etmek için bir mekanizma sunacaktır.

III.-II'de atıfta bulunulan sistem, şikayetlerin çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı tarafından gereksiz gecikme olmaksızın hızlı ve etkin bir şekilde ele alınmasını sağlar. Bir kullanıcının şikayeti üzerine bir eserin sürekli olarak engellenmesini veya kaldırılmasını talep eden telif hakkı sahipleri, taleplerini usulüne uygun olarak gerekçelendirmelidir. Yüklenen eserlere erişimin engellenmesi veya şikayetlerin ele alınması bağlamında alınan bu eserlerin geri çekilmesi kararları gerçek bir kişi tarafından incelemeye tabidir.

IV.-Konuyu mahkemelere taşıma hakları saklı kalmak kaydıyla, kullanıcılar veya telif hakkı sahipleri, kullanıcının şikayetine cevaben hizmet sağlayıcı tarafından gerçekleştirilen eylemle ilgili bir anlaşmazlık olması durumunda konuyu Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique'e (Görsel-İşitsel ve Dijital İletişim Düzenleme Kurumu) taşıyabilir. Autorité de régulation de la communication audiovisuelle et numérique, Madde L. 331-32 hükümlerine uygun olarak hareket edecektir. Ancak, konunun kendisine havale edilmesinden itibaren bir ay içinde uzlaşma sağlanamaması halinde, kararını vermek için havale tarihinden itibaren iki ay süresi vardır. Davanın aciliyeti veya niteliğinin haklı kıldığı durumlarda, makam başkanı bu süre sınırlarını azaltabilir. Bir tedbir kararı verilmesi halinde, yüklenen eserin engellenmesini veya geri çekilmesini ya da bu tür bir engelleme veya geri çekmenin kaldırılmasını sağlamak için uygun tedbirleri belirler.

L. 331-32 sayılı maddenin son paragrafında öngörölen itirazın askıya alma etkisi yoktur.

Bir Danıştay kararı, bu IV. maddenin uygulanmasına ilişkin koşulları belirleyecektir.

V.-Autorité de Régulation de la Communication Audiovisuelle et Numérique (Görsel-

İşitsel ve Sayısal İletişim Düzenleme Kurumu), özellikle sayıları, tekrarlayan veya sistematik nitelikleri bakımından kötüye kullanılan yönlendirmelere yanıt vermek zorunda değildir.

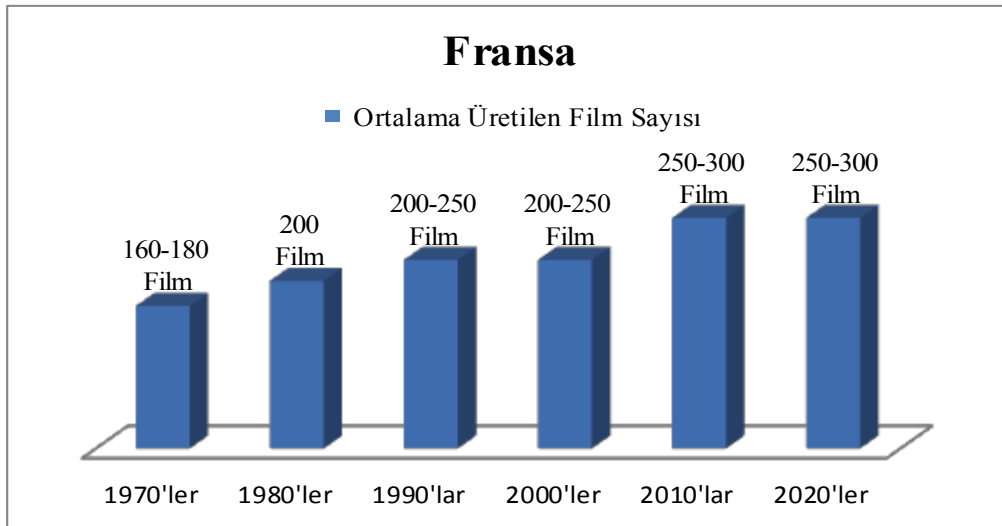
VI.-Kullanıcıları bilgilendirmek amacıyla, bir çevrimiçi içerik paylaşım hizmetinin sağlayıcısı, bu kanunda öngörülen ve eserlerin yasal olarak kullanılmasını sağlayan telif hakkı istisnaları ve sınırlamaları hakkında yeterli bilgiyi genel kullanım şartları ve koşullarına dahil edecektir.

3.4. Fransa Telif Hakkı Yasasına Göre Hak Sahiplerine İlişkin Düzenlemelerle ilgili Değerlendirme

Her iki düzenlemede de hak sahiplerinin korunmasına yönelik önemli maddeler bulunmaktadır. Özellikle 2021 düzenlemesi, hak sahiplerinin eserlerinin dijital ortamda daha iyi korunmasını ve gelir elde etme imkanlarını artırmayı hedeflemiştir. Hak sahiplerine, eserlerinin kullanımı konusunda daha fazla kontrol ve şeffaflık sağlanmıştır. Ayrıca, hak sahiplerinin eserlerinin kullanımı için adil bir tazminat alma hakkı güçlendirilmiştir.

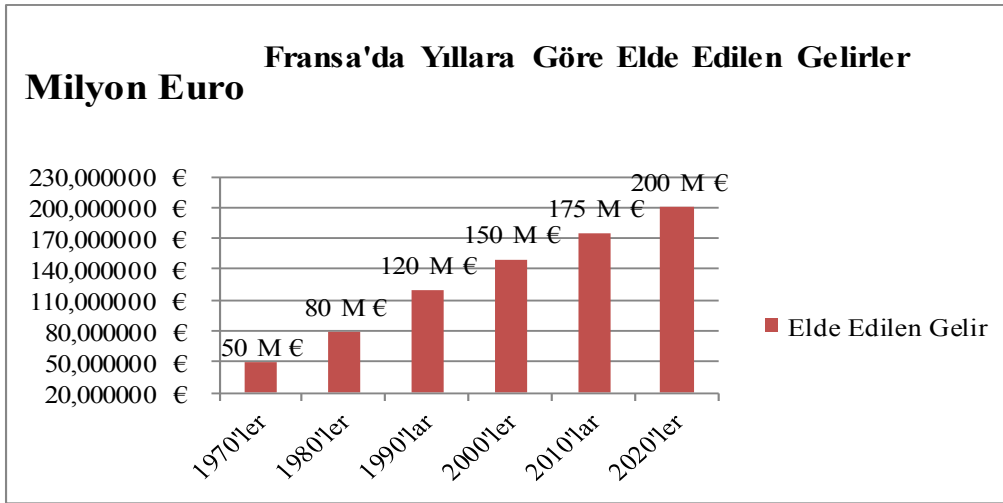
3.5. Fransa’da Görsel İşitsel Sektörde Temel Göstergeler

Grafik 5: Fransa’da Yıllara Göre Ortalama Üretilen Film Sayıları

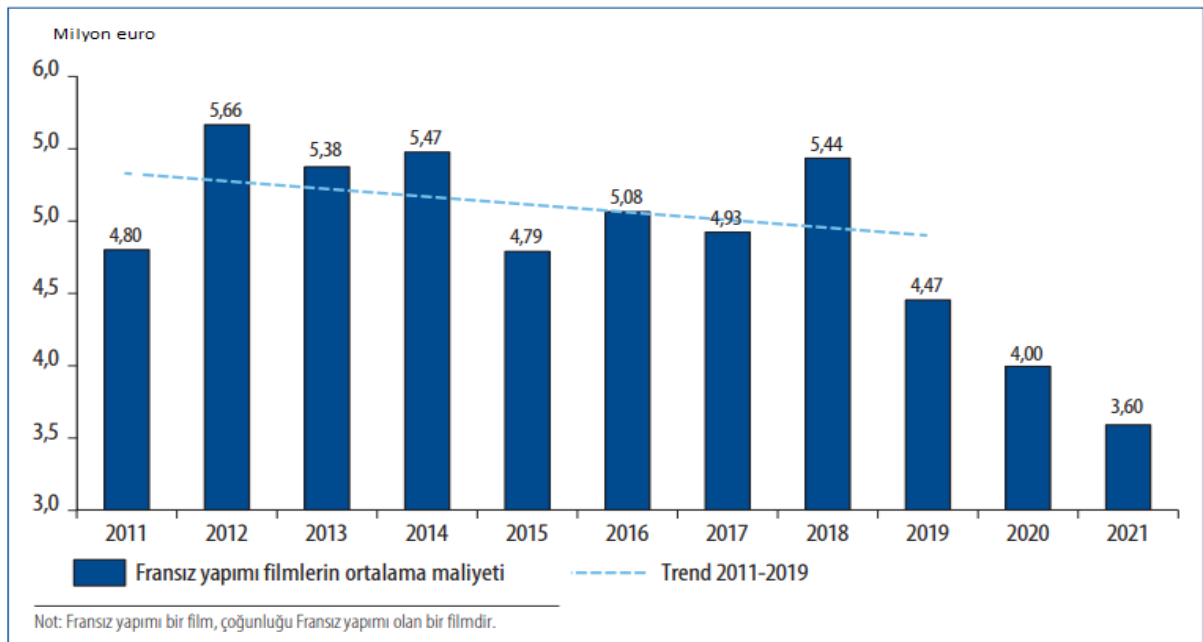
Fransa’da Grafik 1’e bakıldığında 1970’li yıllardan itibaren film üretim sayılarında belirli artışlar meydana geldiği görülmektedir. □1990’lı yıllara gelindiğinde CNC fonlaması sayesinde yıllık 200-250 film üretimi sağlanmıştır. Ülkede görsel-işitsel sektöründe telif hakları düzenlemeleri yapılmakla birlikte bu düzenlemelerin sektörün gelişmesine doğrudan etkide bulunduğunu söylemek oldukça zordur. Çünkü; elde edilen ve yukarıda sunulan grafikteki bilgiler sektörün durağan bir seyir izlediğini göstermektedir. Yani Grafik 1’deki rakamlara bakıldığında Fransa’da yıllar itibarıyla görsel-işitsel sektörde durağana yakın bir gelişme olduğu görülmektedir.

Grafik 6: Fransa’da Yıllara Göre Film Gelirleri

Fransa’da yıllara göre film gelirlerine bakıldığında, düzenli olarak artışlar meydana geldiği görülmektedir. 1970’li yıllarda Fransa, auteur filmlerine odaklanarak yıllık yaklaşık 50 milyon Euro gelir elde etmiştir. 1980’li yıllarda ise uluslararası dağıtım genişlemiştir ve Fransa kültürel programlarla gelirini önemli ölçüde artırarak yılda yaklaşık 80 milyon Euro elde etmiştir. 1990’lı yıllarda Fransız sineması, özellikle televizyon ihracatlarına odaklanarak yıllık yaklaşık 120 milyon Euro kazanmıştır. 2000’li yıllarda Fransa, uluslararası başarı yakalayan filmlerle yıllık 150 milyon Euro civarında gelir elde etmiştir. 2010’lu yıllara gelindiğinde Fransız sineması, dijital platformlarda yaygınlaşarak yıllık 175 milyon Euro gelir elde etmiştir. 2020’li yıllarda ise Fransa’nın özellikle TV ve dijital platform iş birlikleri sayesinde yıllık 200 milyon Euro geliri aşması beklenmektedir.

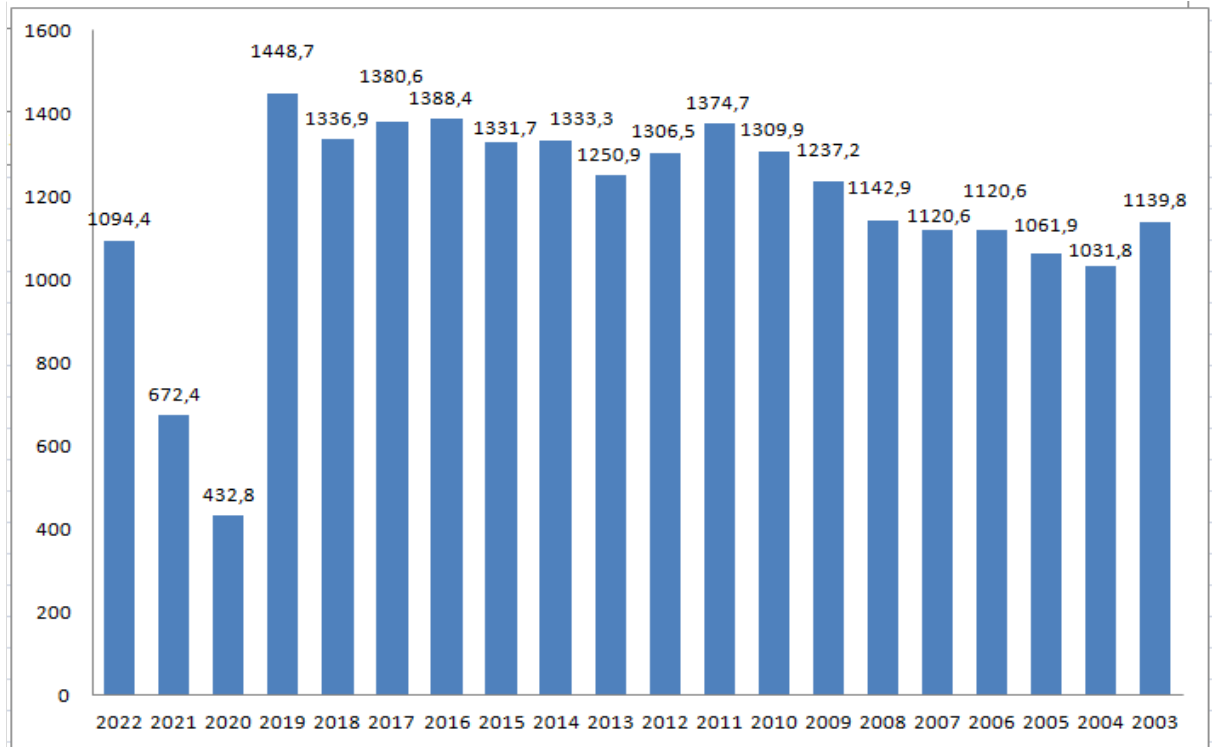
Grafik 7: Fransız Yapımı Filmlerin Ortalama Maliyeti

Kaynak: CNC/DEPS, Bakanlığı, 2022

Fransa’da 2011-2021 yılları arasında yapılan filmlerin ortalama maliyetlerine bakıldığında, 2012 yılındaki artıştan sonra maliyetlerde belirgin bir düşüş trendi olduğu Grafik 3’te görülmektedir. Fransa’da görsel-işitsel sektör film yapım maliyetlerinde önemli ölçüde düşüşler sağlamış ve bu durumun sektörün verimli olmasının önünü açmış olduğu düşünülmektedir. Çünkü; yıllar itibarıyla bakıldığında grafikte de görüleceği üzere Fransa sinema sektöründe maliyetlerin mütemediyen düşmüş olduğu ortadadır.

Grafik 8: Fransa’da Sinema Gelirleri

Kaynak Statista 2024

Fransa’da yıllık sinema gelirleri grafiğine bakıldığında, tüm dünyayı etkileyen covid 19 salgını öncesi istikrarlı bir artışın olduğu ifade edilebilir. Grafik 5’te görüldüğü üzere sinema gelirleri ve film üretim sayıları arasında doğru orantılı bir tablo olduğu ifade edilebilir. Covid 19 pandemisinin yaşandığı 2020 yılında ise; ciddi bir düşüş yaşandığı ortadadır. Yaşanan bu salgının etkilerinin azalmasından sonra sinema gelirlerinde eski durumuna yakın tekrar yükselişler olduğu görülmektedir.

4. İTALYA

4.1.İtalya’da Telif Hakları Yasası Düzenlemeleri

4.1.1. 1941 Yılındaki Telif Hakkı Düzenlemesi

İtalya’da 16 Temmuz 1941 yılında çıkan yasa ile beraber telif hakları konusunda ilk adımlar atılmıştır. Yıllar ilerledikçe gelişen teknolojiler doğrultusunda var olan bu yasa üzerinde düzenlemeler yapılmış, günümüz çağın koşullarına uygun olacak şekilde kararnameler çıkarılmıştır.

4.1.2. 2003 Yılında Yapılan Düzenleme

Bu düzenlemelerden biri 9 Nisan 2003 tarihli 68 sayılı kararnamedir. Bu kararname, İtalya'nın telif hakları mevzuatını AB düzenlemeleriyle uyumlu hale getirmeyi ve dijital çağa uyum sağlamayı amaçlamaktadır. Kararname, "bilgi toplumu" kavramlarını ve araçlarını, özellikle teknolojik koruma mekanizmalarını mevzuata entegre etmiştir. Bu mekanizmalar, eserlerin izinsiz çoğaltılması ve yasa dışı kullanımını önlemeye yöneliktir.

Yapılan değişikliklerle, kişisel kullanım için kopyalama, kiralama ve fotokopi ile çoğaltma gibi önemli konuların düzenlenmesine odaklanılmıştır. Bu kullanımlar için kesin sınırlar ve ekonomik koşullar belirlenmiş ve ihlallerde uygulanacak yaptırımlar güncellenmiştir. Bu yaptırımlar, korsanlık ve yaratıcı içeriklerin kötüye kullanılmasına karşı önlem almayı hedeflemektedir.

4.1.3. 2014 Yılında Yapılan Düzenleme

Yapılan diğer bir düzenleme 10 Kasım 2014 Tarihli 163 Sayılı Kararnamedir. Avrupa Birliği'nin 2012/28/AB Direktifinin bazı yetkilendirilmiş kullanımına ilişkin hükümlerin uygulanması hakkında (14G00179)], hak sahiplerinin tespit edilemediği veya ulaşamadığı ve "yetim eserler" olarak adlandırılan eserlerin kullanımını düzenlemektedir. Kütüphaneler, müzeler, kamu kurumları ve benzeri kuruluşlar, bu eserleri dijitalleştirme, koruma ve kamu erişimini sağlama gibi kamu yararına yönelik amaçlarla çoğaltabilir ve erişilebilir hale getirebilir. Bu kullanımlardan elde edilen olası gelirler, dijitalleştirme ve kamu erişim maliyetlerini karşılamak için kullanılmaktadır. Tanımlanan yazarların belirtilmesi zorunludur ve eserlerin değerlendirilmesi için münhasır haklar verilemez.

Yetim eserler, hak sahiplerinin itirazı da olmaması koşuluyla kitap, dergi, görsel-işitsel eser, fonogram ve yayınlanmamış materyalleri içermektedir. Bir eserin yetim eser olarak ilan edilmesi için uygun kaynaklardan özenli araştırmalar yapılması, bu araştırmaların belgelenmesi ve Kültürel Miras Bakanlığı'na bildirilmesi gerekmektedir. Bakanlık, bu eserler için özel bir veri tabanı yönetmektedir. Araştırma sonuçlarının yayınlanmasından itibaren 90 gün içinde hak talebinde bulunulmazsa, eser yetim eser olarak ilan edilmektedir.

Hak sahipleri, herhangi bir zamanda haklarını talep edebilir ve eserin yetim eser statüsünü sona erdirebilir. Bu durumda hak sahipleri, daha önceki kullanımlar için adil bir tazminat almaktadır. Bu tazminat, ilgili taraflar arasında yapılan anlaşmalarla belirlenmektedir. Anlaşmazlık durumunda bir uzlaştırma prosedürü öngörülmektedir. Yasa ayrıca, eserin türüne bağlı olarak yapılacak özenli araştırma için hangi kaynakların kullanılacağını da belirtmektedir.

4.1.4. 2021 Yılında Yapılan Düzenleme

8 Kasım 2021 tarihli 177 sayılı Kararname yakın tarihte yapılan diğer bir düzenlemedir. Bu düzenlemeler telif hakkı mevzuatını Avrupa Birliği direktifleriyle uyumlu hâle getirmiş ve bilgi toplumu gerekliliklerine uyarlamıştır. Bu düzenlemeler içerisinde başlıca yenilikler arasında, dijital ve eğitim alanları da dahil olmak üzere, eserlerin kullanımını düzenleyen çoğaltma, iletişim, ücretlendirme, yazarların ve yayıncıların korunmasıyla ilgili yeni hükümler yer almaktadır.

Eserlerden elde edilen gelirlerle orantılı olarak, yazarlar, sanat yönetmenleri, seslendirme sanatçıları ve diğer profesyoneller için ücret hakkı getirilmiştir. Ayrıca, "adil

ücret" terimi yerine, daha açık bir ifade sağlamak amacıyla "uygun ve orantılı ücret" terimi kullanılır. Lisans sahipleri, eserlerin kullanımı ve gelirleri hakkında detaylı raporlar sunmakla yükümlüdür; aksi takdirde, yetersiz ücret karanesi uygulanmaktadır.

Çevrimiçi paylaşım hizmeti sağlayıcılarının rolleri ve sorumlulukları da tanımlanmıştır. Bu sağlayıcılar, izin almak, yetkisiz içerikleri kaldırmak ve gelecekteki yasa dışı yüklemeleri önlemekle yükümlüdür. Ayrıca, kullanıcılar parodi, eleştiri veya alıntı gibi istisnalardan faydalanabilir.

Piyasada bulunmayan eserlerin ticari olmayan kullanımları için lisanslama düzenlemeleri getirilmiştir. Bu düzenlemeler, hak sahipleri için eşit muamele sağlamayı ve tek bir Avrupa portalı aracılığıyla şeffaflığı teşvik etmeyi amaçlar. Yazarlar ve yorumcular, eserlerin ticari kullanımından elde edilen gelire orantılı olarak uygun bir ücret alma hakkına sahiptir. Eserler kullanılmadığı takdirde, haklı sebepler dikkate alınarak lisanslar iptal edebilir veya sözleşmeler feshedebilirler. Bu düzenlemeler, dijital dünyaya uyum sağlayarak yaratıcı eserlerin korunmasını ve değerinin artırılmasını hedefler ve tüm taraflar için daha adil bir ortam oluşturmayı amaçlar.

4.2. İtalya’da Telif Hakları ve Sinema Sektörü ile İlgili Kuruluşlar

4.2.1. SIAE/ La Società Italiana Autori ed Editori (İtalyan Yazarlar ve Yayıncılar Derneği) - <https://www.diritto.it/la-societa-italiana-autori-ed-editori-siae/>

İtalyan Yazarlar ve Yayıncılar Derneği (SIAE), İtalya’da telif hakkının korunması ve ara buluculuğunun yürütülmesinden sorumlu, kâr amacı gütmeyen bir kolektif yönetim şirketi biçiminde açıkça beyan edilen, dernek temelli bir kamu ekonomik kuruluştur.

İtalyan Yazarlar Derneği, telif hakkı korumasının birleştirilmiş bir taslağı üzerinde görüşmek üzere bir önceki gün bir araya gelen İtalyan kültür, sanat, yayıncılık ve gösteri dünyasından bazı isimlerin katılımıyla, 23 Nisan 1882 tarihinde kurulmuştur.

4.2.2. ANICA/ Associazione Nazionale Industrie Cinematografiche Audiovive e Digitali (Ulusal Sinema, Görsel-İşitsel ve Dijital Endüstriler Birliği) - <https://www.anica.it/>

ANICA, İtalyan sinema, görsel-işitsel ve dijital sektörlerindeki çeşitli şirket kategorilerini temsil eden bir Confindustria (İtalyan Sanayici ve İşverenler Birliği) derneğidir. 10 Temmuz 1944’te kurulan ANICA, sektörün genel gelişimi için kamu ve özel sektörün önde gelen aktörleriyle ilişkileri düzenlemeden sorumludur. Confindustria sistemi içinde ANICA, *Confindustria Cultura Italia*’ya da üyedir. Ayrıca, Görsel-İşitsel ve Çoklu Medya İçerikleri Endüstrilerinin Korunması Federasyonu (Federazione per la Tutela delle Industrie dei Contenuti Audiovisivi e Multimediali FAPAV)’nın da kalıcı üyesidir.

ANICA, Sinema-Görsel-İşitsel sektörünün altı Ulusal Toplu İş Sözleşmeleri’nde doğrudan görüşmeler yapmakta ve imzalar gerçekleştirmekte (Sinema-Görsel-İşitsel, Ekipler, Dublaj, Yorumcular ve Oyuncular, Generik, Dublörler); ayrıca yedinci sözleşmeye de (Radyo-Televizyon Sektörü, Confindustria Radio Tv ile birlikte) ortak imza koyar.

Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi’nin İtalya temsilcisi olarak ANICA, En İyi Uluslararası Film dalında Oscar’a aday gösterilecek İtalyan filmini seçmektedir. Dernek, İtalyan Sinema Akademisi - David di Donatello Ödülleri ve Görsel-İşitsel ve Dijital dünyası

mesleklerinde temel ve yüksek uzmanlık eğitimi veren ANICA Academy Vakfı'nın kurucu ortağıdır.

İtalyan görsel-ışitsel şirketlerinin uluslararasılaşmasını destekleme amacıyla, ANICA, 2017'den beri Görsel-İşitsel Prodüktörleri Birliği (APA/ Associazione Produttori Audiovisivi) ile birlikte, uluslararası alanda büyük önem taşıyan ve bir sektörel B2B etkinliği haline gelen Uluslararası Görsel-İşitsel Pazarı'nı düzenlemektedir. 2018'den itibaren Dernek, hareketli görüntüler alanındaki teknik ve sanatsal yeniliğe adanmış bir etkinlik olan Videocittà'yı desteklemektedir. Tek ortağı olduğu ANICA Servizi S.r.l. şirketi aracılığıyla ANICA, sinema salonlarındaki hasılatın kaydından sorumlu Cinetel şirketinin ortak sahibidir.

Sinema-Görsel-İşitsel sektörünün en büyük temsilcisi olarak ANICA, orijinal sinema filmlerinin yapımcıları ve hal sahiplerine ayrılan Özel Kopyalama ücretlerinin dağıtımını yönetmektedir. Haziran 2021'de Dernek, sektörün temsilinin yanı sıra artık entegre hale gelen Sinema-Görsel-İşitsel Üretim ve Dağıtım Pazarları ve Zincirlerinin dönüşümünü resmileştiren ve tarihi tabanını yerli dijital operatörlerle genişleten bir tüzük revizyon sürecini tamamlamıştır. Yapımcılar, yayıncılar ve sinema dağıtımcıları ve teknik şirketler tarafından temsil edilen kurucu birliklere, üç yeni birlik eklenmiştir: Uluslararası İhracatçılar, Dijital Yayıncılar ve Yaratıcılar, Görsel-İşitsel Medya Yayıncıları. Ulusal Animasyon Yapımcıları Birliği olan Cartoon Italia, üyeliğini devam ettirmiştir.

4.2.3. FAPAV/ Federazione per la Tutela delle Industrie dei Contenuti Audiovisivi e Multimediali (Görsel-İşitsel ve Çoklu Medya İçeriklerinin Korunması Federasyonu) - <https://it.linkedin.com/company/fapav---federazione-per-la-tutela-dei-contenuti-audiovisivi-e-multimediali> - <http://www.fapav.it>

FAPAV 1988 yılında, kar amacı gütmeyen bir dernek olarak, fikri mülkiyet haklarını, telif haklarını ve bağlı hakları korumak, sinema ve görsel-ışitsel eserlerin her türlü yasadışı çoğaltımına karşı mücadele etmek amacıyla kurulmuştur. Amacı, üyelerinin ve tüm görsel-ışitsel sektörünün korunmasını sağlamaktır.

Kalıcı üyeleri şunlardır: ANEC, ANEM, ANICA, MPA ve UNIVIDEO. Bu federasyona, hem sektörün önde gelen yapım şirketleri hem de İtalya'da görsel-ışitsel ve sinema endüstrisinin korunması ve tanıtımı için çalışan dernekler üyedir.

4.2.4. Agcom/ Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (İletişim Alanında Garanti Kurumu) - <https://www.agcom.it/>

Agcom (Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni) iletişim alanında garanti kurumudur. Vatandaşların yayıncılık, telekomünikasyon ve kitle iletişim araçları alanlarındaki haklarını koruma amacıyla kurulmuştur. Telekomünikasyon piyasasının aktif bir şekilde denetlenmesinden sorumludur ve ayrıca tarife, kalite ve piyasa operatörlerinin kontrolü konularında yetkilendirilmiştir. Agcom'un başlıca görevleri şunlardır: İletişim sektörü operatörleri arasındaki piyasa rekabetini izlemek; 259/2003 sayılı kanunun 4. maddesinde belirtilen, internet üzerinden iletişim hakkına ilişkin yasal ilkeleri savunmak; İletişim özgürlüğünü güvence altına almak; Tekelci konumları cezalandırmak ve rekabetçi bir ortamı sağlamak.

1997 tarihli 249 sayılı yasa ile kurulan Agcom, bağımsız ve özerk bir kurumdur. Kuruluş yasası, Agcom'a piyasadaki rekabetin sağlanması ve temel kullanıcı özgürlüklerinin

korunması görevini vermiştir. Agcom, “yakınsama” modeliyle çalışan bir kurumdur. Bu kapsamda, elektronik iletişim, görsel-işitsel medya, yayıncılık, posta hizmetleri ve yakın zamanda çevrimiçi platformlar alanlarında düzenleme ve denetim işlevleri yürütmektedir. Ses (sesli görüşme dahil), video (televizyon dahil) ve veri (internet erişimi dahil) iletim sistemlerini tek bir platformda birleştiren dijitalleşmenin getirdiği derin değişiklikler, İtalyan yasama organı tarafından benimsenen ve Avrupa ve uluslararası düzeyde diğer sektör kuruluşları tarafından paylaşılan bu yakınsama modelinin temelini oluşturmaktadır. Diğer İtalyan kurumları gibi Agcom da, yetkilerini belirleyen, tüzüğünü tanımlayan ve üyelerini seçen Parlamento’ya karşı sorumludur.

4.3.İtalya Telif Hakkı Yasası

4.3.1. Hak Sahipleri

İtalya Telif Hakları kanununa göre bir eserin yaratılmasıyla birlikte otomatik olarak telif hakkı doğmaktadır. Yasa, sinema eserlerine ilişkin hak ve yükümlülükleri düzenleyerek, yaratıcıların ve yapımcının rollerini ve eserlerin ekonomik olarak değerlendirilmesini tanımlar. Sinema eserin yazarları, konu yazarı, senarist, müzik bestecisi ve sanat yönetmeni ortak yazarlar olarak kabul edilir. Eser üzerindeki ekonomik haklar genellikle yapımcıya aittir, ancak yapımcı yaratıcıların izni olmadan eserde değişiklik yapamaz, çeviremez veya uyarlayamaz. Müzik, diyalog, dublaj ve senaryoya katkıda bulunanlar dâhil tüm yazarlar, vazgeçilemez ve belirli ücret alma hakkını kazanır. Bu ücretler, halka açık gösterimlerden elde edilen gelirlerin bir yüzdesini ve eserin karasal yayın, kablo veya uydu yayınından elde edilen gelirinden, eserin ekonomik değerine orantılı bir ücreti içerir. Ayrıca, yabancı dildeki eserlerin çevirmenleri veya uyarlayıcıları da katkıları için uygun bir ücret alır. Yazarlar, çalışmalarının kamu tarafından tanınması hakkını saklı tutar: İsimleri ve rolleri eserin gösterimi sırasında belirtilmelidir. Ayrıca, yarattıkları edebi veya müzikal parçaları, yapımcının ekonomik haklarını ihlal etmemek şartıyla, ayrı ayrı kullanma hakkına sahiptirler.

Yapımcı, eserin sinemaya uyarlanması için gerekli değişiklikleri yapma yetkisine sahiptir. Ancak, yapımcı ile yaratıcılar arasında bu tür değişikliklerle ilgili bir anlaşmazlık çıkması durumunda, Kültür Bakanlığı tarafından atanacak bir teknik kurul, sorunu nihai olarak çözmekle görevlidir. Yapımcı, eseri, edebi veya müzikal bölümlerin tesliminden itibaren üç yıl içinde tamamlamazsa ya da tamamlanmasından itibaren üç yıl içinde gösterime sunmazsa, yaratıcılar eser üzerindeki haklarını serbestçe kullanma hakkını yeniden kazanmaktadır.

Ortak eserlerde, eserin oluşturulmasını organize eden ve yöneten kişi eser sahibi olarak kabul edilmektedir. Yaratıcı düzenlemelerde ise, katkıda bulunan kişi kendi katkısıyla sınırlı olarak eser sahibi kabul edilmektedir. Aksi ispat edilmediği sürece, eserin üzerinde adı, takma adı, sanat adı veya yazarla açıkça ilişkilendirilebilir bir sembol bulunan kişi, eser sahibi olarak kabul edilmektedir. Anonim veya takma adla yayınlanan eserlerde ise, yazarın kimliği belirlenene kadar yayıncı telif haklarını kullanmaktadır. Aksi yönde yazılı bir anlaşma olmadıkça, eşit katkı sağlayan birden fazla yaratıcının ortak eseri durumunda, telif hakları eşit olarak paylaşılmaktadır ancak her bir ortak yazar kendi manevi haklarını bireysel olarak savunabilir ve eser, ortak yaratıcıların oybirliği olmadan yayımlanamaz, değiştirilemez veya başka bir şekilde kullanılamaz. Anlaşmazlık halinde, yargı makamları uygun gördüğü şartlarla bu tür işlemleri yetkilendirebilmektedir. Yaratıcılarıyla yapılan aksi yönde bir anlaşma

olmadıkça, eser üzerindeki telif hakları; eserin yaratımında katkıları ve himayesi bulunan devlet kurumlarına, yerel yönetimlere veya kâr amacı gütmeyen diğer kamu veya özel kuruluşlara aittir. Bu düzenleme, kendi çalışmalarını ve eserlerini derleyip yayımlama amacıyla faaliyet gösteren akademiler ve kamu kültür kuruluşlarını da kapsamaktadır.

4.3.2. Hak Sahiplerinin Hakları

Yasa, yaratıcıların ve telif hakkı sahiplerinin münhasır haklarını, bu hakların sınırlarını ve kullanım biçimlerini belirlemektedir. Yaratıcılar, eserlerini orijinal veya türetilmiş biçimde yayımlama ve ekonomik olarak değerlendirme hakkına sahiptir. Bu haklar, çoğaltma, dağıtım, kamuya açık gösterim ve diğer kullanım biçimlerini kapsamaktadır. İlk yayımlama, bu hakların ilk kez kullanılmasını ifade etmektedir. Eserin çoğaltılması, herhangi bir teknikle doğrudan veya dolaylı, geçici veya kalıcı kopyaların üretilmesini kapsamaktadır. Transkripsiyon, sözlü bir eserin yazılı veya kayıtlı bir forma dönüştürülmesi anlamına gelmektedir. Kamuya açık icra/gösterim, aile çevresi veya kar amacı gütmeyen özel kültürel alanlar dışındaki ortamlarda gerçekleşen temsil veya okuma faaliyetleridir. Yardım kuruluşları veya gönüllü dernekler gibi bazı durumlarda, ücretlerde indirim öngörülebilir. Kamuya sunma hakkı, eserlerin radyo, televizyon veya internet gibi teknolojik araçlarla dağıtılmasını kapsamakta ve ilk gösterimle sona ermemektedir. Yurtdışı bağlamlarda yaratıcının haklarını korumak için uydu yoluyla yeniden dağıtım ve yayın özel olarak düzenlenmiştir. Diğer münhasır haklar arasında, eserlerin ticari olarak piyasaya sunulmasını ifade eden dağıtım hakkı ve eserlerin diğer dil veya lehçelere çevrilmesi anlamına gelen çeviri hakkı yer almaktadır. Eserlerin kiralanması ve ödünç verilmesi hakları da düzenlenmiş olup, yaratıcının adil bir ücret almasını güvence altına almaktadır. Son olarak, sinyallerin iletilmesi ve telif haklarının kolektif yönetimiyle ilgili teknik ve hukuki düzenlemeler, modern dağıtım/yayın teknolojileri bağlamında eser sahiplerinin haklarını tutarlı bir şekilde korunmasını sağlamak amacıyla ele alınmıştır.

Yasa, yaratıcıların eserleri üzerindeki manevi ve ekonomik haklarını düzenleyerek, sanatsal ve entelektüel yaratımların sahiplik ve bütünlüğünü koruma konusunda temel ilkeleri belirlemektedir. Yaratıcı, ekonomik haklarını devretmiş olsa bile, eserin kendisine ait olduğunu iddia etme ve eserin onuruna veya itibarına zarar verebilecek değişikliklere karşı çıkma hakkını muhafaza etmektedir ancak mimari eserlerde, tamamlanmış bir eserin gerçekleştirilmesi veya uyarlanması için gerekli değişiklikler, eserin özel bir sanatsal değere sahip olması durumları dışında engellenemez. Bu durumlarda, yaratıcı değişiklik sürecine katılma hakkına sahiptir. Anonim veya takma adla yayınlanan eserlerde yaratıcı, kimliğini açıklama hakkına sahiptir ve sonraki kullanıcılar bu beyana saygı göstermelidir. Bu manevi haklar devredilemez ve yazarın ölümünden sonra doğrudan mirasçılar veya yazar tarafından atanmış diğer kişiler tarafından kullanılabilir.

Kamu yararı için gerekli görüldüğünde, Kültür Bakanı bu hakların korunması için müdahale edebilir. Yayımlanmamış eserlerin yayımlanma hakları, yaratıcının aksini belirten açık bir talimatı olmadığı sürece varislere aittir. Varisler arasında anlaşmazlık olması durumunda, yargıç ölen yazarın isteklerini göz önünde bulundurarak kararı verir. Eserlerin ekonomik kullanım haklarının süresi, yazarın yaşamı boyunca, ölümünden sonra ise yetmiş yıldır. Ortak eserlerde bu süre, son ölen ortak yazarın ölümünden sonra yetmiş yıldır. Kamu kurumları veya kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından yayımlanan eserler için ekonomik

hakların süresi değişebilir (örneğin, akademik bildiriler için iki yıl veya yirmi yıl). Ölümünden sonra yayımlanan eserler için haklar, yaratıcının ölümünden itibaren yetmiş yıl sürer. Sinema eserlerinde haklar, başlıca sanatsal katkıda bulunanlardan (örneğin, yönetmen veya özgün müzik bestecisi) son ölenin ölümünden sonra yetmiş yıl sürer. Hakların süresinin hesaplanması her zaman yaratıcının ölümünden veya korumanın başlangıcına neden olan olaydan sonraki yılın 1 Ocak tarihinden itibaren başlar.

Yasa, yaratıcının eserlerinin kaydı, çoğaltılması ve dağıtımıyla ilgili münhasır haklarını düzenler. Yaratıcı, eserlerin ses, konuşma veya görüntülerin çoğaltılmasına yönelik herhangi bir teknolojik ortamda uyarlanması ve kaydedilmesi üzerinde münhasır kontrol hakkına sahiptir. Ayrıca, kaydedilen kopyaların çoğaltılması, dağıtımı, kiralanması ve ödünç verilmesi, eserlerin halka açık olarak icrası ve herhangi bir araçla kamuya sunulması konusunda yetki verebilir. Çoğaltma veya dağıtım haklarının devri, taraflar arasında aksi bir anlaşma olmadıkça, halka açık icra/gösterim veya dağıtım haklarının devrini otomatik olarak kapsamaz. Bu durum, yaratıcının eserinin kullanımı üzerinde daha geniş bir kontrol sağlamasını güvence altına alır. Eserlerin kaydedildiği taşıyıcılar, yaratıcının manevi hakkına saygı göstermelidir; bu, eserin sahipliğinin tanınmasını ve bütünlüğünün korunmasını içerir. Eser üzerinde yapılacak değişiklikler, yalnızca kayda ilişkin teknik nedenlerle gerekli olduğunda izin verilir.

Yasa, korunan eserlerin veya materyallerin belirli koşul ve sınırlamalar dâhilinde kullanımına izin verilen durumları düzenlemektedir. Güncel olayların haberleştirilmesi amacıyla, bilgi verme amacı taşıyan ve kaynak ile mümkünse yaratıcının adının belirtilmesi koşuluyla, korunan eserlerin çoğaltılması veya kamuya sunması mümkündür. Ayrıca, kamu güvenliği nedeniyle veya parlamento, yargı ya da idari işlemler çerçevesinde eserlerin veya bölümlerinin çoğaltılmasına da izin verilir; bu durumda da kaynak ve yazar (eğer tanımlanabiliyorsa) belirtilmelidir. Devlet veya kamuya kütüphaneleri, diskotek ve sinematekler, kültürel tanıtım ve kişisel çalışma amacıyla eserlerin ödünç verilmesi için hak sahibinin iznine ihtiyaç duymaz. Ancak, belirli süre ve materyal türü sınırlamalarına uyulması gerekir. Bu kurumlar, ekonomik veya ticari amaç gütmeyen, ses veya video kayıtlarının korunması, dijitalleştirilmesi ve restorasyonu amacıyla bir adet kopya oluşturabilirler.

Kütüphaneler, müzeler, eğitim kurumları ve diğer kamu kuruluşları, hak sahibi belirlenemeyen veya kapsamlı araştırmaya rağmen ulaşılamayan “yetim eser”leri kullanabilir. Bu eserler dijitalleştirilebilir, kataloglanabilir, restore edilebilir ve kültürel veya eğitim amaçlı olarak halka erişilebilir hale getirilebilir. Bu kullanım kâr amacı gütmemelidir ve bilinen yazarların belirtilmesi zorunludur. Elde edilen gelirler, yalnızca dijitalleştirme ve erişim maliyetlerini karşılamak için kullanılabilir. Yetim eserlerin değerlendirilmesi için yapılan anlaşmalar, münhasır haklar tanımadan ve eserlerin kullanımını engellemeden yapılabilir. Kullanılabilecek eserler arasında belirli tarihlerde yayınlanmış kitaplar, dergiler, gazeteler, görsel-işitsel eserler ve ses kayıtları yer alabilir. Bu tür kullanımlarda, hak sahiplerinin belgelenmiş kanıtlarla itiraz etmemesi gerekir. Hak sahiplerini belirlemek için yapılan titiz araştırma, dürüstlük standartlarına uygun olmalı ve gerektiğinde uluslararası kaynaklara başvurulmalıdır. Kültür Bakanlığı, yapılan araştırmaları ve yetim eser durumlarına ilişkin sonuçları kaydederek kamuya açık bir veri tabanı oluşturur.

Daha sonra bir hak sahibi ortaya çıkarsa, eserin yetim eser statüsü derhal sona erer ve sonraki kullanımlar için izni gerekir. Hak sahibi, bu süre zarfındaki kullanım için makul bir

tazminat talep etme hakkına sahiptir. Tazminat miktarı, meslek örgütleri arasındaki anlaşmalarla veya anlaşmazlık durumunda yargı yoluyla belirlenir. Yasa, yapılan tiziz araştırmaların belgelenmesini zorunlu kılarak şeffaflık ve Avrupa standartlarına uygunluğu sağlar. Kültür Bakanlığı, araştırmaların sonuçlarını, eserlerin kullanımını ve statü değişikliklerini İç Pazar Uyum Ofisi'ne iletir. Hak sahipleri her zaman eserlerini talep etme hakkına sahiptir, böylece yetim eser statüsü sona erer ve yapılan kullanımlar için makul bir tazminat alma hakları korunur. Eleştiri, tartışma veya öğretim amaçlarıyla eserlerden özet alıntı yapılmasına veya bölümlerinin çoğaltılmasına, ticari olmayan amaçlarla gerekçelendirildiği sürece izin verilir. Kullanılan eserlerde başlık, yazarın adı, yayınevi ve çevirmenin adı belirtilmelidir. Eğitim kurumları, yalnızca öğrenci ve öğretim personelinin erişebileceği güvenli ortamlarda, dijital formatta eserlerin eğitim ve öğretim amaçlı kullanımına izin verebilir. Ancak, eğitim pazarına yönelik materyaller veya müzik notalarının uygun ve erişilebilir lisanslarının mevcut olduğu durumlarda, serbest kullanım izni verilmez. Araştırma kurumları ve kültürel miras koruma kuruluşları, metinlerin, görüntülerin veya verilerin otomatik analizi (text and data mining) için eserleri çoğaltabilir.

Bu kullanım, güvenlik standartlarına uygun olmalı ve telif haklarını ihlal etmemelidir. Kütüphaneler, müzeler, arşivler ve üniversiteler gibi kar amacı gütmeyen kuruluşlar, kamu yararına çalıştıkları sürece bu haklardan yararlanabilirler. Engelliler, ihtiyaçlarına uygun erişilebilir formatlarda eserleri çoğaltabilir ve kullanabilir. Bu tür kullanımlar ticari amaç taşımamalı ve yalnızca engeli aşmak için gerekli olanlarla sınırlı olmalıdır. Yetkili kuruluşlar, kâr amacı gütmeyen, erişilebilir formatlarda kopyalar üretebilir ve dağıtabilirler. Son olarak, kütüphanelerde, müzelerde ve kamu arşivlerinde eserlerin, koleksiyonlarıyla sınırlı kalmak kaydıyla çalışma ve özel araştırma amaçlı olarak kullanılmasına olanak tanınmıştır. Son olarak, kütüphaneler, müzeler ve kamu arşivlerindeki eserler, koleksiyonlarıyla sınırlı kalmak şartıyla araştırma ve özel çalışma amaçlı olarak kullanılabilir. Hak sahipleri, eserlerini korumak için kullanılan teknolojik önlemleri kamu güvenliği veya yasal istisnalar için kaldırmakla yükümlüdür. Tüm durumlarda, telif hakkı istisnalarının, eserlerin ekonomik olarak normal şekilde kullanılmasını engellemeden ve hak sahiplerine haksız zarar vermeden dengeli bir kullanım sağlaması gerekir.

Yasa, fonogram ve videogramların kişisel kullanım amacıyla özel kopyalanması hakkını ve bu durum için tazminat sistemini düzenlemektedir. Özel kopyalama hakkı, yalnızca kişisel kullanım amacıyla, kar amacı gütmeyen ve ticari amaç taşımadan, gerçek kişiler tarafından kullanılabilen ve teknolojik koruma önlemlerine uyulmasını gerektirmektedir. Bu hak üçüncü şahıslara devredilemez ve çevrimiçi platformlar üzerinden erişilen, koruma altında veya sözleşmeli düzenlemelere tabi içeriklere uygulanamaz ancak, eserlerin yasal sahipleri, hak sahiplerine zarar vermemek koşuluyla kişisel kullanım amacıyla bir kopya oluşturma hakkına sahiptir. Bununla birlikte, fonogramların ve görsel-işitsel eserlerin yazarları, yapımcıları ve yorumcuları, özel kopyalamadan doğan tazminat hakkına sahiptir. Bu tazminat, kayıt cihazları ve ortamlarının fiyatı veya kayıt kapasitelerine göre hesaplanmaktadır. Uzaktan kayıt sistemleri için tazminat, sağlanan hizmetle orantılıdır. Tazminatın belirlenmesi ve güncellenmesi, teknolojik koruma önlemleri ve analog ile dijital kopyalar arasındaki farklar gibi faktörleri dikkate alan bir bakanlık kararıyla yapılmaktadır. Tazminat ödeme yükümlülüğü, cihaz ve ortam üreticileri ile ithalatçılarına aittir ve yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda cezai yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tazminatların yönetimi SIAE'ye (İtalyan Yazarlar ve Yayıncılar Derneği) emanet edilmiştir. SIAE, toplanan tazminatları yazarlar, yapımcılar ve sanatçılar arasında belirli kriterlere göre paylaştırmaktadır. Tazminatların bir kısmı, genç yazarların yaratıcılıklarını teşvik etmek ve ulusal ve uluslararası kültürel faaliyetleri desteklemek için ayrılmaktadır. SIAE, her yıl toplanan ve dağıtılan tutarların yanı sıra yapılan harcamaları da içeren ayrıntılı bir rapor sunmakla yükümlüdür. Şeffaflık ve verimliliği sağlamak için raporlama modelleri ve mali denetimler öngörülmüştür. Raporlama yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi durumunda, yaptırımlar uygulanır ve sonraki tazminat dağıtımlarından dışlanma söz konusu olmaktadır.

Yasal düzenleme, telif hakkı ve bağlantı haklara ilişkin istisnaların ve sınırlamaların uygulanmasını düzenler ve bu uygulamaların hak sahiplerinin hakları ile eserlerin kamusal kullanımının dengeli bir şekilde gözetilmesini şart koşmaktadır. İstisnalar, kamuya bireysel erişim sağlayacak şekilde her yerde ve her an erişime açık hale getirilen eserler ve materyaller için de geçerlidir. Ancak, bu istisnalar, eserlerin normal ekonomik değerlendirilmesini engellememeli ve hak sahiplerinin menfaatlerine haksız zarar vermemelidir. Bu hükümler, hem telif hakkı hem de bağlantı hakları için geçerli olup, yasanın benzer konuları düzenleyen diğer bölümlerinde belirtilen hükümlere de uygulanmaktadır.

4.3.3. İtalya Telif Hakları Yasasına Göre Genel Hükümler

Kanun, ifade biçiminden bağımsız olarak edebiyat, müzik, görsel sanatlar, mimari, tiyatro ve sinema gibi alanlardaki yaratıcı eserleri korumaktadır. Korunan eserler arasında yazılı ve sözlü edebi, bilimsel, öğretici ve dini metinler; sözlü veya sözsüz özgün müzik eserleri; koreografik ve pantomim eserleri; heykeller, tablolar, gravürler ve diğer görsel sanat eserleri; mimari projeler ve yapılar; sessiz ve sesli filmler; fotoğraflar ve benzeri çalışmalar bulunmaktadır. Korunan eserler arasında, Bern Sözleşmesi uyarınca edebi eser kabul edilen bilgisayar programları ve yapısı yazarın entelektüel yaratıcılığını yansıtan veri tabanları da yer almaktadır. Var olan eserlerin yaratıcı düzenlemeleri (çeviriler, uyarlamalar, farklı sanat formlarına dönüştürmeler, değişiklikler, özetler ve eserin özgün bir yeniden yorumunu oluşturan diğer değişiklikler) de korunur, ancak bu düzenlemeler orijinal eserin yaratıcısının haklarına zarar vermemelidir.

4.3.4. İtalya'da Telif Hakkının Kullanımına Bağlı Olarak Doğan Haklar

Yasa, fonogramların ve sinematografik veya görsel-işitsel eserlerin kullanımına ilişkin hakları ve kuralları belirler. Fonogramların radyo ve televizyon yayıncıları tarafından kullanımı, ilgili bölümdeki özel hükümlerle düzenlenmiştir. Sinematografik eserler, görsel-işitsel eserler ve hareketli görüntü dizileri açısından, yapımcı şu kullanım biçimlerini yetkilendirme konusunda münhasır hakka sahiptir: geçici veya kalıcı çoğaltma, satış veya diğer yollarla dağıtım, kiralama ve ödünç verme; herkesin bireysel olarak belirlediği yerden ve zamanda erişebilmesini sağlamak üzere kamuya sunma. Dağıtım hakkı, ilk satış Avrupa Birliği içinde gerçekleşmedikçe veya yetkilendirilmedikçe tükenmez ve satış ya da dağıtım, kiralama ve ödünç verme haklarını etkilemez. Benzer şekilde, bir eseri kamuya sunma hakkı, tek bir kamuya sunma eylemiyle sona ermez. Bu hakların süresi, eserin sabitlenme tarihinden itibaren elli yıl olarak belirlenmiştir. Eser, bu süre içinde yayımlanır veya kamuya iletilirse, haklar ilk yayımlama tarihinden ya da daha önce gerçekleşmişse ilk kamuya iletim tarihinden itibaren elli yıl sürer.

Yasa, radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının kendi radyo ve televizyon yayınlarına ilişkin münhasır haklarını düzenler. Bu haklar, hem kablo hem de uydu dâhil olmak üzere tel üzerinden veya telsiz yoluyla yapılan yayınları kapsar. Bu haklar kapsamında yayın kuruluşları, yayınlarıyla ilgili çeşitli faaliyetleri yetkilendirebilir: sabitleme, çoğaltma, yeniden yayınlama ve biletle erişim sağlanan yerler de dâhil olmak üzere kamuya iletim. Yayıncılar ayrıca, yayınlarının bireylerin istediği zaman ve yerde erişilebilir olmasını sağlayacak şekilde kamuya sunulmasını yetkilendirebilirler. Bu sabitlemelerin dağıtım hakkı, ilk satış bir AB üyesi ülkede gerçekleşmedikçe tükenmez ve iletim ve kamuya sunma hakları, tek bir kamuya sunum eylemiyle sona ermez. Yayıncılar, sabitlemelerini yeni yayınlar, yeniden yayınlar veya kayıtlar için kullanma konusunda da münhasır haklara sahiptir. Bu hakların süresi, yayının ilk kez yayımlandığı tarihten itibaren elli yıldır. Ayrıca, programların yeniden yayınlanması için yetkilendirme müzakerelerinde, radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının ve operatörlerin medeni kanun ilkelerine göre iyi niyetle hareket etmeleri gerekmektedir. Maddeler, yeniden yayın haklarıyla ilgili öngörülen bazı sınırlamaların, yayın kuruluşlarının kendi yayınlarına uygulanmadığını ve bu hakların başka hak sahiplerinden devralınmış olsa bile geçerli olduğunu belirtir.

Yasa, eserlerin ve yayınların başlıklarının, bilgilerin ve özgün niteliklerinin kullanılmasını düzenler; karışıklığı önlemek ve izinsiz kullanımları engellemek amacıyla kurallar belirler. Bir eserin içeriğini benzersiz bir şekilde tanımlayan başlıklar, yazarın izni olmadan başka eserlerde kullanılamaz; ancak, eserlerin doğası itibarıyla karışıklık riski doğurmayacak kadar farklı olması durumunda bu hüküm geçerli değildir. Aynı ilke, süreli yayınlarda düzenli olarak kullanılan bölümlerin başlıkları ile gazeteler ve dergilerin başlıkları için de geçerlidir. Bu başlıklar, yayının sona ermesinden itibaren en az iki yıl boyunca benzer yayınlarda yeniden kullanılamaz. Aynı kategorideki eserlerin, başlıklar, amblemler, süslemeler veya grafik unsurlar gibi ayırt edici özelliklerinin taklit edilmesi ya da kopyalanması ve bunun eser ya da yazar konusunda karışıklık yaratması, haksız rekabet eylemi olarak kabul edilir.

Yasa, çevrimiçi içerik paylaşım hizmetlerini ve bunların telif haklarıyla ilişkisini düzenler. “Çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcısı” terimi, kullanıcılar tarafından yüklenen büyük miktarda korunan eser veya materyale kamuya erişim sağlayan, bunları organize eden ve kâr amacıyla tanıtan kişileri ifade eder. Kar amacı gütmeyen ansiklopediler veya eğitim repertuarları, açık kaynak yazılımlar ve kişisel kullanım için sınırlı bulut hizmetleri bu tanımın dışındadır. Bu tür hizmetleri sunanlar, korunan eserleri erişilebilir hale getirirken, telif hakkı sahiplerinden izin almak zorundadır; bu, lisanslar veya anlaşmalar yoluyla sağlanabilir. Bu izin, kullanıcıların ticari olmayan kullanımlarını da kapsar. İzin olmaması durumunda, sağlayıcılar, izin almak için her türlü çabayı gösterdiklerini, korunan içeriklerin yayılmasını önlemek için gerekli önlemleri aldıklarını ve ihbar üzerine içerikleri zamanında kaldırdıklarını kanıtlamadıkları sürece, yetkisiz kullanımlardan sorumlu tutulur. Sorumluluk, hizmetin niteliği ve boyutu, hedef kitlesi ve içerik türü dikkate alınarak her durum için ayrı değerlendirilir.

Ancak, bu yükümlülükleri yerine getiren ve korsanlığı teşvik etmeyen platformlar sorumluluktan muaf tutulur. Faaliyette üç yıldan az süredir bulunan ve cirosu 10 milyon avronun altında olan küçük ölçekli yeni işletmeler, korunan eserlerin yüklenmesini engellemek veya kaldırmak için uygun önlemler aldıkları sürece, daha esnek sorumluluk

kriterlerine tabi tutulur. Ayrıca, sağlayıcılar ile hak sahipleri arasındaki iş birliği, kullanıcılar tarafından yasal olarak yüklenen ve alıntı, eleştiri, karikatür veya parodi gibi telif hakkı istisnalarına uygun içeriklerin erişilebilirliğini etkilememelidir. Sağlayıcılar, kullanıcıları bu istisnalardan yararlanma hakları konusunda bilgilendirmeli ve içeriklerin kaldırılması taleplerinin gerekçeli olduğundan ve insan tarafından doğrulandığından emin olmalıdır. Haksız kaldırma işlemlerine karşı itiraz mekanizmaları sağlanmalı ve kullanıcılar gerekirse yetkili bir otoriteye veya mahkemeye başvurabilmelidir. Bu hükümler, kullanıcıların genel gözetimini veya kişisel verilerinin işlenmesini içermez ve Avrupa gizlilik mevzuatına uygun şekilde uygulanır.

4.3.5. İtalya’da Telif Hakları Yasasının Ortak Hükümleri

Yasa, Avrupa Birliği’nde ticari kanallar aracılığıyla halka sunulamayan, yani ticari dolaşım dışında kalan, telif hakkı koruması altındaki eserlerin ve materyallerin kullanımını düzenler. Bir eserin ticari kanallarda en az on yıldır bulunamaması durumunda, ticari dolaşım dışında olduğu varsayılır; ancak, Kültür Bakanlığı ek kriterler belirleyebilir. Bir eserin ticari dolaşım dışında olduğu belirlendikten sonra, ilgili kurumlar, kolektif yönetim kuruluşlarından, eserin ticari olmayan amaçlarla kullanımı için münhasır olmayan lisanslar talep edebilir. Bu lisanslar, çoğaltma, dağıtım ve kamuya iletim gibi kullanımları kapsar. Lisanslar, eserin ticari bulunabilirliğinin kontrol edilmesinden ve Kültür Bakanlığı’na yapılan resmi bildirimden sonra geçerli olur. Bakanlık, bu durumu kamuoyuna açıklar ve lisansların duyurulmasından itibaren altı ay sonra kullanımlar gerçekleştirilebilir. Hak sahipleri, lisans verilmeden önce veya verildikten sonra, herhangi bir zamanda eserlerini bu lisansların uygulanmasından hariç tutma hakkına sahiptir. Kullanımdan sonra, lisanslardan hariç tutma durumunda, oluşabilecek ekonomik zararlar tazmin edilebilir.

Verilen lisanslar, aksi belirtilmedikçe, Avrupa Birliği genelinde geçerlidir. Bir eser hem ticari dolaşım dışında hem de yetim esre olarak ilan edilirse, ticari dolaşım dışındaki eserlerle ilgili hükümler uygulanır. Ancak, hak sahipleri, eserin yetim kabul edildiği dönemde gerçekleşen kullanımlar için tazminat talep edebilir. Bu hükümlerin etkinliğini sağlamak amacıyla Kültür Bakanlığı, kolektif yönetim kuruluşları, kullanıcılar ve hak sahipleri arasında sürekli bir diyalogu teşvik eder. Bu, lisans verme prosedürlerini kolaylaştırmak ve yazarların ve diğer hak sahiplerinin haklarını uygun şekilde korumak için yapılır.

Bu yasa metni, telif hakkıyla korunan eserlerin kamuya açık kayıtlarının oluşturulması ve yönetilmesini düzenleyerek bu eserlerin korunmasını ve izlenebilirliğini sağlar. Bakanlar Kurulu Başkanlığı bünyesinde, depolama yükümlülüğüne tabi olan eserlerin kaydedildiği genel bir kamu sicili oluşturulmuştur. Bu sicilde, yazarın adı, yapımcı, yayın tarihi ve yönetmelikte belirtilen diğer bilgiler yer alır. Ayrıca, İtalyan Yazarlar ve Yayıncılar Derneği’ne (SIAE), bilgisayar programlarına özel bir kayıt defterinin yönetimi devredilmiştir. Bu defterde, münhasır hakların sahibi ve ilk yayın tarihi belirtilir. Kayıtlar, aksi kanıtlanmadıkça, eserin varlığı, yayımlanması ve hak sahipliği hakkında kanıt teşkil eder. Bu kayıtlar, bilişim araçları kullanılarak yönetilebilir ve belirli düzenlemelerle denetlenir. Eserlere ek olarak, telif haklarının devrii, teminat altına alınmasını veya paylaşımını düzenleyen işlemler de kaydedilebilir ve bu işlemler yasal ve idari sonuçlar doğurur. Yaratıcılar ve yapımcılar, bir kopyayı veya eserin bir örneğini, yönetmelikle belirlenen usullere uygun olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı’na teslim etmekle yükümlüdür. Ancak,

bilgisayar programları için kayıt isteğe bağlıdır ve ücretlidir. Teslim yükümlülüğünün yerine getirilmemesi, telif hakkının edinilmesini veya kullanılmasını engellemez, ancak, Kültür ve Turizm Bakanı, yönetmelikte belirtilen yöntemlere uygun olarak teslim edilmeyen bir eserin kopyasına el koyulmasını emredebilir. Bu hükümler, uluslararası anlaşmalar ve telif hakkına ilişkin özel yasalarla uyum içinde uygulanır.

Yasa, fikir ve sanat eserlerinin kullanım haklarını ve bu hakların devri, yönetimi ve korunma yöntemlerini düzenler; buna mali nitelikteki bağlantılı haklar da dâhildir. Yaratıcılar, uyarlayıcılar, dublaj yönetmenleri, yorumcular ve icracılar, verilen veya devredilen hakların değerine ve bunların kullanımından elde edilen gelirlerle orantılı olarak uygun bir ücret alma hakkına sahiptir. İkincil katkılar için toplu ücretlendirme imkânı öngörülmüştür ve bu hükümlere aykırı anlaşmalar geçersiz sayılır. Hakların devri yazılı olarak yapılmalıdır ve devir, aksi belirtilmedikçe kullanım haklarının otomatik olarak aktarılmasını içermez. 16 yaşını doldurmuş yaratıcılar, eserleri üzerindeki haklarını bağımsız olarak kullanabilirler. Görsel-işitsel eserlerin yeniden iletimi için lisans verilmesi veya talep üzerine video hizmetleri haklarının yönetimi gibi konulara ilişkin özel düzenlemeler, anlaşmaların belirlenmesi için iletişim garantileri otoritesinin gözetiminde arabuluculuk mekanizmalarına başvurmayı öngörür. Hakları devralanlar veya alt lisans verenler, yaratıcılar ve sanatçılara, eserlerin kullanımı ve elde edilen gelirler hakkında şeffaf ve detaylı bilgi sunmakla yükümlüdür; bu bilgiler en az altı ayda bir sağlanmalıdır.

Bu yükümlülük, ticari bilgilerin gizliliğini koruma güvencesiyle yüksek düzeyde bir şeffaflık sağlamak için esastır. Uyulmaması durumunda, yetkili makamlar yaptırımlar uygulayabilir ve tazminatın yetersiz olduğuna dair yasal karine getirebilir. Bir eserden elde edilen gelir, üzerinde anlaşmaya varılan ücretle orantısız bir şekilde yüksekse, yaratıcılar ve sanatçılar ek ve adil bir tazminat talep edebilir. Ayrıca, eserlerin makul bir süre içinde kullanılmaması durumunda, sözleşmeleri feshetme veya lisansları geri çekme hakkına sahiptirler; ortak eserler için ek güvenceler sağlanmıştır. Yasa, yazarın yayınlama ve kişisel kullanım haklarının rehine veya haciz konusu yapılamayacağını, yalnızca eserden elde edilen gelirlerin bu kapsama girebileceğini belirtir. Telif haklarının kamu yararı nedeniyle kamulaştırılması, cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile mümkündür ve kamulaştırılan kişiye tazminat ödenir. Şeffaflık, uygun tazminat ve sözleşme fesih mekanizmalarına ilişkin hükümler, zorunlu uygulama kuralları olarak kabul edilir ve bu kurallar herhangi bir aksine anlaşmaya üstün gelir. Ancak bu hükümler, bilgisayar programları yazarları için geçerli değildir; bu durum için özel düzenlemeler uygulanır.

Yasa, bir eserin yaratıcısının ölümünden sonra, eğer yaratıcı aksi bir vasiyetname bırakmamışsa, eserin kullanım haklarının yönetim biçimini düzenler. Bu haklar, yaratıcının ölümünden itibaren üç yıl boyunca mirasçılar arasında bölünmemiş halde kalır, ancak ciddi nedenlerle yargı makamı tarafından onaylanan farklı kararlar alınabilir. Bu sürenin sonunda mirasçılar, Medeni Kanunu çerçevesinde belirlenen ek bir süre boyunca hakların ortak kullanımını devam ettirme kararı alabilirler. Ortaklığın yönetimi ve temsil yetkisi, mirasçılardan birine veya miras dışında bir kişiye verilir. Eğer mirasçılar, miras hakkının doğmasından itibaren bir yıl içinde bir yönetici atamaz ya da anlaşmaya varamazlarsa, yönetim mahkeme kararıyla SIAE'ye devredilir. Aynı prosedür, yeni bir yöneticinin atanması durumunda da uygulanır. Yönetici, eserin kullanım haklarını yönetmekle görevlidir. Ancak yeni baskılar, çeviriler, sinema veya radyo uyarlamaları ya da eserin başka türde işlenmesi

için mirasçıların pay değerine göre hesaplanan çoğunluğunun onayı gereklidir. Mirasçıların azınlığını korumak için Medeni Kanun'da ngrlen ortaklık hükümleri uyarınca yargı makamları tarafından özel önlemler alınabilir.

Yasa, yaratıcının ciddi manevi gerekçelerle eserini ticari dolaşımdan çekme hakkını düzenler. Bu hak tamamen kişiseldir ve devredilemez. Bu hakkı kullanabilmek için yazar, eser kullanım haklarına sahip kişilere ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'na niyetini bildirmek zorundadır. Bakanlık, bu bildirimi kamuoyuna duyurur. İlgili kişiler, bildirim ve ilan tarihinden itibaren bir yıl içinde girişime itiraz edebilir veya uğradıkları zararlar için tazminat talebiyle yargıya başvurabilirler. Eğer hakim, yaratıcı tarafından ileri sürülen ciddi manevi nedenlerin varlığını kabul ederse, eserin çoğaltılmasının, dağıtılmasının, icra edilmesinin, temsil edilmesinin veya ticaretinin yasaklanmasına karar verebilir ve bu kararı mağdur olan taraflara bir tazminat ödenmesi şartına bağlayabilir. Acil durumlarda hakim, bir yıllık itiraz süresini beklemeden ve teminat yatırılmasını şart koşarak geçici bir yasak kararı verebilir. Eğer yaratıcı, belirlenen tazminatı kararlaştırılan süre içinde ödemezse, eserin ticari dolaşımdan çekilmesine ilişkin karar otomatik olarak geçersiz hale gelir. Ayrıca, eserin ngrlen süre sonrasında veya yasak kararına rağmen dağıtımına veya ticaretine devam edilmesi, telif hakkı mevzuatında ngrlen hukuki ve cezai yaptırımlara tabidir.

Yasa, bir eserin ekonomik kullanım haklarının korunmasını düzenler ve ihlalleri önlemek, tespit etmek ve cezalandırmak için mekanizmalar sunar. Hak sahibi, hakkının ihlal edilmesinden endiše ediyorsa veya bir ihlalin devamını engellemek istiyorsa, ihlallerin durdurulmasını talep etmek için mahkemeye başvurabilir. Hakim, alınan tedbirlere uyulmaması veya gecikilmesi durumunda parasal yaptırımlar belirleyebilir. Koruma hakkı, ihlali gerçekleştirenlerin ve sahte ürün veya hizmetlerin dağıtım kanallarının belirlenmesine yardımcı olacak belge, bilgi veya diğer unsurların sunulmasını talep etme imkânını içerir. Ticari lekli ihlallerde, hakim, bilgilerin gizliliğin korunmasını da gözeterek, sorumluluğun boyutunu belirlemek için banka, finansal veya ticari belgelere erişim emri verebilir. Zarar gören taraf, yalnızca zararlarının tazminini değil, aynı zamanda ihlalde kullanılan örneklerin veya araçların kaldırılmasını ya da yok edilmesini talep etmek için dava açabilir. Eęer hukuka aykırı nesneler yasal bir şekilde kullanılmak üzere değiştirilebiliyorsa, hakim bu nesnelerin geçici olarak geri çekilmesine veya uygunsuz parçaların ayrılmasına karar verebilir.

Sanatsal veya bilimsel değeri olan örnekler, kamu müzelerinde muhafaza edilebilir. Ancak alınan önlemler, ihlalin ciddiyetine orantılı olmalı ve iyi niyetli üçüncü kişilerin çıkarlarını gözetmelidir. Kanun ayrıca, delillerin tehlikeye girmesi veya acil durumlar için önleyici tedbirler olarak el koyma veya ön inceleme taleplerini mümkün kılar. Hak sahibi, ihlal teşkil eden faaliyetlerin durdurulmasını, aracılardan söndüğü hizmetler söz konusu olsa bile, talep edebilir ve her yeni ihlal için ödenecek bir bedelin belirlenmesini isteyebilir. Son olarak, eser sahibi, ekonomik haklarını devretmiş olsa bile, manevi haklarını korumak için davalara müdahil olabilir. Mahkeme, mağlup tarafın masraflarını karşılamak üzere kararın gazetelerde yayımlanmasını emredebilir. Ekonomik haklar yalnızca hak sahibi tarafından değil, aynı zamanda meşru şekilde bu haklara sahip olan veya hak sahibi adına hareket eden kişiler tarafından da ileri sürülebilir.

Yasa, bir eserin yaratıcıya atfedilmesi (paternite hakkı) ve bütünlüğünün korunmasına ilişkin manevi hakların korunmasına odaklanır. Manevi haklara uygulanacak kurallar,

ekonomik kullanım haklarının korunmasına yönelik genel ilkeleri izler, ancak belirli durumlarda farklı hükümler uygulanır.

Eserin yaratıcıya atfedilme hakkı bağlamında, yasa, ihlal durumunda zararın, yaratıcıyla ilgili bilgilerin eklenmesi veya çıkarılması gibi düzeltmelerle ya da başka bir şekilde kamuoyuna duyurulması yoluyla giderilebildiği sürece, eserin kaldırılması veya yok edilmesini talep etme hakkı tanımaz. Benzer şekilde, eserin bütünlüğü hakkı, biçimsizleşmeye uğramış, tahrif edilmiş veya değiştirilmiş örneklerin yalnızca özgün şekline geri döndürülememesi durumunda kaldırılmasına veya yok edilmesine izin verir. Geri dönüştürme işlemleri, yok etme veya kaldırılma işleminden kaçınmak isteyen tarafın masraflarıyla gerçekleştirilmelidir. Bu tedbirler, manevi hakların korunmasını sağlarken eserin özgün yapısına ve şekline saygıyı garanti altına alır.

4.3.6. İtalya’da Telif Haklarının Korunması ve Kullanımına Yönelik İlişkin Hükümler

Yasa, telif hakkı ve bağlantı hakların ihlaliyle ilgili cezai ve idari yaptırımları düzenler ve fikir eserlerinin korunmasını sağlar. Yasa, suçun ciddiyetine ve özel koşullara bağlı olarak para cezalarından hapis cezalarına kadar uzanan yaptırımlar öngörür. Genel olarak, çoğaltma, yayma, satış veya kamuya açık icra/gösteri gibi çeşitli biçimlerde, hatta dijital ağlar aracılığıyla telif hakkıyla korunan eserleri izinsiz kullananlar cezalandırılır. Eğer suç, eserin itibarını veya bütünlüğünü zedeleyen değişiklik veya tahrifat gibi eylemleri içeriyorsa, daha ağır bir ceza uygulanır. Daha hafif suçlar için, dava başlamadan önce bir miktar ödeme yapılarak ihlalin ortadan kaldırılması mümkündür. SIAE damgası bulunmayan veya sahte damgalı eserleri piyasaya süren veya ticari ya da girişimsel amaçlarla bulunduran kişiler benzer cezalara tabidir. Aynı şekilde, yetkisiz şifreli yayınların yayılması veya çözülmesi de aynı ciddiyetle cezalandırılır. Ek düzenlemeler, idari yaptırımları ve yasa dışı eylemlerde kullanılan eserlerin müsaderesini içerir; bu eserler, muhafazası zor olduğunda imha edilebilir. Bazı durumlarda, örneğin suçun resmen bildirilmesinden önce yapılan gönüllü ihbarlarda, cezalarda indirimler öngörülür. Son olarak, idari yaptırımlardan elde edilen gelirler, telif hakkı ihlalleriyle ilgili suçların önlenmesi ve tespitine yönelik faaliyetlerin finansmanında, ayrıca kamu bilincini artırıcı kampanyalarda kullanılır. Mevzuat, kararın yayımlanması, ticari faaliyetlerin askıya alınması ve yayım faaliyetleri için verilen izinlerin iptali gibi ek yaptırımlar da öngörür.

4.3.7. Kanunun Uygulanma Biçimi

Bu kanun, belirli istisnalar dışında, İtalyan yaratıcıların eserlerini, ilk kez nerede yayımlanmış olursa olsun, koruma altına alır. Aynı zamanda bu koruma, ilk kez İtalya topraklarında yayımlanmış olması koşuluyla, İtalya’da ikamet eden yabancı yaratıcıların eserlerine de uygulanır. Bunun dışında kalan yabancı yaratıcıların eserleri, kanunda belirtilen belirli şartların sağlanması durumunda bu korumadan yararlanabilir. Mevzuat, fikir eserlerinin korunmasına yönelik uluslararası sözleşmelerden etkilenir ve bu sözleşmeler, yabancı yaratıcıların eserlerine kanunun uygulanabilirliğini belirler. Karşılıklılık veya eşit muamele öngören uluslararası anlaşmalar, farklı hukuk sistemlerinin sunduğu korumalar arasında eşdeğerlik kriterlerine göre yorumlanır. Fonogramlarla ilgili olarak, yapımcının haklarını kullanabilmesi için gerekli formalite, (P) sembolünün yayın yılıyla birlikte tüm kopyalar üzerinde kalıcı olarak yer almasıyla sağlanmış kabul edilir. Uluslararası sözleşmelerin

bulunmaması durumunda, yabancı yaratıcıların eserleri, sadece eser sahibinin ülkesinin İtalyan eserlerine eşdeğer koruma sağlaması halinde bu kanun kapsamında korunur.

Yaratıcının vatansız veya vatandaşlığının belirsiz olması durumunda, eserin ilk yayımlandığı ülke esas alınır. Koruma eşdeğerliği, İtalyan kanununda öngörülen şartlar dikkate alınarak bir kraliyet kararnamesiyle tespit edilir. Bir yabancı eserin korunma süresi, menşe devletinde tanınan süreden daha uzun olamaz. Eğer o ülkede koruma, zorunlu lisans dönemlerini içeriyorsa, eser İtalya’da da benzer bir düzenlemeye tabi olacaktır. Ayrıca, menşe devletindeki koruma, bildirimler veya kopya teslimi gibi belirli formalitelere bağlıysa, İtalya’da da eşdeğer şekilde bu formaliteler talep edilir. Bu konuda, korumayı sağlamak amacıyla 1926 tarihli kararnameyle ek formaliteler veya özel şartlar getirilebilir. Son olarak, genel hükümler, sinema eserleri, fonograf diskleri, yorumcular veya oyuncuların hakları, fotoğraflar ve mühendislik eserleri gibi eserlere de uygulanır. Ancak, bu tür eserlerin İtalya’da üretilmiş olması veya mevcut mevzuata göre ulusal olarak kabul edilmiş olması gerekir. Bu şartların bulunmaması durumunda, bu eserlere yabancı eserler için öngörülen kurallar uygulanır.

4.3.8. Anlaşmazlıkların Çözümü İçin Daimi Danışma Kurulu

Yasa, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde telif hakkı konularını incelemek, Bakanlığın talebi üzerine görüş bildirmek ve uyuşmazlık durumlarında uzlaşma girişimlerini yönetmekle görevli daimi bir danışma kurulunun kurulmasını öngörmektedir. Kurul, Bakanlık tarafından atanan üyelerden oluşur. Üyeler arasında kurumsal temsilciler, telif hakkı konusunda uzman kişiler ve başlıca meslek birliklerinin temsilcileri yer alır. Üyeler dört yıl süreyle görev yapar ve bakanlık kararnamesiyle atanır. Kurul, düzenli olarak yılda bir kez ve Bakanın talebi üzerine olağanüstü durumlarda toplanır. Toplantılar genel kurul şeklinde, tüm üyelerin katılımıyla veya özel komisyonlar halinde gerçekleştirilebilir. Özel komisyonlar, uzlaşma girişimi gibi belirli konuları ele alır. Bu komisyonlar, uzmanlar ve bakanlık temsilcilerinden oluşur ve konuyla ilgili uzman dış katılımcıların katkılarından oy hakkı olmaksızın yararlanabilir. Kurulun sekreterliği, Bakanlar Kurulu Başkanlığı’na bağlı edebi, bilimsel ve sanatsal mülkiyet ofisi başkanı tarafından yürütülür.

Uzlaşma girişimleri, ilgili dernekler veya kuruluşlar tarafından talep edilebilir ve bu taleplerde gerekçeler ile iletişim adresi belirtilmelidir. Talebin alınmasından itibaren on gün içinde başkan, özel bir komisyon oluşturur. Karşı taraf, otuz gün içinde yazılı görüşlerini sunabilir. Uzlaşma sağlanırsa, hazırlanan tutanak icra yetkisine sahip bir belge niteliği taşır. Uzlaşma sağlanamazsa, komisyon uyuşmazlığın çözümüne yönelik bir öneri sunar; taraflar bu öneriyi reddedebilir. Her durumda, uzlaşma girişimi sırasında hazırlanan tutanaklar sonraki yargılama sürecinde dikkate alınır ve tarafların bu süreçteki davranışları, mahkeme masraflarıyla ilgili kararları etkileyebilir. Eğer uzlaşma girişimi yapılmamışsa veya 90 günlük süre dolmamışsa, hâkim davayı askıya alabilir ve uzlaşma sürecinin tamamlanması için kesin bir süre belirleyebilir. Bu sürenin sona ermesinden sonra dava, 180 gün içinde yeniden açılabilir, aksi halde dava düşer. Son olarak, kurul üyelerine, katıldıkları her toplantı günü için yürürlükteki mevzuata uygun olarak huzur hakkı ödenir.

4.3.9. Genel, Geçici ve Son Hükümler

Yasanın bu bölümü, bir eserin ilk yayımlandığı yerin, yasanın tanımladığı kullanım haklarının ilk kez uygulandığı yer anlamına geldiğini belirtir. Görsel sanatlar, sinema,

fonografî, fotoğrafçılık veya diğ er somut biçimdeki eserler için ilk yayımlanma yeri olarak üretim yeri kabul edilir. Ayrıca, eserlerin basımı, temsili ve icrasına ilişkin sözleşmeler, %0,50 oranında kayıt vergisine tabidir. Yasa hem y r rl ğ e girmeden önce hem de sonra yayınlanan eserleri kapsar; ancak y r rl ğ e girmeden önce yapılan işlemler ve sözleşmelerin yasal etkileri geçerliliğini korur. Bu ilke, yasanın y r rl ğ e girmesinden önce oluşturulmuş programları da kapsar; ancak daha önce edinilmiş haklar ve sonu landırılmı  işlemler korunur. Yasanın y r rl ğ e girmesinden önce yayınlanan veya üretilen ve ilk kez depolama yükümlülüklerine veya formalitelere tabi tutulan eserler için, bu yükümlülükler ilgili yönetmelik hükümlerine göre yerine getirilmelidir. Son olarak, fiyat düzenlemelerinde, yasanın y r rl ğ e girmesinden önceki satış değ erleri dikkate alınmaz.

Aşağıdaki tabloda İtalya telif hakları mevzuatındaki yapılan son değ i ikler yer almaktadır.

Tablo 1: İtalya Telif hakları mevzuatında yapılan son değ i iklikler

Yasa	Madde	Değ�i�iklik
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	13.Maddenin Değ�i�ikliğı:	Madde tamamen değ�i�tirilmi�tir. Yeni versiyon, çoğaltma hakkının, bir eserin doğrudan veya dolaylı, geçici veya kalıcı, tam veya kısmi kopyalarının çoğaltılmasının münhasır bir hak olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, fotoğrafçılık ve sinematografi gibi modern teknikler de dahil olmak üzere geniş bir çoğaltma yöntemleri yelpazesi açıkça ifade edilmektedir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	16.Maddenin Değ�i�ikliğı:	Yeni versiyon, kamuya iletim hakkını ayrıntılı bir şekilde tanımlamaktadır. Radyo, televizyon ve uydu gibi tüm uzaktan yayım biçimlerini kapsamaktadır ve bu hakkın tek bir iletim eylemiyle sona ermediğini vurgulamaktadır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	17.Maddenin Değ�i�ikliğı:	Madde, dağıtım hakkını yeniden tanımlayarak kamuya sunma yöntemlerini ayrıntılı bir şekilde belirtmekte ve Avrupa Birliğı içinde dağıtım hakkının tükenmesi kavramını tanıtmaktadır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	18.Maddesinin Eklenmesi:	Telif haklarına ilişkin prosedürlerin yönetimi, 60 gün içinde bir yönetmelik çıkaracak olan İletişim Garantileri Kurumu'nun yetkisine devredilmektedir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	32.Maddesinin Eklenmesi:	Telif hakkı süresi dolmuş görsel eserlerin �oğaltımları, özgün eser olmadıkça herhangi bir hakka tabi değildir. Kültür varlıklarına ilişkin düzenlemeler ise geçerliliğini korur.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	43.Maddesinin Eklenmesi:	Yayıncıların Münhasır Hakları: Gazetecilik yayınlarının yayıncıları, eserlerinin �evrimi�i kullanımı, çoğaltma ve iletim hakları da dahil olmak üzere münhasır haklara sahiptir. Gazetecilik yayınlarının tanımı: Bir yayıncının sorumluluğı altında yayımlanan edebi eserler, görseller veya videolardan oluşan koleksiyonlardır; bilimsel veya akademik yayınlar bu tanımın dışındadır. Çevrimiçi kullanım: Çevrimiçi platform operatörleri, yayıncıların eserlerini kullanmaları karşılığında adil bir bedel ödemelidir. İletişim Garantileri Kurumu, bu bedelin belirlenmesine yönelik kriterleri 60 gün içinde

		belirleyecektir. İstisnalar: Özel kullanımlar, hiperlinkler veya kısa alıntılar için münhasır haklar uygulanmaz. Tazminatın paylaşımı: Yayıncılar, adil bedelin %2 ila %5'ini makalelerin yazarlarına ayırmakla yükümlüdür. Hakların süresi: Haklar, yayından iki yıl sonra sona ermektedir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	44.Maddenin Değişikliği:	Çevirmenin rolü, sanat yönetmeninin rolüyle eşit olarak tanınır.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	46.Maddenin Değişikliği:	"Adil bedel" terimi, daha fazla şeffaflık sağlamak amacıyla "uygun ve orantılı bedel" olarak değiştirilmiştir. İletişim Garantileri Kurumu (AGCOM), bedellerin düzenlenmesine ilişkin prosedürleri belirleyecektir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	55.Maddenin Değişikliği:	Yeni yasa, radyo ve televizyon kuruluşlarının, ertelenmiş yayınlar için eserleri kaydetmelerine izin vermektedir, ancak bu kayıtların kullanım sonrası imha edilmesi şartıyla. Belgesel amaçlar için istisnalar hariç tutulmuştur.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	61.Maddenin Değişikliği:	Madde, eserlerin uyarlanması, kaydedilmesi, çoğaltılması, dağıtımı ve halka iletilmesiyle ilgili münhasır hakları yeniden tanımlamaktadır. Ayrıca, bazı hakların devredilmesinin, diğer hakların otomatik olarak devredilmesi anlamına gelmediği ilkesini getirmektedir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	62.Maddenin Değişikliği:	Fonografik taşıyıcılar üzerine, eserin adı, yazarın ve sanatçının adı gibi belirli bilgilerin eklenmesi zorunluluğu getirilmiştir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	63.Maddenin Değişikliği:	Madde, taşıyıcıların üretimine ilişkin teknik gereklilikleri düzenlemekte ve bunların yazarın manevi haklarına saygı göstermesi gerektiğini belirtmektedir. Teknik zorunluluklar dışında değişikliklere izin verilmemektedir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	I. Başlık, V. Bölüm'ün Değişikliği (Maddeler 65-71):	Birçok yeni madde (65-71 quinquies), telif hakkı istisnalarını düzenlemek üzere eklenmiştir. Madde 65, güncel olaylara ilişkin makalelerin bilgi amaçlı çoğaltılmasına izin verir. Madde 66, kamuya açık konuşmaların bilgi amaçlı çoğaltılmasını düzenler. Madde 67, kamu güvenliği veya yasal işlemler için gerekli çoğaltmalara izin verir. Madde 68, kişisel kullanım için çoğaltmayı, fotokopiler dahil, sınırlandırır. Madde 68-bis, ağ üzerinden iletim için gerekli geçici teknolojik çoğaltmalara izin verir. Madde 69, kamu kütüphanelerinde ödünç verme işlemlerini düzenler. Madde 70, eleştiri, öğretim ve araştırma amaçlı alıntılara izin verir. Madde 71, askeri bandolar tarafından ücretsiz kamu icralarını düzenler. Madde 71-bis, engelli bireyler için istisnalar getirir. Madde 71-ter, kamu kütüphaneleri veya enstitülerde özel terminaller aracılığıyla eserlere erişimi sağlar. Madde 71-quater, hastaneler ve cezaevlerinde radyo-televizyon yayınlarının çoğaltılmasına izin verir. Madde 71-quinquies, belirli kullanımlar için teknolojik koruma önlemlerinin kaldırılmasını düzenler. Madde 71-sexies, kâr amacı

		gütmeden, kişisel kullanım için eserlerin özel kopyalarına izin verir. Madde 71-septies, telif hakkı sahiplerine özel kopya için tazminat ödenmesini düzenler. Bu bölüm, eserlerin belirli bağlamlarda adil bir şekilde kullanımını sağlarken, yaratıcıların haklarını sosyal, kültürel ve teknolojik ihtiyaçlarla dengelemektedir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Kanun, kütüphaneler, müzeler ve diğer kamu kurumlarının sahipsiz eserleri nasıl kullanabileceğini tanımlamaktadır. Bu kuruluşlar, örneğin dijitalleştirme, koruma ve restorasyon amaçlarıyla bu eserleri çoğaltabilir ve dijital araçlar aracılığıyla kamuya erişilebilir hale getirebilir. Kullanımlar, kültürel mirasın korunması ve eğitim gibi kamu yararına yönelik amaçları gözetmelidir. Bu kullanımlardan elde edilen olası gelirler, dijitalleştirme ve kamu erişim maliyetlerini karşılamak için kullanılır. Eserlerin yaratıcıları tespit edilmesi durumunda, adları her zaman belirtilmelidir. Mevzuat, sahipsiz eserlerin değerini artırmaya yönelik anlaşmalara izin vermekle birlikte, özel haklar verilmesini veya yetkilendirilmiş kuruluşların kullanımını sınırlamayı yasaklamaktadır.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Sahipsiz olarak kabul edilebilecek eser kategorileri belirlenmiştir. Bu tanıma, kamu kurumlarında muhafaza edilen kitaplar, dergiler ve diğer yayınların yanı sıra, 31 Aralık 2002'den önce kamu hizmeti yayıncıları tarafından üretilen görsel-işitsel eserler ve fonogramlar dahildir. Hiç yayımlanmamış eserler de, hak sahiplerinin itiraz etmeyeceği varsayıldığı sürece kullanılabilir. Ayrıca, diğer eserlerin bir parçası olan materyallerin de kullanılması öngörülmüştür.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Bir eser veya fonogramın "sahipsiz" olarak ilan edilmesi için kriterler belirlenmiştir. Hak sahiplerini tespit etmek amacıyla uygun kaynaklar kullanılarak özenli bir araştırma yapılması gerekmektedir. Bu araştırma belgelenmeli ve sonuçlar, sahipsiz eserler için özel bir veri tabanını yöneten Kültür Bakanlığı'na bildirilmelidir. Bir eser, araştırma sonuçlarının yayımlanmasından itibaren 90 gün içinde hiç kimse hak iddia etmediği takdirde sahipsiz olarak ilan edilir.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Hak sahipleri, sahipsiz eser statüsünü istedikleri zaman sona erdirebilir. Mevzuat, eserin daha önceki kullanımları için hak sahiplerine adil bir tazminat ödenmesini öngörmektedir. Bu tazminatın belirlenmesine ilişkin kriterler, hak sahiplerinin dernekleri ile eseri kullanmış olan kuruluşlar arasında yapılan anlaşmalarla belirlenir.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Hak sahipleri, eserin sahipliğini eseri kullanan kamu kurumlarında talep edebilir. Anlaşmazlık durumunda, zorunlu bir uzlaşma prosedürü öngörülmektedir.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	69.Maddesinin Eklenmesi:	Mevzuat, hak sahiplerini tespit etmek için yapılacak özenli araştırmada danışılması gereken bilgi kaynaklarını listelemektedir. Bu kaynaklar, eserin türüne göre değişiklik göstermekte olup, örneğin, kitaplar için ISBN veri tabanları,

		sürelî yayınlar için ISSN veri tabanları ve yazar kayıtlarını içermektedir.
10 Kasım 2014 Tarihli, 163 Sayılı Kararname	70.Maddesinin Eklenmesi:	Eserlerin veya eserlerin bir bölümlerinin dijital araçlar kullanılarak eğitim amaçlı açıklayıcı şekilde kullanılması aşağıdaki şartlarla mümkündür: Kullanım, ticari olmayan bir amaçla gerekçelendirilmiş olmalıdır. Eserler, güvenli ortamlarda (okul tesislerinde veya yalnızca öğretmenler ve öğrenciler için ayrılmış elektronik ortamlar) kullanılmalıdır. Eserin başlığı, yazarı, yayınevi ve çevirmeni belirtilmelidir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	70.Maddesinin Eklenmesi	Bilimsel araştırma veya büyük miktarda verinin analizi amaçlı kullanımına izin verilmektedir. Bu kullanım, araştırma kuruluşları (üniversiteler, kâr amacı gütmeyen enstitüler) ve kültürel kurumlar için erişilebilir olmalıdır. Ağlar ve veri tabanları için uygun güvenlik düzeyleri sağlanmalıdır. Bu hakları sınırlandıran herhangi bir anlaşma geçersiz sayılmaktadır.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	70.Maddesinin Eklenmesi:	Yayıncılar için bir tazminat payı getirilmiştir: Bir yazar bir hakkı sözleşme yoluyla devrettiğinde, yayıncı, istisnalar veya sınırlamalar çerçevesinde yazara ödenecek tazminatın %50'sini aşmayan bir pay alma hakkına sahiptir. Bu pay, toplu sözleşmelerle düzenlenebilir, ancak belirtilen üst sınırına uyulmalıdır. Bu düzenleme, kamu ödünç verme hakkı (madde 69) ile uyumludur.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	70.Maddesinin Eklenmesi:	Teknolojik koruma önlemlerine ilişkin kuralların getirilmesi: Yetkili kişiler (örneğin, araştırma kurumları), eserin normal kullanımını engellemeyecek veya hak sahiplerine haksız zarar vermeyecek şekilde, belirli amaçlar için kopyalar çıkartabilir (madde 70-bis ve 70-ter).
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	72.Maddenin Değişikliği:	Madde, fonogram yapımcısının münhasır haklarını yeniden tanımlayarak şu hakları içerdiğini belirtmektedir: Herhangi bir biçimde çoğaltma (geçici veya kalıcı); İlk yetkilendirilmiş satışla tükenmeyen dağıtım hakkı (AB içinde); Satış veya dağıtım yoluyla tükenmeyen kiralama ve ödünç verme hakları; Hakkın tükenmediği şekilde kamuya sunma hakkı. Madde, yapımcının korunmasını genişleterek, hakların dijital ve akış hizmetleri gibi yeni dağıtım ve kullanım teknolojilerini de kapsadığını açıkça belirtmektedir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	73.Maddenin Değişikliği:	Fonogramların ticari amaçlarla kullanımı durumunda (örneğin sinema, radyo, televizyon, halka açık etkinlikler ve diğer kamuya açık kullanımlar), yapımcıya tazminat hakkı tanınmaktadır. Tazminatın usulleri özel bir yönetmelikle düzenlenirken, eğitim veya kurumsal iletişim amaçlı kullanımlar muaf tutulmaktadır.

09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	74. Maddenin Değişikliği:	Yapımcıya, endüstriyel çıkarlarına ciddi zarar verebilecek kullanımlara itiraz etme hakkı tanınmaktadır. Bakanlık, zararların önlenmesini sağlamak amacıyla teknik incelemeler yaparak geçici kullanıma izin verebilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	75.Maddenin Değişikliği:	Fonogramlar üzerindeki hakların süresi, sabitleme tarihinden itibaren 50 yıl olarak belirlenmiştir. Eğer fonogram bu süre içinde yayımlanır, hakların süresi ilk yayımlama tarihinden itibaren 50 yıl olarak hesaplanır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	76.Maddenin Değişikliği:	Fonogram içeren taşıyıcıların, madde 62'de öngörülen zorunlu bilgileri kalıcı olarak içermesini şart koşar. Dağıtılan fonogramların kökeni ve ilişkili haklar konusunda doğru atıf ve şeffaflık sağlanmasını garanti eder.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	78.Maddenin Değişikliği:	Fonogram üreticisinin kim olduğunu tanımlar ve yapım yerinin orijinal kaydın yapıldığı yer olduğunu belirtir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	78.Maddenin Değişikliği:	Fonogramların radyo ve televizyon yayıncıları tarafından kullanımı, Birinci Bölüm hükümlerine tabi olarak düzenlenmiştir. Fonogramların radyo-televizyon bağlamlarında kullanımına ilişkin haklar özel olarak düzenlenir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	78.Maddesinin Eklenmesi:	Sinema veya görsel-işitsel eser yapımcıları için şu münhasır hakları tanıır: Doğrudan veya dolaylı çoğaltma; Dağıtım, kiralama ve ödünç verme; Kamuya sunma hakkı. Hakların süresi, sabitleme tarihinden veya ilk yayımlama/kamuya iletişim tarihinden itibaren 50 yıl olarak belirlenmiştir. Bu düzenleme, görsel-işitsel yapımcılara, eserlerinin kullanımı ve dağıtımı konusunda fonogram yapımcılarına benzer bir koruma sağlamaktadır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	79.Maddenin Değişikliği:	Radyo-televizyon yayıncılığı faaliyeti yürütenler için şu münhasır hakları tanıır: Yayınlarının sabitlenmesi; Çoğaltılması; Yeniden iletilmesi; Kamuya sunulması. Hakların süresi, ilk yayından itibaren 50 yıl olarak belirlenmiştir. Düzenleme, yayıncıların kendi yayınları üzerindeki kontrolünü garanti altına alarak dijital ve akış (streaming) gibi yeni yöntemleri de kapsamına alır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	80.Maddenin Değişikliği:	Yorumcular ve icracı sanatçıları tanımlayarak şu münhasır haklarını belirler: Performanslarının sabitlenmesi ve çoğaltılmasını yetkilendirme; Kamuya iletim ve dağıtım; kiralama ve ödünç verme hakkı ile adil bir ücret talep etme hakkı. Düzenleme, sanatçıların korunmasını güçlendirerek, performanslarının kullanımı için münhasır haklar ve adil tazminatlar sağlanmasını güvence altına alır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	80.Maddenin Değişikliği	Dublaj sanatçıları, bağlantı haklar kapsamındaki koruma alanlarından yararlanan kişiler arasında tanınmıştır. Yeni bir madde eklenmiştir: Bir fonogram yapımcısına hak devri durumunda, sanatçılar kolektif yönetim kuruluşları aracılığıyla

		uygun ve orantılı bir ücret alabilirler. Eski usuller değiştirilmiştir: Düzenleme, yürürlüğe girmesinden itibaren 60 gün içinde prosedürleri belirleyecek olan AGCOM'a bırakılmıştır.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	81.Maddenin Değişikliği:	Sanatçılar, eserlerinin iletiminde veya çoğaltılmasına, onurlarına veya itibarlarına zarar verebilecek durumlarda itiraz edebilirler. Bu düzenleme, sanatçıların manevi haklarını koruyarak profesyonel imajlarına saygı gösterilmesini garanti altına alır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	83.Maddenin Değişikliği	Ana sanatçılara, performanslarının kayıtlarında ve halka yapılan iletimlerde isimlerinin belirtilme hakkı tanınmaktadır.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	84.Maddenin Değişikliği:	Yeni eserler kapsamını genişletme: Yayınlanan tiyatro eserleri, yazarlar ve yorumcular için telif rejimine dahil edilmiştir. Terminoloji değişikliği: "adil ücret" ifadesi, "uygun ve orantılı ücret" ile değiştirilmiştir. Düzenleme prosedürlerinin değiştirilmesi: Düzenlemeler, AGCOM'un müdahaleleriyle gerçekleştirilir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Hak sahipleri, eserlerin izinsiz kullanımını önlemek veya sınırlamak amacıyla teknolojik önlemler (ör. şifreleme, DRM korumaları) uygulayabilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	102.Maddesinin Eklenmesi:	Hak rejimine ilişkin elektronik bilgilerin doğrudan eserlere veya bunların halka iletimi sırasında eklenmesine izin verilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	102.Maddesinin Eklenmesi:	Çevrimiçi içerik paylaşım hizmeti sağlayıcılarının tanımı: Kullanıcılar tarafından ticari amaçlarla yüklenen, büyük miktarda korunan eseri depolayan ve sunan hizmetler. Hariç tutulanlar: Kar amacı gütmeyen çevrimiçi ansiklopediler, Ticari olmayan eğitim veya bilimsel repertuarlar, Açık kaynaklı platformlar veya kişisel kullanım amaçlı bulut hizmetleri.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Yetkisiz Sağlayıcıların Sorumluluğu: Sağlayıcılar, yetkisiz eylemler (örneğin, kamuya iletim) nedeniyle, aşağıdaki hususları kanıtlamadıkları takdirde sorumlu tutulur: Yetki almak için azami çabayı gösterdiklerini ve yetkisiz içerikleri kaldırdıklarını; gelecekteki yetkisiz yüklemeleri önlemek için gerekli önlemleri aldıklarını.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Yeni Hizmet Sağlayıcılar için Rejim: AB'de 3 yıldan kısa süredir faaliyet gösteren ve yıllık cirosu 10 milyon avrodan az olan sağlayıcılar, yetki almak ve yetkisiz içerikleri kaldırmak için uygun tedbirler aldıklarını kanıtlamalıdır. Aylık 5 milyondan fazla ziyaretçisi olan sağlayıcılar, gelecekteki yüklemeleri engellemek için ek önlemler almalıdır.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Kullanıcı Hakları: Kullanıcılar, alıntı, eleştiri, inceleme, parodi ve pastiş gibi istisnalar kapsamında korunan eserleri yükleyebilir. Sağlayıcılar, hizmet şartlarında bu istisnalar

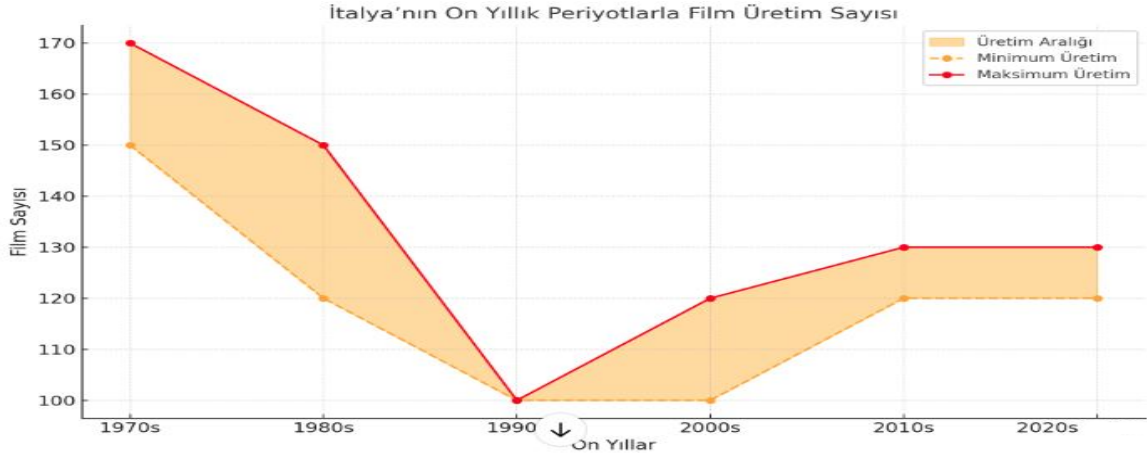
		hakkında kullanıcıları bilgilendirmekle yükümlüdür. Tüm bunlar, gizlilik düzenlemelerine (GDPR Yönetmeliği) uygun olarak gerçekleştirilmelidir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Hak sahipleri, çevrimiçi paylaşım hizmetlerinden içeriklerin kaldırılmasını gerekçeleriyle talep edebilir. Bu taleplere ilişkin kararlar insan denetimine tabi tutulur. Hizmet sağlayıcılar, içeriklerin kaldırılması veya devre dışı bırakılması hakkında kullanıcılara bildirimde bulunmalı ve hızlı ve etkili itiraz mekanizmaları sunmalıdır; bu mekanizmalar AGCOM tarafından düzenlenir. İtiraz çözülene kadar tartışmalı içerikler devre dışı bırakılır. Karara AGCOM nezdinde veya yargı makamlarına başvurarak itiraz edilebilir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Ticari olarak piyasada bulunmayan eserler, AB’de en az 10 yıldır veya Kültür Bakanlığı tarafından belirlenen özel gerekliliklere göre normal ticari kanallarda mevcut olmayan eserler olarak kabul edilir. Kültürel mirası koruma kurumları, eserlerin ticari kanallarda mevcut olup olmadığını uygun bilgi kaynaklarını kullanarak ve üçüncü ülkelerdeki bilgileri kontrol ederek değerlendirir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Ticari Olmayan Kullanım Lisansları: Kültürel koruma kurumları, ticari olmayan kullanım için ticari olarak piyasada bulunmayan eserlerin (çoğaltma, dağıtım, kamuya iletim vb.) kullanımına yönelik münhasır olmayan lisansları, kolektif yönetim kuruluşlarından talep edebilir. Lisanslar, hak sahipleri için eşit muameleyi garanti etmelidir ve itiraz edilebilir veya iptal edilebilir. Temsil edici yönetim kuruluşlarının bulunmaması durumunda, kurumlar eserleri doğrudan kullanabilir, ancak bazı şartlara uymalıdır; örneğin, eserlerin ticari olmayan web sitelerinde yayımlanması ve yazarın (tanımlanabiliyorsa) belirtilmesi.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Hak sahipleri, eserlerini lisanslama veya ticari olmayan kullanımdan herhangi bir zamanda hariç tutabilir ve bunu yönetim kuruluşlarına veya kültürel kurumlara bildirebilir. Lisansın iptali, hariç tutma bildiriminden önce yapılan kullanımları etkilemez.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Ticari olarak piyasada bulunmayan eserler veya materyaller için lisanslar, konvansiyonel bölgesel sınırlar haricinde, AB'nin herhangi bir üye devletinde geçerli olabilir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Bir eser hem "yetim" hem de "ticari olarak piyasada bulunmayan" nitelikteyse, bu başlık kapsamındaki kurallar uygulanır ve önceki yetim eser kullanımları için adil tazminat öngörülür.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	102.Maddesinin Eklenmesi:	Kültür Bakanlığı, lisansların kolaylaştırılması ve uygun korumaların sağlanması için kullanıcılar ile hak sahipleri arasındaki diyalogu teşvik eder.

8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	107. Maddeye Bir Fıkra Eklenmesi:	Yazarlar, dublaj sanatçıları, diyalog adaptörleri ve diğer sanatçılar, yan katkı durumları hariç olmak üzere, eserlerin kullanımından elde edilen gelirlere orantılı bir ücret alma hakkına sahiptir. Aksi yöndeki sözleşmeler geçersizdir ve belirli durumlarda toplu ödeme yapılabilir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	110.Maddesinin Eklenmesi:	Lisans alanlar, kullanım, gelirler (reklam ve ticari gelirler dahil) ve eserlerin kullanım yöntemleri hakkında altı aylık periyotlarla bilgi vermelidir. Bu, alt lisans alanlarla ilgili ayrıntılar ve görsel-işitsel hizmet sağlayıcıları için izlenme sayıları gibi bilgileri içerir. Bilgi verilmemesi durumunda, ücretin yetersiz olduğu varsayılır.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	110.Maddesinin Eklenmesi:	Yazarlar ve sanatçılar, başlangıçtaki ücretin gerçek gelirlerle orantısız olması durumunda ek bir ücret alma hakkına sahiptir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	110.Maddesinin Eklenmesi:	AGCOM, şeffaflık veya sözleşme uyumuyla ilgili anlaşmazlıkları 90 gün içinde çözebilir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	110.Maddesinin Eklenmesi:	Yazarlar/sanatçılar, haklı nedenler olmaksızın kullanım yapılmaması durumunda lisansı iptal etme veya sözleşmeyi feshetme hakkına sahiptir. Kullanımın başlatılması için zaman sınırları belirlenmiştir (en fazla beş yıl veya eserin erişime sunulmasından itibaren iki yıl). İptal veya fesih hakkına aykırı maddeler geçersizdir.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	114.Maddesinin Eklenmesi:	Şeffaflık, ek ücret ve sözleşme uyumu maddelerine aykırı sözleşmeler yazarlar ve sanatçılar açısından bağlayıcı değildir. Bu hükümler, AB “Roma I” Tüzüğüne göre zorunlu hükümler olarak kabul edilir. Bu hükümler, yazılım yazarları için uygulanmaz.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	163.Maddenin Değişikliği:	Hak ihlalleri durumunda ihtiyati tedbir düzenlemelerini değiştirir. Hak sahibi, yasa dışı faaliyetlerin durdurulması için mahkemeye başvurabilir. Öngörülen ücretin (madde 73 ve 73-bis) ödenmemesi durumunda, fonogramların kullanımına geçici yasak getirilebilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	164.Maddenin Değişikliği:	Kamu kurumlarının hak yönetimindeki rolü yeniden düzenlenir. Kamu kurumları, icra yetkisine sahip hak sahipliği belgeleri düzenleyecek memurları görevlendirir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	171.Maddenin Değişikliği:	Korunan materyallerle ilgili ihlallere yönelik yaptırımlar artırılır. D harfi, SIAE etiketi olmadan veya sahte etiketle eserlerin satışı veya dağıtımına yönelik yaptırımları günceller. Yeni harfler eklenmiştir: f-bis): Koruma önlemlerini aşmak için tasarlanmış ekipman üreten, satan veya kullananlara yaptırımlar; h): Elektronik hak bilgilerini yasa dışı olarak kaldıran veya değiştirenlere cezalar.

09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	174.Maddenin Değişikliği:	Korsan çoğaltma ile ilgili idari yaptırımlar getirilir. Ceza, ihlal edilen eserin piyasa değerinin iki katıdır (minimum €103). Fiyatın belirsiz olduğu durumlarda, cezalar €103 ile €1.032 arasında değişir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	174.Maddenin Değişikliği:	Yasa dışı kullanımlara yönelik idari yaptırımlar güçlendirilir. Korsan kopyaları kullanan veya satın alanlara €154 para cezası, malzemelerin müsadere ve kararın yayımlanması uygulanır. Tekrar durumunda, cezalar €1.032'ye kadar artırılır ve işletmeler için daha ağır önlemler (ör. lisans iptali) öngörülür.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	174.Maddenin Değişikliği:	Yaptırımlardan elde edilen gelirler yönetilir. Gelirler şu şekilde bölüştürülür: %50'si suçlarla mücadele yapılarının güçlendirilmesi için Adalet Bakanlığına; %50'si bilgilendirme kampanyaları için Ekonomi Bakanlığına.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	174.Maddenin Değişikliği:	Yasa dışı faaliyetlere yönelik lisansların askıya alınması veya iptali öngörülür: Bir ticari işletme sahtecilik suçları işlerse, savcı, emniyet müdürüne bilgi verebilir; emniyet müdürü işletmenin faaliyetini askıya alabilir. Mahkûmiyet halinde, askıya alma zorunludur (bir yıla kadar) ve tekrar durumunda lisans iptal edilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	180.Maddenin Değişikliği:	En temsilci kolektif yönetim kuruluşları, üye olmayan hak sahipleri için de geçerli lisanslar düzenleyebilir ve eşit muameleyi garanti eder. Hak sahipleri, eserlerini lisanslama rejiminden basit bir şekilde hariç tutabilir. AGCOM, temsilcilik ve lisansların duyurulmasına ilişkin kriterleri belirler.
8 Kasım 2021 tarihli, 177 sayılı Kararnamesi	182.Maddenin Değişikliği:	Denetim yetkileri güçlendirilir. SIAE müfettişleri, AGCOM ile koordineli olarak, yargı izni ile halka kapalı yerlere erişebilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	186.Maddenin Değişikliği:	Uluslararası anlaşmalar uyumlaştırılır. Yayın yılı ile (P) sembolü bulunan materyallerde, yerli olmayan fonogram üreticilerinin hakları geçerli kabul edilir.
09. Nisan 2003 tarihli 68 sayılı Kararname	193 ve 194. Maddelerinin Değişikliği:	Uzlaşma prosedürleri reforme edilir. Bazı ihtilaflar için zorunlu bir uzlaşma girişimi getirilir. Prosedür, tanımlanmış süreler içerir ve tutanakların yargılamada kullanılmasına olanak tanır. Uzlaşma girişimi gerçekleştirilmezse, hâkim davayı askıya alabilir.

4.4. İtalya’da Yıllar İtibarıyla Sinema Sektörünün Temel Göstergeleri

Grafik 9: İtalya’da Yıllara Göre Film Üretim Sayısı

Grafik, film üretimindeki minimum ve maksimum aralıkları, her on yıl için net bir şekilde göstermektedir. Üretim 1980 ve 1990'larda düşüş yaşamış, ardından 2000'lerde istikrarlı bir seviyeye ulaşmıştır.

Her şeyden önce, 1990'lı yıllarda sinema üretimindeki belirgin düşüşün siyasi nedenlerden kaynaklanmış olabileceğini hatırlamak faydalı olur. Nitekim 1992 yılında “Temiz Eller” operasyonu kapsamında başlatılan yolsuzluk davaları, İtalya'nın siyasi yapısını tamamen alt üst etmiş ve birçok üretim sektöründe ciddi yansımaları olmuştur.

Tablo 2: İtalya’da Yıllık Üretilen Film Sayısı

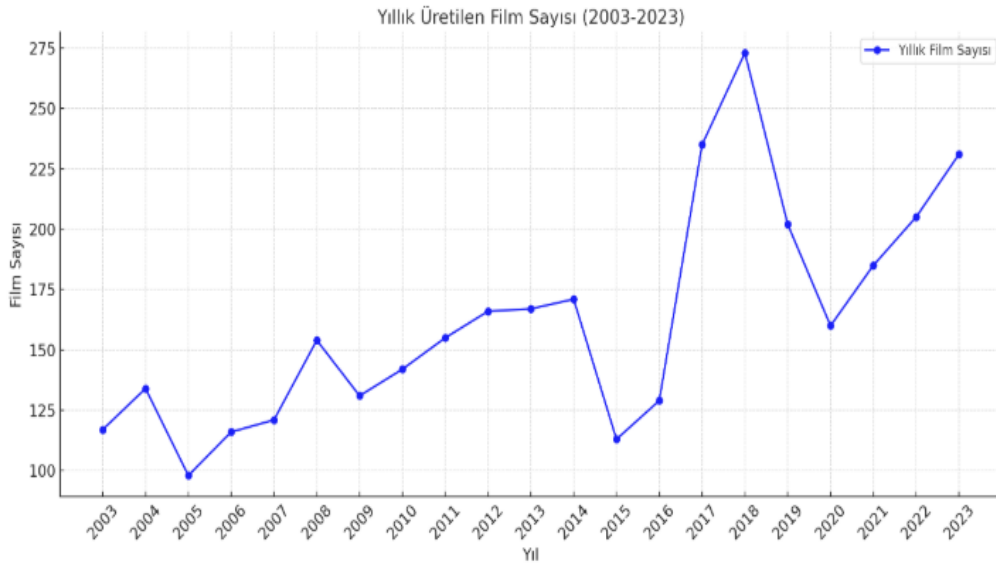
2003	117
2004	134
2005	98
2006	116
2007	121
2008	154
2009	131
2010	142
2011	155
2012	166
2013	167
2014	171

2015	113
2016	129
2017	235
2018	273
2019	202
2020	160
2021	185
2022	205
2023	231

Kaynak: <https://www.anica.it/web/documentazione-e-dati-annuali-2/dati-annuali-cinema/page/2>

İtalya'daki film üretim sayılarına bakıldığında, özellikle 2017 yılından itibaren büyük artışlar olduğu ifade edebilir. Covid 19 pandemisi ile birlikte film üretim sayılarında düşüşler yaşandığı görülse de, sonrasında günümüze kadar yıllar içerisinde artışlar meydana geldiği görülmektedir. Ayrıca İtalya'da 2021 yılında yapılan düzenlemelerin de film üretim sayılarında artışa neden olabileceği düşünülmektedir. Aşağıdaki grafiğe ve yukarıdaki tabloya bakıldığında; İtalyan sinema sektöründe dalgalı inişler ve çıkışlar olmakla birlikte (istisnai durumlar dışında) düzenli bir artış olduğundan bahsetmek mümkündür.

Grafik 10: İtalya'da Film Üretim Sayıları

İtalya’da 2003 ile 2023 yılları arasında film üretim sayılarına bakıldığında, en yüksek film üretiminin yapıldığı yılın 2018 yılı olduğu görülmektedir. 2018 yılından sonra covid 19 salgınıyla birlikte film üretim sayılarında düşüşler yaşanmış, salgının etkilerinin azalmasıyla birlikte tekrar sinema endüstrisinde yükselişler meydana geldiği ifade edilebilir.

İtalyan Film sektöründe telif hakları açısından günün koşullarına uygun düzenlemeler olmakla birlikte bu durumun sektörü doğrudan etkilediğini söylemek zordur.

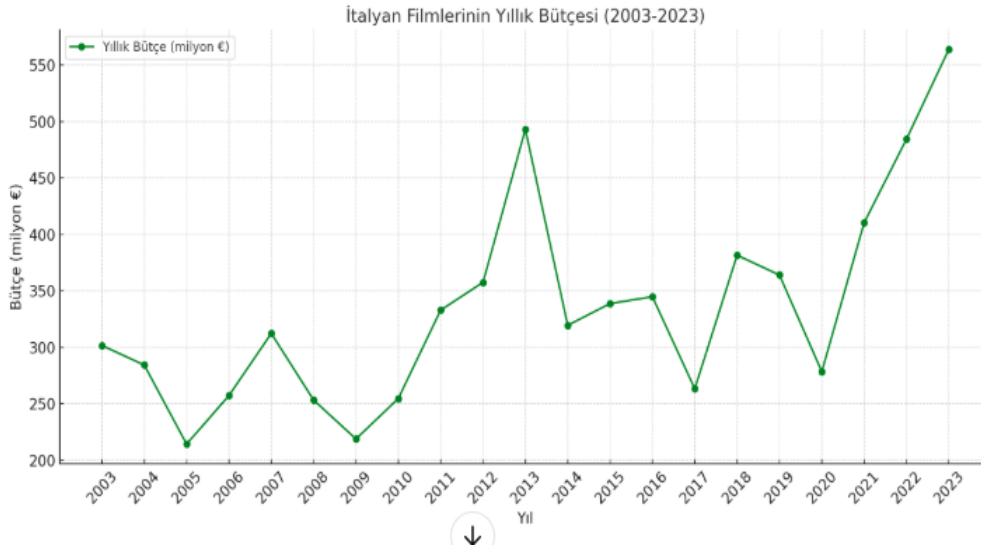
Tablo 3: İtalyan Filmlerinin Yıllık Bütçesi

Yıl	Milyon Euro
2003	301,7
2004	284,4
2005	214,4
2006	257,3
2007	312,4
2008	253,35
2009	218,92
2010	254,74
2011	333
2012	357,60
2013	493,14
2014	319,53
2015	338,82
2016	344,87
2017	263,35
2018	381,62
2019	364,12
2020	278,55
2021	410,38
2022	484,46

2023	563,94
------	--------

İtalya filmlerinin 2003 ile 2023 ile yılları arasındaki ortalama bütçelerine bakıldığında, inişler ve çıkışlar yaşandığı görülse de özellikle 2020 yılından itibaren büyük artışlar meydana geldiği ifade edilebilir. 2023 yılında İtalyan Filmlerinin yıllık bütçesinin 563,94 Milyon Euro'ya ulaştığı görülmektedir.

Grafik 11: İtalyan Filmlerinin Yıllık Bütçesi

Grafiğe bakıldığında 2020 yılı öncesi İtalyan filmlerinin bütçelerinde artış ve düşüşlerin sık sık tekrarlandığı görülmektedir. Bununla beraber covid 19 pandemisinin etkilerinin azalmasından sonra 2021 ve sonrasındaki film bütçelerinde ciddi artışlar meydana geldiği ifade edilebilir. Aynı zamanda İtalya'da telif hakkı konusunda 2021 yılı itibarıyla atılan adımların İtalyan Sinemasına yapılan yatırımları artırdığı düşünülmektedir.

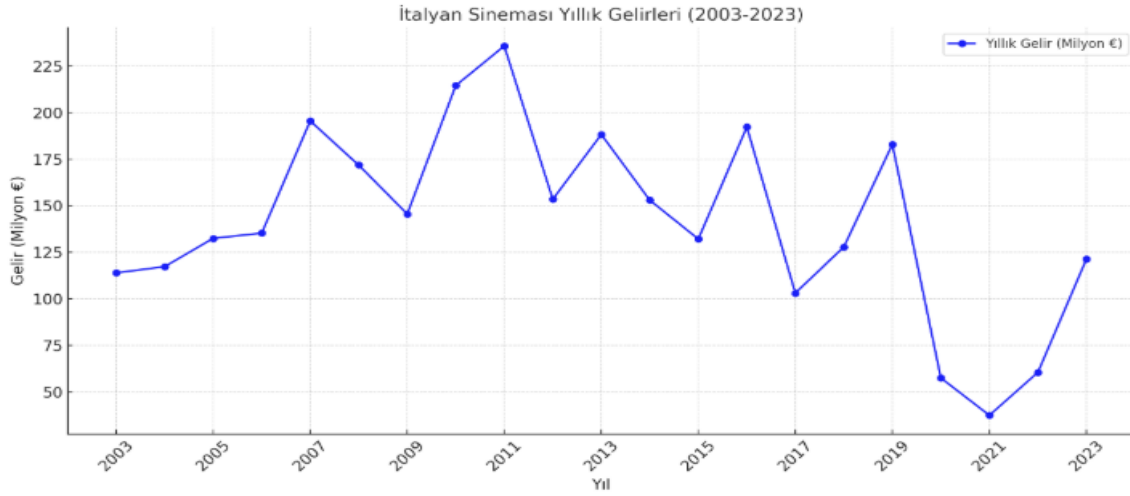
Tablo 4: İtalyan Sineması Yıllık Gelirleri

Yıl	Milyon Euro
2003	113,96
2004	117,33
2005	132,52
2006	135,30
2007	195,51
2008	171,83
2009	145,56

2010	214,51
2011	235,78
2012	153,48
2013	188,27
2014	152,98
2015	132,15
2016	192,26
2017	103,14
2018	127,90
2019	182,93
2020	57,56
2021	37,50
2022	60,57
2023	121,34

İtalyan sinemasının yıllık gelirleri tablosuna bakıldığında, en yüksek gelirlerin 2010 ve 2011 yıllarında elde edildiği görülmektedir. 2021 yılından itibaren İtalyan Sinemasının yıllık gelirlerinde artışlar meydana geldiği ifade edilebilir.

Grafik 12: İtalyan Sinemanın Yıllık Gelirleri

İtalyan Sinemasının yıllık gelirleri grafiğine bakıldığında belli bir istikrar olmadığı ifade edilebilir. Dolayısıyla İtalyan Sinema Sektörünün gelirler bakımından çok dalgalı bir iniş-çıkışlar yaşadığı görülmüştür. Özellikle pandemi sebebiyle bütün dünya çapında yaşanan yasaklar, İtalyan Sinemasını da vurmuş, sinema gelirleri oldukça düşmüştür. Yukarıdaki grafikte de görüleceği üzere; sektörün pandemiden sonra ufak bir yükseliş yaşasa da toparlanamadığı düşünülmektedir.

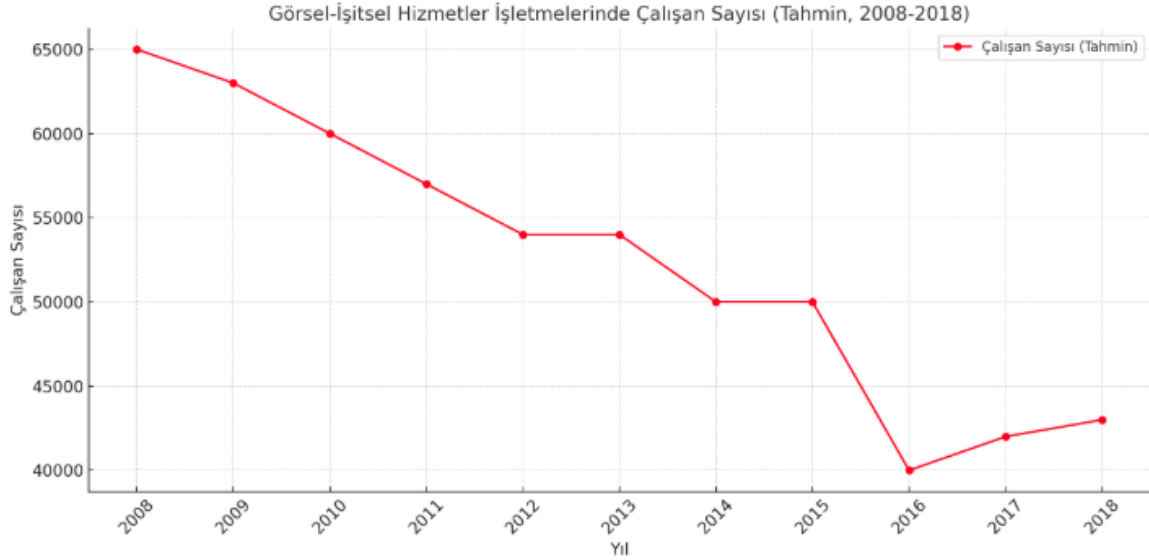
Tablo 5: İtalya’da Görsel-İşitsel Hizmetler İşletmelerinde İstihdam Durumu

Yıl	Görsel-İşitsel Hizmetler İşletmelerinde Çalışan Sayısı (tahmin)
2008	65.000
2009	63.000
2010	60.000
2011	57.000
2012	54.000
2013	54.000
2014	50.000
2015	50.000
2016	40.000
2017	42.000
2018	43.000

İtalya’da 2008 ile 2018 yılları arasında görsel-işitsel sektörde çalışan sayılarının tablosuna bakıldığında, en yüksek istihdamın 2008 yılında 65.000 çalışan ile olduğu

görülmektedir. Bununla birlikte yıllar ilerledikçe bu sektörde istihdam sayılarında gözle görülür düşüşler meydana geldiği ifade edilebilir. Bu durumun nedenlerinden biri de teknolojiye yaşanan gelişmeler, yapay zekanın bütün sektörlerde bir dönüşüm yaşattığı gibi sinema sektöründe de istihdam durumunu etkilediği düşünülmektedir.

Grafik 13: İtalya’da 2008 ile 2018 Yılları Arasında Görsel-İşitsel İşletmelerinde İstihdam Durumu

İtalya’da 2008 ile 2018 yılları arasında görsel-işitsel sektörde istihdam sayısı grafiğine bakıldığında 2008 yılından itibaren belirgin düşüşler yaşandığı görülmektedir. 2017 ile 2018 yıllarında istihdam sayılarındaki minimal artışların Tablo 1’deki (İtalya’da film üretim sayıları) rakamların etkisi olduğu ifade edilebilir.

Yukarıdaki grafikler ve tablolardan elde edilen veriler ile İtalya’nın telif hakları yasasını Avrupa Birliği düzenlemeleriyle uyumlu hale getiren 2003, 2014 ve 2021 tarihli kararname arasında bir ilişki kurulduğunda; durum şöyle özetlenebilir;

1. Yerli ve uluslararası yatırımlar teşvik edilmiştir.

Telif haklarını Avrupa standartlarıyla uyumlu hale getiren kararname, hem İtalyan hem de yabancı yapımcılar ve dağıtıcılar için hukuki güvence sağlamıştır. Bu durum;

- Tür çeşitliliğinin artmasını (2000’ler ve 2010’lar için belirtilmiştir),
- Küresel pazarlarla daha uyumlu hale gelerek ihracat gelirlerinin büyümesine katkı sağlamıştır.

2. Dijital pazarın genişlemesini sağlamıştır.

Yasal düzenlemeler, dijital dağıtımı ve akış hizmetlerini daha iyi düzenlemiş ve İtalyan yazarlar ile yapımcılar için uygun telif haklarını garanti altına almıştır. Bu durum özellikle;

- 2010 ve 2020’lerde akış platformlarının büyümesine,
- Film ihracat gelirlerinin artmasına katkıda bulunmuştur.

3. Fikri Mülkiyetin Korunmasını sağlamıştır.

Telif hakları ile ilgili daha katı bir düzenleme sayesinde İtalya, korsanlığı azaltmış ve sinema eserlerinin daha iyi ticarileştirilmesini sağlamıştır. Bu durum sektördeki iyileşmeleri hem de gelir artışını desteklemiştir.

4. İçeriklerin Uluslararası Dolaşımını Kolaylaştırmıştır.

AB direktiflerine uyum, İtalya'nın uluslararası ortak yapımlara ve AB pazarlarına dağıtımına katılımını kolaylaştırmıştır. Bu, 2000'lerden itibaren gelirlerdeki sürekli artışa katkı sağlamış olabilir.

Yasaların zamanlaması ile ilgili gözlemler:

- 2003: Dijital pazarın genişlemesi ve ilk uyum sürecini başlatmış olabilir.
- 2014: Dijital olarak dağıtılan içeriklerin haklarını güçlendirmiş ve akış platformlarının büyümesini desteklemiş olabilir.
- 2021: Pandemi döneminde artan çevrimiçi içerik talebiyle birlikte İtalyan film endüstrisinin küresel dijital pazara daha iyi uyum sağlamasına yardımcı olmuş olabilir.

Sonuç olarak, bu yasal düzenlemeler, İtalyan film sektörünün ihracat gelirlerinin büyümesini ve üretimdeki istikrarı destekleyerek, sektörü uluslararası pazarlarda daha rekabetçi ve entegre hale getirmiştir.

İngiltere, Fransa ve İtalya'daki telif hakkı mevzuatları ve bu ülkelerdeki görsel-işitsel sektörün temel göstergelerine bakıldığında, İngiltere otoriteleri tarafından hazırlanan yasal düzenlemelerin İngiltere görsel-işitsel sektörüne özellikle film üretim sayılarına (grafik 1) olumlu katkılar yaptığı düşünülmektedir.

Fransa açısından sektöre bakıldığında, Fransa otoriteleri tarafından telif hakları konusunda adımlar atılmakla birlikte, bu adımların sektöre doğrudan etkisi olduğunu söylemek güçtür. Fransa'da görsel-işitsel sektördeki yapım maliyetlerinin yıllar içerisinde önemli ölçüde düşmesinin sektöre olumlu yansıdığı ifade edilebilir.

İtalya'daki görsel-işitsel sektöründeki temel göstergelere bakıldığında, verilere bakıldığında (grafik 11 ve grafik 12) düşüşlerin ve yükselişlerin sık yaşandığı bir ülke olduğu ifade edilebilir. Bununla birlikte İtalya otoriteleri tarafından telif hakları konusunda önemli düzenlemeler yapılmakla birlikte bu düzenlemelerin sektörü doğrudan etkilediğini ifade etmek zordur.

Aynı zamanda ülkelerin görsel-işitsel sektörün temel göstergeleri grafikleri ve tablolarına bakıldığında covid-19 pandemisinin sinema sektörü üzerinde önemli etkileri olduğu ifade edilebilir.

5- İngiltere, Fransa ve İtalya’da Görsel-İşitsel Sektördeki Mevcut Yasal Düzenlemelerle Güncel Durum Tespiti Hakkında Meslek Birlikleri Mülakatı

1-Profesyonel olarak; çalıştığınız sektörde telif hakları konusunda eğitim ve farkındalık programları düzenleniyor mu? Bu eğitimlerin içeriği sizce yeterli mi ?

İngiltere	Fransa	İtalya
Evet. Eğitim devam etmekte ve zaman içinde gelişmektedir.	Evet, ancak mevcut eğitimler genellikle çok genel bir şekilde ele alındığı için çoğu zaman yeterli olmamaktadır. Sanatsal yaratıcılık alanında, her disiplin ve her proje belirli beceriler gerektirdiğinden, daha özel ihtiyaçlara yönelik programlara erişim sağlanması çok daha faydalı olacaktır. Örneğin, bir heykeltıraş, illüstratör ya da dijital tasarımcı aynı teknikler, araçlar veya yaratıcı yaklaşımlara ihtiyaç duymazlar. Oysa mevcut eğitimler, bu farkları dikkate almadığı için, belirli becerileri geliştirmek isteyenler için etkili olmamaktadır. İdeal olarak, sanatçılara projeleri ve mesleki hedefleri doğrultusunda daha özelleştirilmiş ve özel modüller sunan kişiselleştirilmiş eğitimler önerilmelidir. Bu, her öğrencinin hızına uygun şekilde ilerlemesini sağlayan, geri bildirimlerle desteklenen bireysel bir rehberlik sunmayı da içerebilir. Bu tür bir program, yalnızca sanatçıların yaratıcılığını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onları piyasada daha iyi bir şekilde rekabet etmeye ve sanatsal pratiklerinde gelişim göstermeye yardımcı olabilir.	Evet, sektörde telif hakları konusunda eğitim ve farkındalık programları düzenlenmektedir, ancak bu programların kalitesi ve derinliği değişkenlik göstermektedir. Bazılarının içeriklerinin temel bilgileri sağlamak için yeterli olduğu düşünülse de, pratik örneklerle ve uluslararası mevzuatlar üzerine güncellemelerle desteklenmesi yararlı olacaktır.

Sektörde telif hakları konusunda eğitim ve farkındalık programlarının varlığı ve içerikleri üzerine sorulan soruya İngiltere, Fransa ve İtalya’daki meslek birlikleri; telif hakları konusunda eğitimler düzenlendiğini ifade etmekle birlikte bu eğitimlerin içeriğinin daha geliştirilebilir olduğunu söylemişlerdir.

2-Ülkenizde telif hakları ihlali durumunda nasıl bir prosedür izleniyor?

İngiltere	Fransa	İtalya
Bir durdurma ve vazgeçme mektubu düzenlenir; eğer sorun çözülmezse, sonraki adımlar mahkemelerde yasal bir dava olacaktır.	Telif hakkı ihlali durumunda sanatçının izleyebileceği prosedür birkaç aşamadan oluşmaktadır: 1. Avukat veya telif hakkı koruma derneği ile görüşme: Sanatçı, telif hakkı konusunda uzman bir avukat ya da telif haklarını koruyan bir dernek (Fransa’da SACD, ADAGP, SPP gibi) ile iletişime geçer. Bu kurumlar, ihlalin gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemek için mevcut kanıtları analiz eder ve hukuki destek sağlar. 2. İhlali yapan kişiyle iletişim: Durum onaylandığında, avukat veya dernek, ihlali gerçekleştiren kişi ya da kuruluşla iletişime geçer. İlk aşama genellikle, hukuki bir yazı ile dostane bir çözüm önerisi sunarak yapılır. Bu yazı, ihlali, sanatçının haklarını belirtir ve eserin izinsiz kullanılmasına son verilmesi talep edilir. 3. Telif hakkı talepleri ve tazminat: Mektupta, sanatçı veya temsilcisi, izinsiz kullanılan eser için ödeme yapılmasını talep edebilir. Bu ücret, izinsiz kullanım için telif ücretlerini, zararlar için tazminatları ve gerekirse ek cezaları içerebilir. 4. Hukuki işlemler: Eğer ihlali yapan kişi işbirliği yapmayı reddederse veya istenen ücretleri ödemezse, sanatçı durumu yargıya taşıyabilir. Mahkeme, eserin izinsiz kullanıldığı tüm platformlardan kaldırılmasına karar verebilir ve sanatçıya daha fazla tazminat ödenmesini talep edebilir. Bu aşamalı yaklaşım, ihlali yapan kişiye durumu dostane bir şekilde düzeltme fırsatı verirken, sanatçının haklarını da korur.	Telif hakkı ihlallerinde öncelikle hukuki iletişim yoluyla dostane çözüm aranır. Ancak, böyle bir çözüm sağlanmazsa, yasal işlem başlatılır ve yetkili mercilere başvurulur. Bu, cezai yaptırımlar veya tazminat ödeme kararlarıyla sonuçlanabilir.

Telif hakları konusunda nasıl bir hukuki yol izleniyor sorusunda İngiltere, Fransa ve İtalya’daki meslek birlikleri öncelikle iletişim yolunun denendiğini, iletişim süreci başarılı olmazsa mahkeme sürecinin başladığını ifade etmişlerdir. Mahkeme süreci sonunda eserin izinsiz kullanıldığı platformlardan kaldırılma, tazminat ödenmesi gibi sonuçlar bulunmaktadır.

3- Telif haklarına dair sektörünüzde uygulanan sözleşmelerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Bu konuda ne tür değişiklikler önerirsiniz?

İngiltere	Fransa	İtalya
Evet, yeterli olduğunu düşünüyorum.	Evet, yeterli olduğunu düşünüyorum.	Genel olarak, sinema sektöründe telif hakları sözleşmeleri yeterli düzeydedir, ancak özellikle uluslararası anlaşmalarda iyileştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır. Dijital platformlardaki hakların yönetilmesi ve uluslararası dağıtım lisansları için daha spesifik maddelerin eklenmesi faydalı olabilir.

Sektörde telif hakları sözleşmelerinin yeterli olup olmadığı konusunda görüşleri sorulan İngiltere ve Fransa'daki meslek birlikleri, ülkelerindeki sözleşmelerin yeterli olduğunu ifade ederken, İtalya'daki meslek birliği bu sözleşmelerin yeterli olduğunu fakat daha geliştirilebileceğini ifade etmiştir.

4- Sektörünüzde telif haklarıyla ilgili en sık karşılaşılan yasal sorunlar nelerdir ve bunlar sektörü nasıl etkiliyor?

İngiltere	Fransa	İtalya
Çevrimiçi ihlal - Youtube gibi	Fransa'da sanatsal yaratım sektöründe telif hakkı ile ilgili karşılaşılan en yaygın hukuki sorunlar arasında şunlar bulunmaktadır: • Plagiyat ve sahtecilik: Eserlerin izinsiz kullanılması veya çalınması, sanatçılar, yapımcılar ve yayıncılar için büyük bir sorun teşkil etmektedir. • Çevrimiçi İzinsiz kullanım: Eserlerin internette izinsiz paylaşılması ve kopyalanması yaygın bir ihlaldir. • Telif hakkı sahipliğine dair belirsizlikler: Sanatçıların eserlerine sahip olma durumları bazen belirsizleşebilmektedir. • Dijital ortamda telif hakkı yönetimi sorunları: Dijital içeriklerin korunması ve yönetilmesi oldukça karmaşıktır ve bu durum sektörde zorluklar yaratmaktadır.	Telif haklarıyla ilgili en yaygın problemler arasında çevrimiçi ihlaller, dijital platformlarda eserlerin korunmasındaki zorluklar ve uluslararası ortak yapımlardaki haklarla ilgili yaşanan anlaşmazlıklar yer almaktadır. Bu sorunlar belirsizlik yaratmakta ve sektöre yapılan yatırımları azaltabilir.

Görsel-işitsel sektörde telif hakları konusunda sıklıkla karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların sektörü nasıl etkilediği üzerine yöneltilen soruya İngiltere, Fransa ve İtalya'daki meslek birlikleri, özellikle gelişen dijital platformlarda yaşanan sorunlara dikkat çekmişler ve bu sorunların belirsiz bir ortam yarattığını ifade etmişlerdir.

5- Teknoloji ve dijital dönüşüm, sektörünüzde telif hakkı uygulamalarını nasıl değiştirdi?		
İngiltere	Fransa	İtalya
Çevrimiçi ihlal - Youtube gibi	Yapay zeka (YZ), özellikle sanat eserlerinin eğitim verisi olarak kullanılmasında önemli endişelere yol açmaktadır. Şu anda birçok YZ modeli, özellikle görüntü veya metin üretiminde kullanılanlar, çok büyük veri setlerine dayanmaktadır ve bu veriler çoğunlukla internetten izinsiz olarak indirilen ve telif hakkı ile korunan eserleri içermektedir. Sonuçlar arasında sanatçılara herhangi bir ödeme yapılmaması, telif haklarının erozyona uğraması ve sanatsal çalışmaların yeterince takdir edilmemesi yer almaktadır.	Dijital dönüşüm, eserlerin dağıtımını kolaylaştırırken korsanlığı da artırarak telif haklarının korunmasını ve kontrolünü daha karmaşık hale getirmiştir. Ancak teknoloji, aynı zamanda hakların otomatik yönetimi ve korunması için araçlar da sunmuştur.

Gelişen teknolojilerin ülkelerin telif hakları uygulamalarında ne gibi değişiklikler yarattığı üzerine yönetilen soruda İngiltere, Fransa'daki meslek birlikleri dijital dönüşümün olumsuz yanına odaklanırken, İtalya'daki meslek birliği dijital dönüşümün hem olumsuz hem de olumlu yanları olduğunu ifade etmiştir.

6- Politika yapımcıların ve yasama organlarının, telif hakları konusunda güncellemeler ve düzenlemeler yaparken dikkate alması gereken ana unsurlar nelerdir?		
İngiltere	Fransa	İtalya
Çevrimiçi içerik kopyalamanın kolaylığı ve üreticilerin ihlal eden materyalleri çevrimiçi platformlardan kaldırmasının zorlukları	Bugün, sanatçıların eserlerinin YZ modellerinin eğitimi için kullanımıyla ilgili hakları konusunda mevzuat net değildir. Teknoloji şirketlerinin bu tür bir kullanım için lisans alması veya sanatçılara ödeme yapması gerektiğini zorunlu kılacak net bir yasal çerçeve bulunmamaktadır. Bu düzenlemenin eksikliği, sanatçılara karşı büyük teknoloji şirketlerinin üstünlük kurmasına ve sanatçıların bu tür kullanım karşısında mağdur olmasına neden olmaktadır. Bağımsız sanatçılar için yasal mücadeleler zordur ve maliyetlidir, bu da güç dengesizliğine	Politikacılar, yeni teknolojileri ve dijital platformları, uluslararası düzeyde mevzuatların uyumlu hale getirilmesini ve büyük çevrimiçi platformlar karşısında telif hakkı sahiplerinin haklarının korunmasını önemini dikkate almalıdır.

	yol açar ve yaratıcıların emeklerinin sömürülmesine sebep olur.	
--	---	--

Ülkelerdeki otoritelerin telif hakları konusunda adımlar atarken ne gibi hususlara dikkat etmesi gerekir sorusuna İngiltere, Fransa ve İtalya'daki meslek birlikleri; çevrimiçi platformların telif hakkı sahipleri üzerinde güç sahibi olduklarını ve telif hakkı sahiplerinin haklarının korunması gerektiğini ifade etmişlerdir.

7- Brexit'in, telif haklarının korunması ve uygulanması açısından UK'de yarattığı en büyük değişiklikler neler olmuştur? (İngiltere için)		
İngiltere	Fransa	İtalya
Yk. t f h b a s b i k ö l e b l e y m l a y d e a e d y o.		

Brexit'in İngiltere'de telif hakları açısından bir değişiklik yaratıp yaratmadığı sorusunda İngiltere'deki meslek birliği; İngiltere'nin Avrupa Birliği yasaları ile uyumlu bir şekilde devam ettiğini ifade etmiştir.

8- Ülkenizdeki sinema ve dizi film alanında meslek birliklerini yazabilir misiniz ?		
İngiltere	Fransa	İtalya
Pact.co.uk - daha fazla detayı b n d a b b l s i z. B İ g i t e k f i n e t v y p m d r n t e b h i g z	Fransa'daki sinema ve televizyon dizileri alanındaki önemli meslek dernekleri arasında SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques) ve SCAM (Société Civile des Auteurs Multimédia) yer almaktadır. Bu dernekler, başlıca yaratıcıların haklarını savunmaktadır.	Sinema ve diğer alanlarda telif haklarının korunmasına ilişkin, meslek birlikleri ve bazı önemli dernekler şunlar olabilir: İtalyan Yazarlar ve Yapımcılar Derneği, Ulusal Tiyatro ve Görsel-İşitsel Sanatçılar Birliği, İtalyan Sinema, Görsel-İşitsel ve Multimedya Sanayi Derneği (ANICA) ve diğerleri.

Meslek birliklerinin ifadelerine göre; İngiltere'de PACT, Fransa'da SACD ve SCAM, İtalya'da İtalyan Yazarlar ve Yapımcılar Derneği, Ulusal Tiyatro ve Görsel-İşitsel Sanatçılar Birliği, İtalyan Sinema, Görsel-İşitsel ve Multimedya Sanayi Derneği (ANICA) ve diğer meslek birlikleri bulunmaktadır.

9- Ülkenizin sinema ve dizi film üretiminde ve ihracatında devlet desteği nedir?		
İngiltere	Fransa	İtalya
Senaryolu türlerde film ve televizyon prodüksiyonu için vergi teşvikleri bulunmaktadır.	Fransa’da devlet, sinema ve televizyon sektörüne özellikle Centre National du Cinéma et de l’Image Animée (CNC) aracılığıyla önemli destekler sunmaktadır. CNC tarafından sağlanan başlıca destekler arasında yazım ve geliştirme yardımları, üretim yardımları, dağıtım ve gösterim destekleri, yeni teknolojiler ve inovasyon için yardımlar, eğitim ve profesyonelleşme yardımları bulunmaktadır.	Devlet, sektörün büyümesini desteklemek ve uluslararası dağıtımını teşvik etmek amacıyla, vergi teşvikleri, yerli yapım destekleri ve ihracat fonları sağlamaktadır.

Ülkenizdeki görsel-işitsel sektöre devlet desteğinin katkıları üzerine yöneltilen soruya İngiltere ve İtalya’daki meslek birlikleri vergi teşviklerinden bahsederken, Fransa’daki meslek birliği CNC adlı kuruluş görsel-işitsel sektöre farklı konularda katkılar sağladığını ifade etmiştir.

10- Ülkenizde sinema ve dizi film üretimin de hak sahipliği düzenlemelerinin etkisi konusunda ne düşünüyorsunuz?		
İngiltere	Fransa	İtalya
Yapımcılar haklarını büyük ölçüde anlıyor ve denetliyor.	Fransa’daki telif hakkı düzenlemeleri, yaratıcıların korunması, kültürel çeşitliliğin muhafaza edilmesi ve yerel üretimin desteklenmesi gibi olumlu hedeflere dayanmaktadır. Ancak, bu düzenlemeler çoğu zaman hızlı değişen küresel içerik pazarına karşı aşırı katı ve uyumsuz kalmaktadır, bu da sektörü zorlayabilmektedir.	Telif hakkı düzenlemeleri, orijinal eserleri koruyarak ve içerik üretimini teşvik ederek olumlu bir etki yaratmaktadır. Ancak, yasaların karmaşıklığı, yaratım sürecini yavaşlatabilir ve üretim maliyetlerini yükseltebilir.

Ülkelerdeki sinema ve dizi üretiminde hak sahipliği düzenlemelerinin etkisi üzerine yöneltilen soruya İngiltere’deki meslek birliği yapımcıların haklarını koruduğunu ifade ederken, Fransa ve İtalya’daki meslek birlikleri ülkelerindeki telif hakkı düzenlemelerinin olumlu etkiler yarattığını ifade etseler de yasaların sektörün gelişeceği şekilde geliştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

SONUÇ

Telif hakları konusu, gelişen teknolojiler ile doğrudan bağlantılıdır. Çünkü; teknolojiler birçok sektörde değişim ve dönüşüm yarattığı gibi telif hakları konusunda da otoriteleri düzenlemeler yapmaya zorlamaktadır. Nitekim İngiltere, Fransa ve İtalya'da yasa koyucular, gelişen teknolojiler ve sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yıllar içerisinde ilk telif hakkı yasaları üzerinde düzenlemeler yapmışlardır. Günümüzde de bu ülkelerdeki otoriteler dijital platformlar ve yapay zeka konularında çalışmalarını sürdürmektedirler.

İngiltere'deki görsel-işitsel göstergelere bakıldığında, telif hakları konusunda yapılan düzenlemelerin (grafik 1) sektöre olumlu etkiler yarattığı ifade edilebilir. Özellikle film üretim sayılarındaki artışlar üzerinde, İngiltere'de 2003 yılında yürürlüğe giren Telif Hakkı ve Bağlantılı Haklar Yönetmeliği'nin de etkisi olduğu ifade edilebilir. Zira bu düzenleme, dijital içerikler açısından telif hakkı korumasını güçlendirmiş, böylece hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar Birleşik Krallık'ta film endüstrisine yatırım yapmaya teşvik edilmiştir.

Fransa ve İtalya'daki görsel-işitsel sektörün temel göstergelerine bakıldığında, bu ülkelerde telif hakları konusunda adımlar atılmış olsa da bu adımların elde edilen veriler üzerinde somut etkileri olduğunu söylemek güçtür. Fransa'da film yapım maliyetlerinde önemli düşüşler yaşandığı görülmüş ve bu düşüşlerin sektöre olumlu şekilde katkı sağladığı düşünülmektedir.

İtalya'da görsel-işitsel sektörün temel göstergelerin bakıldığında, sunulan tablolar ve grafiklerde de görüleceği üzere düşüşler ve yükselişlerin sıklıkla yaşandığı bir sektör bulunmaktadır. Bununla birlikte görsel-işitsel sektörde istihdam durumuna bakıldığında (grafik 14) önemli derecede düşüşler tespit edilmiştir. Bu durumun nedenlerinden biri de teknolojide yaşanan gelişmelerle birlikte yapay zekanın bütün sektörlerde bir dönüşüm yaşattığı gibi sinema sektöründe de istihdam durumunu etkilediği düşünülmektedir.

Meslek birlikleriyle yapılan görüşmeler sonucunda; ülkelerdeki telif hakları konusunda eğitimlerin yapıldığı fakat bu eğitimlerin daha da geliştirilmesi gerektiği görüşü ortaya çıkmaktadır. Telif hakları konusunda nasıl bir hukuki yol izleniyor sorusunda İngiltere, Fransa ve İtalya'daki meslek birlikleri öncelikle iletişim yolunun denendiğini, iletişim süreci başarılı olmazsa mahkeme sürecinin başladığını ifade etmişlerdir. Mahkeme süreci sonunda eserin izinsiz kullanıldığı platformlardan kaldırılma, tazminat ödenmesi gibi sonuçlar bulunmaktadır.

Görsel-işitsel sektörde telif hakları konusunda sıklıkla karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların sektörü nasıl etkilediği üzerine yöneltilen soruya İngiltere, Fransa ve İtalya'daki meslek birlikleri, özellikle gelişen dijital platformlarda yaşanan sorunlara dikkat çekmişler ve bu sorunların belirsiz bir ortam yarattığını ifade etmişlerdir. Ülkelerdeki otoritelerin telif hakları konusunda adımlar atarken ne gibi hususlara dikkat etmesi gerekir sorusuna İngiltere, Fransa ve İtalya'daki meslek birlikleri; çevrimiçi platformların telif hakkı sahipleri üzerinde güç sahibi olduklarını ve telif hakkı sahiplerinin haklarının korunması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Gelişen teknolojiler ve uzantıları günümüzde avantajlar sağladığı kadar dezavantajlarda getirmektedir. Özellikle son yıllarda yapay zeka konusunda yaşanan gelişmeler, devletlerin üzerine yoğunlaşması gereken önemli konulardan biridir. Teknolojinin öncülük ettiği toplumsal değişim ve dönüşüm hızı karşısında telif hakları konusu da karmaşık bir yapıya dönüşmüştür. Dijital platformlar ve yapay zeka, telif hakları konusunda ülkeleri

yeni düzenlemeler yapmaya itmektedir. Sinemada telif hakları teknolojiyle birlikte üretim, dağıtım, gösterim ve tüketim süreçlerinde ulusal ve uluslararası boyut kazanmıştır. Böylece telif haklarının farklı ülkelerin bakış açısıyla değerlendirmek hem mevcut yasalar hem de yapılacak olan düzenlemeler açısından yol gösterici olabilir. Ülkeler çevrimiçi platformlar ve büyük şirketler ile telif hakları sahipleri arasında birtakım çalışmalar yapmalı, telif hakları konusunda günümüz koşullarına uygun düzenlemeler geliştirmeli ve bu konuda sektör temsilcileri ve yasa koyucuları bir arada çalışmalıdır.

KAYNAKÇA

- British Film Institute. (2011). *BFI Statistical Yearbook 2011*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2012). *BFI Statistical Yearbook 2012*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2013). *BFI Statistical Yearbook 2013*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2014). *BFI Statistical Yearbook 2014*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2016). *BFI Statistical Yearbook 2016*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2017). *BFI Statistical Yearbook 2017*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2018). *BFI Statistical Yearbook 2018*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2019). *BFI Statistical Yearbook 2019*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2020). *BFI Statistical Yearbook 2020*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2021). *BFI Statistical Yearbook 2021*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- British Film Institute. (2022). *BFI Statistical Yearbook 2022*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- Dömbekci, H. A., & Erişen, M. A. (2022). Nitel araştırmalarda görüşme tekniği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 141-160.
- Ergüney, M. (2023, 01 25). Sinema Eserlerinde Eser Sahipliği ve Bağlantılı Hak Sahipliği. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 63.
- Gitmez, A.S. (2020). *Sosyal Bilim Araştırmalarında Yöntembilim*. Nobel Yayıncılık.
- Hirsch, E. E. (1950). Bern Sözleşmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), s. 130-145.
- İçel, K., & Ünver, Y. (2007). *Kitle Haberleşme Hukuku*. Beta.
- Kadıgil, S. S. (2010). *Sinema Eserleri ve Sinema Eserlerinde Hap Sahipleri*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurt, M. (2019). *Sinema Eserlerinin Telif Haklarının Korunması ve Alternatif Çözüm Önerileri*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Sarmaşık, J. (1995, Ocak 9). Radyo ve Televizyon Yayıncılığında Telif Hakları ve Komşu Hakların Korunması. *Marmara İletişim Dergisi*, s. 161-172.
- Tosun, Y. (2009). *Sinema Eserleri ve Eser Sahibinin Hakları*. İstanbul: 12 Levha Yayıncılık.
- Tutar, H., & Erdem, A. T. (2020). *Örnekleriyle bilimsel araştırma yöntemleri ve SPSS uygulamaları*. Seçkin Yayıncılık.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilen nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi, 24(24), 543-559.
- UK Film Council. (2002). *UK Film Council Statistical Yearbook 2002*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2004). *UK Film Council Statistical Yearbook 2003/04*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2005). *UK Film Council Statistical Yearbook 2004/05*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2006). *UK Film Council Statistical Yearbook 2005/06*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2007). *UK Film Council Statistical Yearbook 2006/07*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2008). *UK Film Council Statistical Yearbook 2008*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2009). *UK Film Council Statistical Yearbook 2009*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>
- UK Film Council. (2010). *UK Film Council Statistical Yearbook 2010*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/statistical-yearbook>

EK-1

Görüşme Soruları

1-Profesyonel olarak; çalıştığınız sektörde telif hakları konusunda eğitim ve farkındalık programları düzenleniyor mu? Bu eğitimlerin içeriği sizce yeterli mi ?
2-Ülkenizde telif hakları ihlali durumunda nasıl bir prosedür izleniyor?
3- Telif haklarına dair sektörünüzde uygulanan sözleşmelerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Bu konuda ne tür değişiklikler önerirsiniz?
4- Sektörünüzde telif haklarıyla ilgili en sık karşılaşılan yasal sorunlar nelerdir ve bunlar sektörü nasıl etkiliyor?
5- Teknoloji ve dijital dönüşüm, sektörünüzde telif hakkı uygulamalarını nasıl değiştirdi?
6- Politika yapıcılarının ve yasama organlarının, telif hakları konusunda güncellemeler ve düzenlemeler yaparken dikkate alması gereken ana unsurlar nelerdir?
7- Brexit'in, telif haklarının korunması ve uygulanması açısından UK'de yarattığı en büyük değişiklikler neler olmuştur? (İngiltere için)
8- Ülkenizdeki sinema ve dizi film alanında meslek birliklerini yazabilir misiniz ?
9- Ülkenizin sinema ve dizi film üretiminde ve ihracatında devlet desteği nedir?
10- Ülkenizde sinema ve dizi film üretimin de hak sahipliği düzenlemelerinin etkisi konusunda ne düşünüyorsunuz?

fiyab

FİLM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ

fiyab.org.tr

**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI**